

Enebakk kommune

Årsrapport 2024

med årsberetning

31. mars 2025

Org.nr. 964 949 581

Vi satser på

Oppvekst

Bærekraftig samfunnsutvikling

Livskvalitet

Satsingsområder

Kommunen har tre satsingsområder, med tilhørende bærekraftsmål, for kommuneplanperioden. Dette er de tre viktigste satsingsområdene:

1. **Oppvekst**
2. **Bærekraftig samfunnsutvikling**
3. **Livskvalitet**

OPPVEKST	BÆREKRAFTIG SAMFUNNSUTVIKLING	LIVSKVALITET
   	 	
Barn og unge i Enebakk skal ha en trygg og sunn oppvekst som gir grunnlag for god livsmestring.	Enebakk kommune skal ha en bærekraftig samfunnsutvikling med attraktive tettsteder og bevaring av naturmangfold og kulturlandskap.	Alle innbyggere i Enebakk skal kunne mestre eget liv, føle seg inkludert og ha god livskvalitet.
- forebygging - utdanning og samarbeid - inkludering	- tettstedsutvikling - mobilitet - boligpolitikk - næringsutvikling - klima og miljø - samarbeid	- folkehelse, møteplasser og aktivitetstilbud - frivillighet og samskaping - aldersvennlig - deltagelse

Kommunedirektørens kommentar

Kommunedirektøren vil rette en stor takk til medarbeiderne i Enebakk kommune for betydelig innsats, fleksibilitet og utholdenhet, i en tid preget av stor omstilling og krevende rammebetingelser. 2024 har igjen vært et år med globale kriser, høy pris- og lønnsvekst og generelt stor usikkerhet i makroøkonomien. Året har for Enebakk kommune vært preget av stram økonomi og store pågående omstillingsprosesser og arbeid med langsiktig økonomisk plan.

Kommunedirektøren vil trekke frem at kommunen inngikk avtale med Nasjonalforeningen for folkehelse om demensvennlig samfunn og at det ble bosatt flere flyktninger i kommunen enn noen gang tidligere. Ny planstrategi ble vedtatt, og i mai ble det arrangert offisiell åpning av Østmarka nasjonalpark og Østmarka friluftslivsområde. Det er høy fart på digitaliseringsarbeidet hvor blant annet alle skoler har fått opplæring i bruk av kunstig intelligens og kommunen rigges for ny IT-plattform i 2025. Kommunen har også inngått avtale med Lillestrøm Innkjøpssentral, og er ved det en del av et av Norges største innkjøpssamarbeid innen kommunal sektor. Det tas store grep i kommunen, for å legge til rette for en god utvikling av Enebakksamfunnet og økonomisk bærekraft i årene som kommer.

Enebakk kommunes regnskap for 2024 viser et negativt netto driftsresultat på ca. 8,1 mill. kroner, tilsvarende - 0,8 % prosent av driftsinntektene. 2024 var et økonomisk krevende år, med høyt tjenestebehov og redusert vekst i skatteinntekter.

Hovedutfordringen for kommunen er betydelig merforbruk i driften og lavere inntekter enn budsjettet på flere områder. Hovedårsakene til merforbruket var at behovet for tjenester var større enn forventet både innen kommunalområdene helse- og mestring og kultur og oppvekst. I kommunalområde miljø og samfunn opplevde kommunen sviktende inntekter som følge av lav byggeaktivitet.

Gjennom flere år har behovet for tjenester økt mer enn inntektsveksten for kommunen, i likhet med mange kommuner i landet. Dette gir derfor et kontinuerlig press på mer effektiv drift innenfor gitte økonomiske rammer. Kommunen har derfor gjennom året jobbet for å redusere kostnadene. Det har vært tatt mange grep, og det positive er at merforbruket i driften nå er betydelig lavere enn de siste årene. Merforbruket i 2024 var 11 mill. kroner lavere enn i 2023, og 20 mill. kroner lavere enn i 2022.

Innen finansområdet var det gjennom fjoråret positivt premieavvik på pensjoner, merinntekter fra plasseringer og økte renteinntekter, mens skatteveksten ble vesentlig lavere enn forventet. Kommunen fikk 9 mill. kroner i økt rammetilskudd som en tilleggsbevilgning på grunn av situasjonen i kommune-Norge.

Kommunen har videre hatt et svært begrenset investeringsnivå gjennom 2024, på lik linje med de siste årene, i påvente av nye behovsanalyser gjennom LØP (Langsiktig Økonomisk Plan), viktige strukturvalg og kommunens økonomiske situasjon. Dette fører til at gjelden har gått ned. Ved utgangen av året var størrelsen på disposisjonsfondet inkludert premieavviksfond 147,5 mill. kroner. Et tilstrekkelig stort disposisjonsfond er avgjørende for blant annet å kunne håndtere uforutsette kostnader og hendelser, sikre videre omstillingskraft og å tilføre egenkapital til fremtidige investeringer.

I 2024 var det en befolkningsvekst i Enebakk på 0,58 %. Det er en usikker situasjon i boligmarkedet, men det er likevel flere planlagte utbyggingsområder som er ventet realisert de nærmeste årene. Det blir derfor viktig at kommunen sikrer en styrt vekst.

Avslutningsvis vil jeg takke politikerne i Enebakk kommune for et godt og konstruktivt samarbeid i 2024.

Jeg håper årsrapporten gir god informasjon om økonomi og aktivitet i 2024. For mer informasjon gå inn på våre nettsider www.enebakk.kommune.no.

Andreas Halvorsen

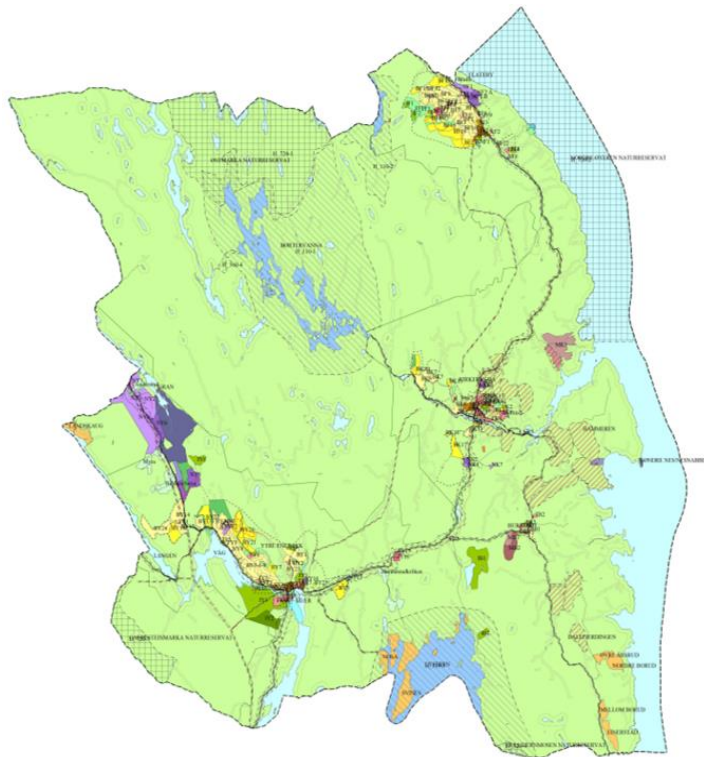
Kommunedirektør

Innhold

ÅRSBERETNING 2024	6
Kommunefakta og befolkningsutvikling	6
Politisk virksomhet	7
Resultat 2024	9
Resultatutvikling og vesentlige avvik fra budsjett	10
Netto driftsresultat av driftsinntektene	10
Netto lånegjeld av driftsinntekter	11
Disposisjonsfond av driftsinntektene	12
Bruk og avsetning disposisjonsfond	12
Bærekraftig økonomi	13
Befolkningsvekst og demografisk utvikling 2024	13
Frie inntekter	14
Vesentlige budsjettavvik driftsregnskap	16
Vesentlige budsjettavvik investeringsregnskap	20
Investeringer	22
Renter og avdrag	23
Pensjon	23
Gjeld- og finansforvaltning	24
Ledig likviditet og andre midler beregnet for driftsformål	25
Organisasjon og personale	27
ÅRSRAPPORT 2024	37
Sentraladministrasjonen	37
Kommunalområde for kultur og oppvekst	43
Kommunalområde for helse og mestring	53
Kommunalområde for miljø og samfunn	63
Selvkost (avløp, renovasjon, og feiing og branntilsyn)	69
Investeringsprosjekter	73

ÅRSBERETNING 2024

Kommunefakta og befolkningsutvikling

Antall innbyggere	11 549 (pr. 01.01.25)		
Areal totalt	ca. 233 km ²		
- Skogsareal	ca. 150 km ²		
- Vannareal	ca. 38 km ²		
- Jordbruksareal	ca. 30 km ²		
Høyeste punkt	Vardåsen, 374 m.o.h.		
Største innsjø	Øyeren		
Lengste elv	Børterelva/Igna		
Bosetting	Enebakk	Akershus	Norge
Befolkningstetthet (innb. pr. km ² , pr. 1.1.25)	49,6	125,6	17,3
Andel bosatt i tettbygde strøk (pr. 1.1.25)	80,1 %	90,9 %	83,2 %

Befolkningsstruktur (pr. 1.1.2025)	Enebakk	Akershus	Norge
0-19 år	24,1 %	24,2 %	22,2 %
20-44 år	29,9 %	31,6 %	33,2 %
45-66 år	31,5 %	29,1 %	27,8 %
67+	14,5 %	15,2 %	16,8 %

Befolkningsutvikling

I 2024 økte kommunens befolkning med 67 personer.

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Folkemengde pr. 1.1	10 945	11 026	11 110	11 065	11 249	11 392	11 482	11 549
Vekst, ant. personer	18	81	84	-45	184	143	90	67
Vekst i prosent	0,16 %	0,74 %	0,76 %	-0,41 %	1,66 %	1,27 %	0,79 %	0,58 %

Vekst i perioden 2018-2025	Samlet vekst i perioden	Årlig vekst (snitt)
Vekst, antall personer	604	75
Vekst i prosent	5,5 %	0,69 %

Politisk virksomhet

Kommunestyret (23. oktober 2023-2027) er kommunens øverste politiske organ og treffer vedtak på vegne av kommunen så langt ikke annet følger av lov eller delegeringsvedtak. Kommunestyrets avgjørelsesmyndighet reguleres av en rekke lover, først og fremst kommuneloven, forvaltningsloven og offentlighetsloven, samt en del særlover. Også ikke-lovfestede saker som ut fra sakens prinsipielle innhold og/eller omfang skal behandles av kommunestyret. Kommunestyrets myndighet i økonomiske saker fremgår av kommuneloven og kommunens økonomi- og finansreglement. Det er kommunestyret som vedtar personalpolitiske mål og retningslinjer.

Parti (fra okt. 2023-2027)	Medlemmer	Menn	Kvinner
Arbeiderpartiet	6	3	3
Senterpartiet	4	3	1
Sosialistisk Venstreparti	2	2	0
Kristelig folkeparti	1	1	0
Høyre	7	3	4
Fremskrittspartiet	5	3	2
Venstre	1	0	1
Rødt	1	1	0

Formannskapet (23. oktober 2023-2027) behandler forslag til økonomiplan, årsbudsjett og skattevedtak slik kommunelovens § 8 fastsetter. I tillegg skal formannskapet behandle forslag til alle overordnede planer, samt alle planer på kommuneplannivå. Formannskapet er kommuneplanutvalg, klagenemnd og sektorutvalg for sentraladministrasjonen.

Parti (fra okt. 2023-2027)	Medlemmer	Menn	Kvinner
Arbeiderpartiet	2	1	1
Senterpartiet	1	1	0
Sosialistisk Venstreparti	1	1	0
Høyre	2	1	1
Fremskrittspartiet	2	1	1
Venstre	1	0	1

Politiske organer

Organer	Antall medlemmer
Kommunestyret	27
Kontrollutvalget	5
Formannskapet	9
Klagenemda	9
Administrasjonsutvalget	10
Ungdomsrådet	7
Utvalg for livsløp (LIV)	11
Utvalg for teknikk- næring og miljø (TNM)	11
Prosjekt- og byggekomiteen	5
Valgstyret	9
Valgkomiteen	11
Eldrerådet	5
Råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne	7

Politiske aktivitet fra 2021 – 2024

Antall saker pr utvalg	2021	2022	2023	2024
Kommunestyret	140	123	110	113
Formannskapet	96	65	70	75
Utvalg for helse og omsorg - nedlagt	15	13	9	0
Utvalg for kultur, oppvekst og skole - nedlagt	47	34	36	0
Utvalg Livsløp, opprettet oktober 2023	0	0	27	53
Utvalg for teknikk og utvikling – blitt utvalg teknikk næring og miljø	105	90	61	0
Utvalg for landbruk og miljø (NLM) nedlagt	42	23	0	0
Utvalg teknikk næring og miljø, opprettet oktober 2023	0	0	10	77
Prosjekt- og byggekomiteen	19	7	14	7
Ungdomsrådet	4	35	38	28
Valgkomiteen	4	2	2	0
Valgstyret	7	0	9	0
Administrasjonsutvalget	12	19	19	12
AMU	7	21	10	30
Klagenemnda er i formannskapet	7	5	3	4
Eldrerådet (ELD)	6	7	5	13
Råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne (FUN)	10	6	9	13

Kommunen har også ansvaret for å gjennomføre vigsler. Kommunestyret i sin helhet, kommunalsjef for kultur, oppvekst og skole og beredskapsansvarlig har delegert myndighet til å foreta vigsler.

Vigsler	2021	2022	2023	2024
Antall vigsler	14	17	20	14

Resultat 2024

Enebakk kommune fikk et negativt netto driftsresultat på ca. 8,1 mill. kroner i 2024. Dette tilsvarer 0,8 % av driftsinntektene. Resultatet er bedre enn opprinnelig budsjettert, hvor det i handlingsprogram 2024 - 2027 ble budsjettert med et negativt netto driftsresultat på 0,9 %. Dette utgjør et negativt resultat på 9 mill. kroner og resultatet er dermed 0,9 mill. kroner bedre enn budsjettert. Bakgrunnen for at resultatet ble bedre enn budsjettert er i hovedsak et stort positivt premieavvik på pensjoner.

Den økonomiske situasjonen i kommunen er fortsatt svært krevende. Økonomien må være bærekraftig nok for å møte økte behov og økte finanskostnader til investeringer i årene fremover. Dagens låneportefølje er i stor grad knyttet opp mot fastrente tegnet på gunstige tidspunkt. Kommunen må derfor forvente et betydelig høyere rentenivå i årene som kommer. Kommunalområdene har samlet et merforbruk på totalt ca. 25,0 mill. kroner i 2024. Til sammenligning var det i 2023 et merforbruk på ca. 36 mill. kroner og et merforbruk på 45,4 mill. kroner i 2022. Resultatet viser en forbedring på 11,0 mill. kroner fra fjoråret.

Kommunalområde (1000 kr)	Regnskap 2024	Politisk vedtatt budsjett 2024	Avvik 2024
Sentraladministrasjonen	49 005	46 647	2 359
Kultur og oppvekst	377 775	369 591	8 185
Helse og mestring	249 637	241 327	8 310
Miljø og samfunn (tidl. Teknikk og utvikling)	75 807	71 058	4 749
Enebakk Sokn	7 040	7 040	0
Selvkost	-17 029	-18 511	1 483

Som tabellen over viser er det merforbruk i alle kommunalområdene. Innenfor kultur og oppvekst ble det høyere kostnader enn budsjettert på grunn av økt aktivitet i barneverntjenesten og flere beredskapshjem og institusjonsplasser. Videre så skyldes merforbruk økt tilskudd til private barnehager og flere barn i barnehager utenfor kommunen. Det har også vært høyere kostnader knyttet til skoleskyss enn budsjettert. Innenfor helse og mestring skyldes store deler av avviket økte utbetalinger av økonomisk sosialhjelp. Kostnader til økonomisk sosialhjelp økte for hele landet i 2024, også i Enebakk. Det har i tillegg vært behov for flere kjøpsplasser innenfor psykisk helsearbeid og rus. Merforbruket innenfor miljø og samfunn knyttes hovedsakelig til lavere gebyrinntekter enn budsjettert. Avvikene i driften er nærmere beskrevet i årsrapporten nedenfor.

Finansområdet til kommunen har tilnærmet gått i balanse. Dette skyldes høyere renteinntekter på innskudd i banken og bedre avkastning på aksje- og rentefond enn budsjettert. Skatteinntektene har derimot vært lavere enn forventet og inntektsutjevningen og rammetilskuddene har ikke kompensert nok for reduksjonen i skatteinntekter. Norges Bank har holdt styringsrenten stabilt på 4,5 % gjennom hele 2024 og har dermed ikke redusert like mye som markedet har forventet. Det relativt høye rentenivået har medført at kommunen har hatt høyere renteinntekter på bankinnskudd og rentefond. Rentekostnadene økte også, men kommunen har som nevnt en stor andel lån bundet med fastrente (79,6 %), og var svært godt sikret mot renteøkninger på gjelden i 2024.

Som en konsekvens av at kommunalområdene over tid har hatt en drift som overstiger de vedtatte økonomiske rammene iverksatte kommunedirektøren med bakgrunn i politisk vedtak en omfattende omstillingsprosess i 2022. Dette har pågått i hele 2023 og 2024, og vil fortsette i 2025. Helse og

mestring ble prioritert først under omstilling og har redusert merforbruket sitt med 17,5 mill. kroner fra 2022 til 2024. Miljø og samfunn begynte omorganiseringen i 2023 og har fra 2023 til 2024 redusert merforbruket med 5,4 mill. kroner. Sentraladministrasjonen begynte også omstillingen i 2023, hvor største tiltak ligger i ny organisering og mer effektiv drift gjennom digitaliseringsgevinster.

Utover omstillingsprogrammene i kommunalområdene er det også arbeidet med et digitaliseringsprogram i kommunen, som er et sektorovergripende prosjekt. For mer detaljer, se årsrapporten til sentraladministrasjonen.

Resultatutvikling og vesentlige avvik fra budsjett

Enebakk kommune er avhengig av et økonomisk handlingsrom for å videreutvikle og tilpasse tjenestetilbudet i kommunen. Dette øker mulighetene for lokale prioriteringer innenfor de økonomiske rammene. Enebakk kommune har vedtatte handlingsregler/mål som utgangspunkt for å si noe om det økonomiske handlingsrommet til kommunen.

Forklaring	Mål	Resultat 2024
Netto lånegjeld av driftsinntektene	Lavere enn 100 %	90 %
Netto lånegjeld av driftsinntektene (ekskl. selvkost)	Lavere enn 80 %	71 %
Netto driftsresultat av driftsinntekten	Høyere enn 1,75 %	-0,8 %
Disposisjonsfond av driftsinntekten	Høyere enn 10 %	14,5 %

Det ble vedtatt nye måltall for kommunen i 2024, som gjelder netto lånegjeld av driftsinntekter og netto driftsresultat av driftsinntektene. Netto lånegjeld av driftsinntektene ble økt fra 80 % til 100 % og netto driftsresultat av driftsinntekten ble redusert fra 3 % til 1,75 %. Netto lånegjeld av driftsinntektene (ekskl. selvkost) er en ny indikator fra 2024.

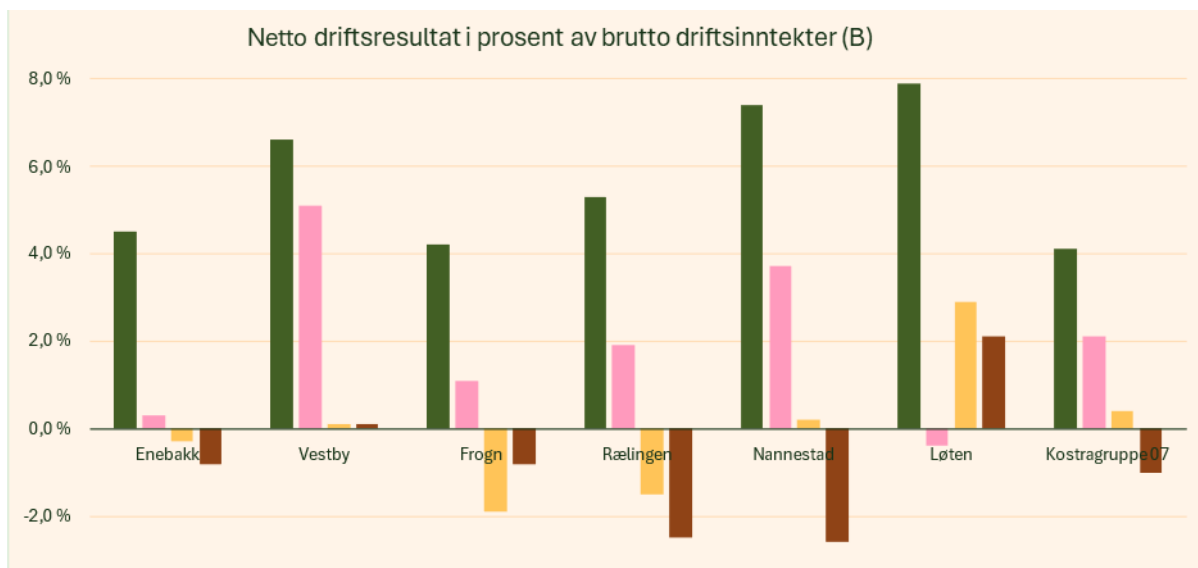
Det er viktig å poengtere at dette kun gir en indikasjon på handlingsfriheten i kommunen. Det vil også være andre indikatorer som påvirker hvordan den økonomiske situasjonen er, og som ikke kommer fram her.

Netto driftsresultat av driftsinntektene

Indikatoren viser netto driftsresultat i prosent av driftsinntektene. Netto driftsresultat blir ofte brukt som et mål på kommunens økonomiske handlefrihet. Enebakk kommune har som mål at netto driftsresultat skal være minimum 1,75 % av driftsinntektene over tid.

I 2024 ble netto driftsresultat ca. -0,8 % av driftsinntektene. I den siste perioden har netto resultatgrad i hovedsak ligget under det anbefalte nivået fra statsforvalteren på 3 % og under anbefalt nivå fra TBU (teknisk beregningsutvalg) på 1,75 %, samt Enebakk sitt mål på 1,75 %, bortsett fra i 2021 hvor resultatet ble bedre enn det fastsatte målet.

Det er flere kommuner i 2024 med lavt netto driftsresultat.

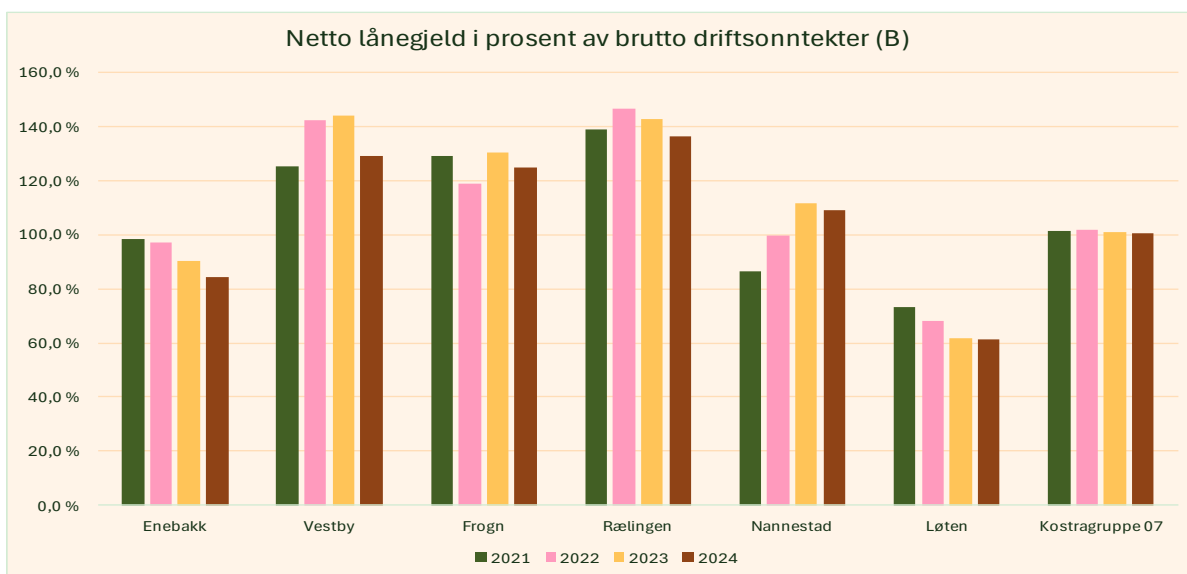

Netto lånegjeld av driftsinntekter

For å si noe om gjeldssituasjonen i Enebakk tas det utgangspunkt i netto lånegjeld. Netto lånegjeld defineres som langsiktig gjeld fratrukket pensjonsforpliktelser, utlån og ubrukte lånemidler. Kommunen har satt som mål å ha en gjeldsgrad lavere enn 100 % inkludert selvkost og 80 % ekskludert selvkost.

Netto lånegjeld (inkl. selvkost) utgjør 90 % av driftsinntektene. Netto lånegjeld (ekskl. selvkost) utgjør 71 % av driftsinntektene. En gjeldsgrad på dette nivået betyr at kommunen vil ha liten handlefrihet i årene som kommer hvis det må gjennomføres større investeringer. For fremtidige investeringsprosjekter blir det viktig å få en større andel av investeringene finansiert av egenkapital, og ikke ved lån som har vært største finansieringskilde historisk sett i Enebakk.

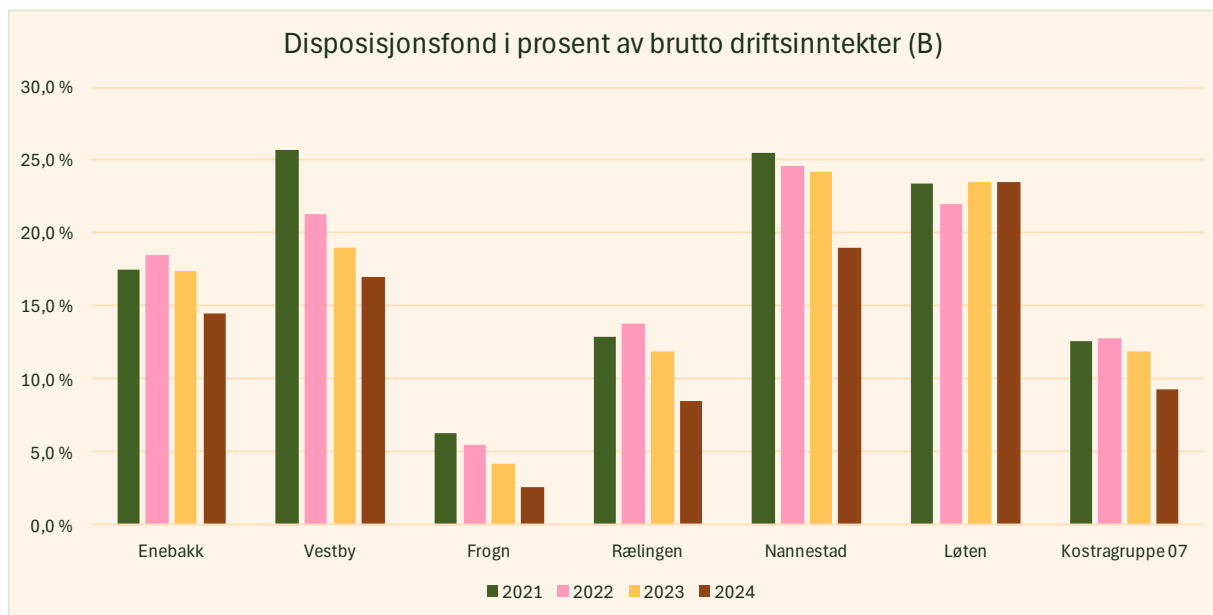
Renterisikoen reduseres ved at en stor del av gjelden er bundet til fastrente. Det har ikke vært behov for låneopptak i 2024 grunnet lavere aktivitet på investeringsprosjektene. Gjeldsgraden har de siste årene gradvis blitt redusert, noe som har vært helt nødvendig for å bremse veksten i finanskostnader (renter og avdrag) som direkte går på bekostning av tilgjengelige midler til drift. Samtidig er det viktig å påpeke at kommunen på sikt vil måtte gjøre større investeringer.

Disposisjonsfond av driftsinntektene

Indikatoren viser disposisjonsfond i prosent av brutto driftsinntekter. Disposisjonsfond er oppsparte midler som fritt kan benyttes til finansiering både i drifts- og investeringsregnskapet, og indikatoren forteller noe om hvor stor økonomisk buffer kommunen har for sin løpende drift. Enebakk har som mål at disposisjonsfondet skal være høyere enn 10 %.

Ved utgangen av 2024 utgjør disposisjonsfondet ca. 14,5 % av brutto driftsinntekter. Totalt utgjør disposisjonsfondet ca. 147,5 mill. kroner. Hvor ca. 41,6 mill. kroner er disposisjonsfond drift og ca. 99,1 mill. kroner er kommunens premieavviksfond.

Bruk og avsetning disposisjonsfond

Det var budsjettet med bruk av 10,5 mill. kroner fra disposisjonsfond driftsmidler i 2024. Faktisk bruk av disposisjonsfonds driftsmidler i 2024 var 32,6 mill. kroner.

Ikke budsjettet bruk:

- 22,1 mill. kroner til inndekning av merforbruk

Budsjettet bruk:

- 7,2 mill. kroner til omstillingsprosjektet
- 1,2 mill. kroner til overgangen fra Øyeren IKT til IKOMM AS
- 0,7 mill. kroner som forskuddsbruk på bundne driftsfond
- 0,5 mill. kroner til vedlikeholdstiltak og gjennomgang av bygg ihht. PS 25/2024
- 0,4 mill. kroner til bredbåndsutbygning
- 0,1 mill. kroner til nasjonalpark utredning og Enebakk Sokn

Totalt ble det satt av 13,2 mill. kroner til kommunens premieavviksfond. Disposisjonsfond inkl. premieavviksfond, viser en nedgang på 19,3 mill. kroner fra 2023 til 2024.

Bærekraftig økonomi

Et av temaene i kommuneplanens samfunnsdel, og videre et helt sentralt mål i handlingsprogrammet for 2024 - 2027, er at Enebakk kommune skal planlegge for en bærekraftig økonomi på sikt. Dette er en utfordrende oppgave gitt de økonomiske rammene kommunen opererer under og utviklingen i samfunnet, både på makronivå og lokalt.

Strategiske grep som å redusere investeringsaktivitet og prioritere omstillingsprogrammer har vært viktige tiltak for å skape handlingsrom på kort og lang sikt. Kommunen har i 2024 et negativt resultat på 0,8 mill. kroner, og behov for å hente over 22 mill. kroner fra disposisjonsfondet. Den nødvendige reserven i form av budsjettert positivt netto driftsresultat har det ikke blitt funnet rom til de seneste årene, og kommunen må derfor tære på oppsparte midler. Driften per 2024 er ikke bærekraftig.

Det er gjort mange gode grep i 2024, i form av kostnadsreduksjoner og omstilling, men omstillingen av driften er i startfasen gitt at kommunesektoren skal operere under trangere rammer i tiden fremover. I regjeringens perspektivmelding tyder alt på at de økonomiske rammebetingelsene blir strammere. I tillegg ser man nå at en større del av fastlands BNP må gå til forsvar og militær opprustning.

LØP, kommunens langsiktige økonomiske plan, kommer til å vise at det er behov for store investeringer de neste 15 årene. Gjennom LØP er målet å legge til rette for god samfunnsutvikling, samtidig som det planlegges for en stødig og bærekraftig økonomi på lang sikt.

Befolkningsvekst og demografisk utvikling 2024

I perspektivmeldingen «Enebakk 2035» og i handlingsprogrammet fremgår det tydelig at Enebakk kommune, i likhet med resten av landet, står overfor store samfunnsutfordringer på grunn av endringer i den demografiske sammensetningen.

Kommunedirektøren baserer de økonomiske rammene på SSBs hovedalternativ for forventet befolkningsvekst. Prognosene danner også grunnlaget for fremtidens tjenestebehov i kommunalområdene.

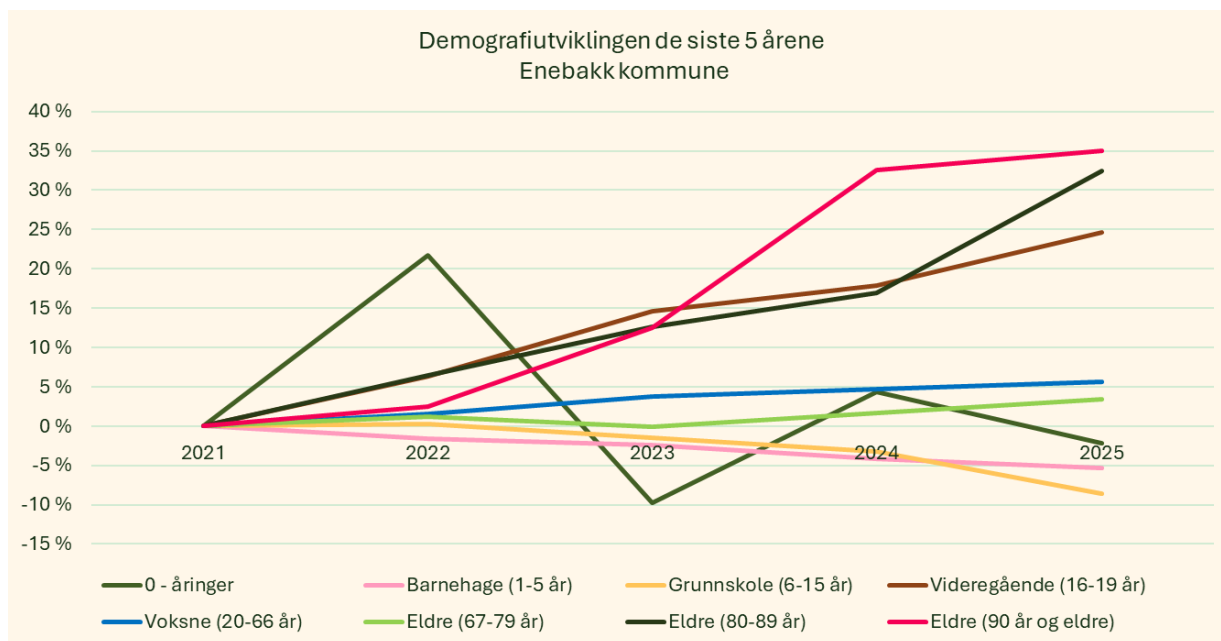
Som vist i tabellen nedenfor, var den forventede veksten en økning på 1,5 % fra 2023 til 2024. Den faktiske veksten per 1. januar 2024 var 0,79 %. I løpet av 2024 var det forventet at antall innbyggere ville øke fra 11 565 til 11 664, mens det faktiske innbyggertallet per 1. januar 2025 ble 11 549, noe som er 115 innbyggere lavere enn forventet.

Innbyggere / vekst	2023 (1.1)	2024	2025	2026	2027
SSB Hovedalt. - Antall innbyggere	11 392	11 565	11 664	11 744	11 808
SSB Hovedalt. - Årlig vekst i antall		173	99	80	64
Årlig vekst i antall i pst.		1,50 %	0,90 %	0,70 %	0,50 %
Faktisk antall innbyggere 1.1	11 392	11 482	11 549		
Årlig vekst i antall		90	67		
Årlig vekst i antall i pst.		0,79 %	0,58 %		

Den lave befolkningsveksten har ingen betydning for det budsjetterte rammetilskuddet i 2024, da dette er basert på tall fra 1. juli 2023. Men fordi veksten fra 2023 til 2024 var vesentlig lavere enn prognosene fra SSB, kan dette påvirke skatteinntektene, ettersom skatteinntektene tilfaller

innbyggerens bostedskommune basert på hvor vedkommende er bosatt ved utløpet av 1. januar i inntektsåret. Lenger ned i dokumentet redegjøres det for andre viktige faktorer for skattesvikten i 2024.

I grafen nedenfor vises demografiendringer per år innenfor ulike aldersgrupper. Veksten er sett i forhold til 2021.

Som vist i grafen, er det stor vekst i aldersgruppene 80-89 år og 90 år og eldre. Det er også flere barn som har gått fra grunnskolen/ungdomsskolen til videregående skole. Demografiendringene er i tråd med prognosene kommunen har lagt til grunn i handlingsprogrammet. I HP for 2024 - 2027 ble budsjetttrammene til kommunalområdene endret med bakgrunn i forventet endret aktivitetsbehov. De demografiske endringene har betydelige konsekvenser for tjenestebehovet og kommunens økonomi i 2024 og framover.

Frie inntekter

Kommunens frie inntekter består av rammetilskudd og skatteinntekter. Kommunesektoren finansieres i stor grad gjennom frie inntekter. Samlet utgjør disse inntektene om lag tre fjerdedeler av kommunesektorens inntekter. Hvor mye skatteinntektene skal utgjøre av kommunesektorens inntekter er en politisk beslutning som tas av Stortinget.

(i 1000 kr)	Regnskap 2024	Politisk vedtatt budsjett 2024	Avvik 2024	Regnskap 2023
Rammetilskudd	-398 077	-388 333	-9 744	-386 139
Inntekts- og formuesskatt	-363 981	-383 452	19 471	-349 408
Andre skatteinntekter	-122	-102	-20	-102
Sum	-759 580	-771 887	9 707	-735 649

Kommunens frie inntekter økte med i underkant av 24 mill. kroner fra 2023 til 2024. Størst økning ligger innenfor områdene skatt og inntektsutjevning. Avvikene er nærmere forklart nedenfor.

Skatteinntektene endte ca. 19,5 mill. kroner lavere enn budsjettert og inntektsutjevningen ble marginalt høyere enn forventet og ble 0,5 mill. kroner. Netto ble det en mindreinntekt på 19 mill. kroner. Dette er inntekter som kommunen i liten grad kan påvirke. Kommunen bruker prognoser fra Finansdepartementet og KS ved budsjettering av skatteinntektene.

Sett opp mot fjoråret har kommunenes skatteinntekter gått opp med 2,8 mrd. kroner eller 1,4 %. Enebakk hadde en skatteoppgang på 14,6 mill. kroner eller 4,2 %. Totalt fikk Enebakk skatteinntekter på 364,0 mill. kroner.

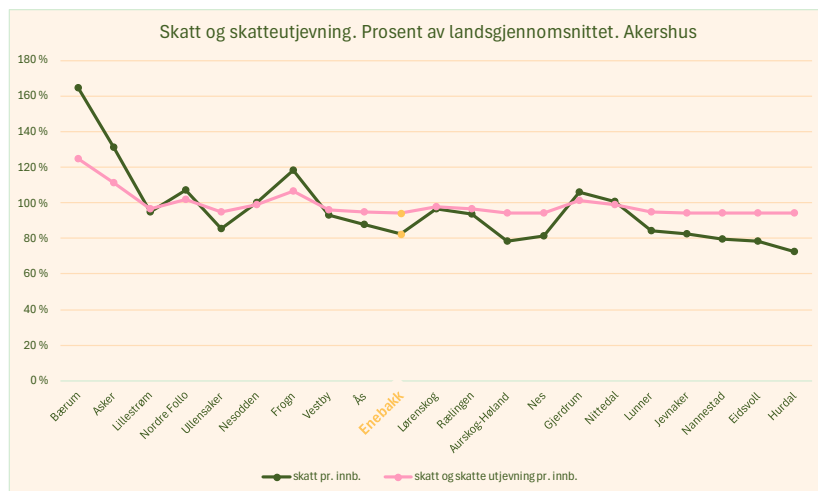
I 2021 og 2022 var skatteveksten betydelig utover skatteanslag i både nasjonalbudsjettet og revidert nasjonalbudsjett. Merskatteveksten var særlig høy disse to årene på grunn av endringer i skatteopplegget. Det er et sammensatt bilde på hvorfor skatteinntektene ble lavere i 2024 enn forventet. Noe av årsaken er at skatteøren (hvor stor andel av skatteinntektene som skal tilfalle kommunene) gikk ned fra 2023 til 2024. Andre faktorer som har spilt inn er at korreksjonsoppgjørene for inntektsåret 2023 og marginoppgjøret ble lavere enn forutsett. Korreksjonsoppgjøret ble lavere blant annet fordi man ikke har klart å justere ned satsen tilstrekkelig for de høye eierinntektene man opplevde for noen år tilbake. Marginoppgjøret ble lavere blant annet på grunn av at styringsrenta i 2023 ble høyere enn forventet. Det ble betalt ut forskuddstrekk i 2023 på for høyt grunnlag og endringer i skattemeldingen hvor det nå har blitt automatisk deling av gjeldsrenter mellom medlåntakere.

På en annen side ser man at skatteinntekter som kun gjelder inntektsåret 2024 (og ikke foregående inntektsår som marginoppgjør og korreksjonsoppgjør), viser en økning. Dette skyldes blant annet at det har vært et høyt lønnsoppgjør i 2024.

Rammetilskuddet til kommunen består i hovedsak av et innbyggertilskudd og inntektsutjevning. Innbyggertilskuddet fordeles i utgangspunktet med et likt beløp per innbygger. Siden kommuner varierer etter forhold som geografi, alderssammensetning og ulike levekår, omfordeles inntektene. Utgiftsutjevningen skjer ved hjelp av en kostnadsnøkler. Kostnadsnøklerne består av en rekke objektive kriterier, som forklarer hvorfor det er forskjeller i kommunenes utgifter til velferdstjenester. Kostnadsnøklerne sørger for å omfordele denne andelen av rammetilskuddet fra kommuner som er rimeligere å drive enn landsgjennomsnittet, til kommuner som er dyrere å drive enn landsgjennomsnittet.

Kommunen mottok i overkant av 339 mill. i innbyggertilskudd i 2024. Mens utgiftsutjevningen reduserte rammetilskuddet med ca. 15 mill. kroner. Regjeringen ga en tilleggsbevilgning til alle kommunene i landet høsten 2024, blant annet for å dekke opp for skattesvikt og høy prisvekst. Enebakk fikk i den forbindelse nesten 9 mill. kroner mer i økt rammetilskudd.

Det inntektsutjevnerende tilskuddet skal bidra til å jevne ut inntektsforskjellene mellom skattesvake og skattesterke kommuner. Kommuner som har skatteinntekter under landsgjennomsnittet mottar en beregnet andel av differansen gjennom inntektsutjevningen, mens for skattesterke kommuner trekkes en bestemt andel av differansen. Inntektsutjevningen fungerer som en ren omfordelingsordning.

Tabellen til venstre viser skatt og inntekstutjevningen for Akershus i 2024. 100 % tilsvarer gjennomsnittlige skatteinntekter for hele landet. I 2024 hadde Enebakk en skatteinntekt på 82 % av landsgjennomsnittet. Når skatteinntektene er høyere/lavere enn landsgjennomsnittet innebærer dette reduksjon/økning av

rammetilskuddet gjennom inntekstutjevningen. Dette har medført at Enebakk kommune har fått om lag 53 mill. kroner i inntekstutjevning i 2024. Dette er 0,5 mill. kroner over budsjett.

I tillegg til innbyggertilskudd og inntekstutjevningen inngår skjønnstilskuddet fra Statsforvalter i rammetilskuddet. Skjønnstilskuddet brukes til å kompensere kommuner for spesielle lokale forhold som ikke fanges opp i den faste delen av inntektssystemet. Kommunen mottok ordinært skjønnstilskudd på 1,6 mill. kroner, i tillegg fikk kommunen ekstra midler på 1 mill. kroner for å dekke noe av kostnadene knyttet til omstillingsprosjektet. Totalt fikk kommunen skjønnsmidler på 2,6 mill. kroner i 2024.

Vesentlige budsjettavvik driftsregnskap

I avsnittet nedenfor vil vesentlige driftsavvik beskrives (herunder avvik fra kommunestyrets premisser for bruken av bevilgningene.) Se kommunalområdenes spesifikke årsrapporter for ytterligere detaljer om avvik i driften. Nytt fra i år (2024), er at det kun rapporteres på avvik mellom det politisk vedtatte budsjettet og regnskap. Tidligere år har det blitt rapportert på avvik mellom revidert budsjett, som også inneholdt administrative justeringer av budsjettet.

Økonomisk oversikt - drift (§5-6)

(i 1000 kr)	Regnskap 2024	Politisk vedtatt budsjett 2024	Oppr.budsjett 2024	Regnskap 2023
Driftsinntekter				
Rammetilskudd	-398 077	-388 333	-385 654	-386 139
Inntekts- og formuesskatt	-363 981	-383 452	-383 452	-349 408
Andre skatteinntekter	-122	-102	-102	-102
Andre overføringer og tilskudd fra staten	-42 957	-46 347	-46 347	-33 705
Overføringer og tilskudd fra andre	-92 303	-33 015	-32 296	-84 341
Brukerbetalinger	-30 241	-32 834	-32 834	-30 032
Salgs- og leieinntekter	-87 673	-85 971	-85 971	-80 369
Sum driftsinntekter	-1 015 353	-970 054	-966 656	-964 097
Driftsutgifter				
Lønnsutgifter	475 046	440 173	439 150	435 524
Sosiale utgifter	122 802	122 686	130 503	110 613
Kjøp av varer og tjenester	321 217	288 610	292 235	314 633
Overføringer og tilskudd til andre	63 825	66 660	63 858	61 570
Avskrivninger	52 142	49 000	49 000	50 860
Sum driftsutgifter	1 035 032	967 130	974 746	973 201
Brutto driftsresultat	19 680	-2 924	8 090	9 104

(i 1000 kr)	Regnskap 2024	Politisk vedtatt budsjett 2024	Oppr.budsjet 2024	Regnskap 2023
Finansinntekter				
Renteinntekter	-19 517	-12 528	-12 088	-18 743
Utbytter	-119	-	-	-68
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	-7 340	-3 228	-3 228	-4 895
Renteutgifter	31 553	27 528	27 528	30 013
Avdrag på lån	36 000	36 000	36 000	37 100
Netto finansutgifter	40 578	47 772	48 212	43 408
Motpost avskrivninger	-52 142	-49 000	-49 000	-50 860
Netto driftsresultat	8 115	-4 152	7 303	1 652
Disp. eller dekning av netto driftsresultat:				
Overføring til investering	354	-	-	725
Avsetninger til bundne driftsfond	17 319	4 767	4 767	11 628
Bruk av bundne driftsfond	-6 481	-3 330	-3 330	-11 643
Avsetninger til disposisjonsfond	13 245	13 244	-	17 971
Bruk av disposisjonsfond	-32 553	-10 530	-8 740	-20 332
Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	-8 115	4 152	-7 303	-1 652
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	0	0	0	0

Driftsinntekter:

«**Rammetilskudd**» består av rammeoverføring (innbyggertilskudd), skjønnstilskudd og inntektsutjevning. I begynnelsen av 2024 ble forventet rammetilskudd oppjustert i samsvar med statsbudsjettet for 2024, dette utgjorde ca. 2,1 mill. kroner. Dette ble presentert og vedtatt i kommunestyret i sak PS 2/2024.

I 2024 ble det til sammen en merinntekt på ca. 9,7 mill. kroner i rammetilskudd. Enebakk fikk i forbindelse med tilleggsbevilgning fra regjeringen, høsten 2024, nesten 9 mill. kroner i økt rammetilskudd.

Kommunen ligger under landsgjennomsnittet på skatt. Inntektsutjevningen kompenserte deler av dette med en merinntekt på 0,5 mill. kroner.

«**Inntekts- og formuesskatt**» viser en mindreinntekt på 19,4 mill. kroner. Dette skyldes skattesvikten i Enebakk kommune og landet for øvrig.

«**Andre overføringer og tilskudd fra staten**» består av ulike overføringer/tilskudd fra staten og avsetningen til ressurskrevende tjenester. Deler av avviket mellom politisk vedtatt budsjett og regnskap skyldes en feilkategorisering i forbindelse med en budsjettjustering av et tilskudd. Reelt avvik er en merinntekt på 1,6 mill. kroner. Dette skyldes at integreringstilskuddet i 2024 ble høyere enn forutsett.

«**Overføringer og tilskudd fra andre**» består av blant annet refusjoner fra staten og kommuner, sykelønnsrefusjoner, mva.-kompensasjon og andre øremerkede tilskudd. Totalt viser denne posten et positivt avvik på 59,3 mill. kroner. Dette skyldes i hovedsak MVA-kompensasjon i drift og sykelønns- og svangerskapsrefusjoner. Kommunen budsjetterer ikke sykefravær og dette vises derfor som en merinntekt på total 28,5 mill. kroner. Det er viktig å merke seg at dette ofte har en tilsvarende utgiftsside ved vikarbruk. Videre har kommunen mottatt mer i tilskudd og refusjoner fra

staten, totalt 13,1 mill. kroner. Dette er hovedsakelig tilskudd til opplæring av voksne flyktninger og barn, LIS1-tilskudd (lege i spesialisering, første del), tilskudd til videreutdanning av ansatte og andre mindre tilskudds-/refusjonsordninger. Videre er det merinntekter på ca. 1,1 mill. kroner fra fylkeskommunen. Dette gjelder blant annet tilskuddsmidler NAV, tilskudd til kommunalt rusarbeid, spillemidler og kompetansemidler.

Driftsutgifter:

«**Lønnsutgifter**» viser en merkostnad på ca. 34,9 mill. kroner. Merforbruket er i hovedsak knyttet til merutgifter til vikarer og ekstrasjelp. Disse kostnadene sees i sammenheng med mottatte sykelønnsrefusjoner. Videre har enkelte enheter hatt utfordringer rundt bemanning, blant annet Enebakk sykehjem. Kommunen budsjetterer ikke med sykefravær, og det er derfor et større avvik både på utgift- og inntektssiden som følge av sykefravær. Dette må sees i sammenheng.

«**Kjøp av varer og tjenester**» har et merforbruk på til sammen ca. 32,6 mill. kroner. I 2024 har helse og mestring hatt høye kostnader knyttet til døgnbemannet institusjonsopphold innenfor psykisk helse og rus, som følge av at det i løpet av 2024 gikk fra to kjøpsplasser til fem. Videre har kommunalområdet økte kostnader knyttet til innbyggere med fastlege i nabokommunene som utgjør 2,4 mill. kroner i året.

Det har vært økte kostnader i KOS-administrasjon og fellestjenester, blant annet knyttet til skoleskyss, spesialundervisning og lisenskostnader. I tillegg ble det økt behov knyttet til institusjonsopphold, beredskapshjem, innleie av eksterne private barnevernskonsulenter på grunn av høyt sykefravær, samt juridisk bistand innenfor barnevernet.

Miljø og samfunn har også sett økte kostnader til vedlikehold av FDV-bygg noe av det må derimot ses i sammenheng med en forsikringsrefusjon i forbindelse med en vannlekkasje i gymsalen på Hauglia skole. Det var tidligere varslet et merforbruk innenfor brann, men området ble kompensert for dette i sak PS 76/2024. Videre har strømkostnadene stabilisert seg på et lavere nivå enn i 2022 og 2023. Strømforbruket for året lå omtrent på samme nivå som i 2023. Det er likevel et merforbruk på strøm på grunn av at 13-måneders strømforbruk ble kostnadsført i 2024.

Negative avvik er også knyttet til høyere prisstigning i 2024 enn det som ble kompensert i budsjetttrammene.

«**Overføringer og tilskudd til andre**» viser et mindreforbruk på 2,8 mill. kroner. Store deler av mindreforbruket er knyttet til lavere utbetalt *ytelse til livsopphold* til flyktninger enn budsjettet. Det er et budsjetteknisk mindreforbruk som skyldes at midler er bevilget til sentrale poster og senere budsjettsjustert ihht. kommunedirektørens fullmakt. Det vil derfor være et merforbruk på andre poster som i budsjettet har blitt kompensert fra *overføring og tilskudd til andre* innenfor SFO og skole. Det er også merforbruk på posten knyttet til sosialhjelp på i underkant av 7,5 mill. kroner. Dette skyldes flere forhold, blant annet økning i antall sosialhjelpsmottakere og høye priser på leve-, bo -og strømudgifter. Avviket skyldes også høyere MVA-utgifter på varer og tjenester i drift som følge av større innkjøp. Dette må ses i sammenheng med MVA-kompensasjonen.

Finansinntekter:

«**Renteinntektene**» ble ca. 7,0 mill. kroner høyere enn budsjettet. Positivt avvik skyldes i stor grad høyere rentenivå enn budsjettet i 2024, og at lavere investeringsaktivitet førte til bedre likviditet enn forventet.

«**Gevinst og tap på finansielle omløpsmidler**» ble 4,1 mill. kroner høyere enn budsjettet som følge av et godt marked utover året, og avkastning på kommunens plasseringer ble bedre enn budsjettet. Kommunen har også endret på sin portefølje høsten 2024, etter at finansreglementet ble revidert våren samme år. Investert beløp er økt med 30 mill. kroner i løpet av året, og det har medført høyere avkastning på plasseringene.

«**Renteutgifter**» endte på 4,0 mill. kroner over budsjett. Merforbruket knyttes primært til påløpte renter på forvaltningslån/husbanklån som kommunen har videreformidlet til innbyggere. Husbanklånene har flytende rente, mens mesteparten av kommunens andre lån er bundet til fastrente. Derfor unngår kommunen de største renteøkningene. Investeringsaktiviteten har vært lav i 2024 som har medført reduisering i total lånegjeld.

«**Avdrag på lån**» ble som budsjettet.

«**Avsetninger til bundne driftsfond**» viser en meravsetning på 12,5 mill. kroner. Grunnet lavere renter og aktivitet innenfor selvkostområdet har det blitt avsatt 2,4 mill. kroner mer til fond enn budsjettet. Det er avsatt 10,0 mill. kroner av ubrukte integreringsmidler til fond, mens det var budsjettet med 3,6 mill. Dette skal dekke kostnader til flyktninger i årene som kommer. Det har også vært høyere avsetning til andre fond som ubrukt ALIS-tilskudd, læremidler, styrking av skolehelsetjenesten og andre mindre fondsavsetninger.

«**Bruk av bundne driftsfond**» Det ble i 2024 brukt 3,2 mill. kroner fra bundet fond som ikke var budsjettet. Dette gjelder blant annet bruk av fond til boligtilskudd, kompetansetilskudd, bredbåndsutbygging og fondsbruk innenfor selvkostområdene byggesak og renovasjon.

«**Avsetninger til disposisjonsfond**» ble som budsjettet.

«**Bruk av disposisjonsfond**» Det ble brukt 22,1 mill. kroner mer enn budsjettet fra disposisjonsfondet. Faktisk bruk av disposisjonsfonds driftsmidler i 2024 var 32,6 mill. kroner. Avviket skyldes hovedsakelig inndekning av årets merforbruk.

Vesentlige budsjettavvik investeringsregnskapet

I avsnittet nedenfor vil vesentlige budsjettavvik i investeringsregnskapet beskrives (herunder avvik fra kommunestyrets premisser for bruk av bevilgningene).

§5-5 BEVLGNINGSOVERSIKT INVESTERING (2A)

(i 1000 kr)	Regnskap 2024	Politisk vedtatt budsjett 2024	Oppr. budsjett 2024	Regnskap 2023
Investeringsutgifter				
Investeringer i varige driftsmidler	28 130	95 133	39 130	27 331
Tilskudd til andres investeringer	0	223	0	0
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	1 618	1 618	0	1 481
Utlån av egne midler	0	0	0	0
Avdrag på lån	0	0	0	0
Sum investeringsutgifter	29 748	96 973	39 130	28 812
Investeringsinntekter				
Kompensasjon for merverdiavgift	- 4 367	-12 704	- 5 306	- 3 593
Tilskudd fra andre	- 411	5 407	0	- 8 516
Salg av varige driftsmidler	- 3 107	- 1 765	0	- 401
Salg av finansielle anleggsmidler	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	0	0	0	0
Bruk av lån	-22 445	-80 135	-33 824	-16 451
Sum investeringsinntekter	-30 330	-89 197	-39 130	-28 961
Videreutlån				
Videreutlån	46 448	20 000	0	30 021
Bruk av lån til videreutlån	-46 448	-20 000	0	-30 021
Avdrag på lån til videreutlån	3 778	12 800	12 800	10 503
Mottatte avdrag på videreutlån	- 3 389	-12 800	-12 800	-11 743
Netto utgifter videreutlån	390	-	-	- 1 240
Overføring fra drift og netto avsetninger				
Overføring fra drift	- 354	0	0	- 725
Avsetninger til bundne investeringsfond	354	0	0	9 056
Bruk av bundne investeringsfond	- 470	- 5 877	0	- 6 337
Avsetninger til ubundet investeringsfond	2 293	0	0	658
Bruk av ubundet investeringsfond	- 1 630	- 1 899	0	- 1 264
Dekning av tidligere års udekket beløp	0	0	0	0
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	192	- 7 776	0	1 388
Fremført til inndekning i senere år (udekket)	0	0	0	0

«**Investeringer i varige driftsmidler**». Det er kostnadsført ca. 67 mill. mindre enn budsjettet for investeringer i varige driftsmidler. Dette skyldes i hovedsak forsinkelser på prosjekter iht. opprinnelig plan og prosjekter som er besluttet satt i bero eller avsluttet. De største prosjektene med forsinkelser gjelder Bjerklundsbakken gang-/sykkelvei, solceller og EPC-prosjektet som skal avsluttes, Haugdammen, utvidelse Flateby renseanlegg og oppgradering bygg ihht. vedlikeholdsplan. Årsaken til stort avvik mellom opprinnelig budsjett og revidert budsjett skyldes at prosjektene som går over flere år er budsjettet på nytt i 2024 (tatt med videre fra 2023).

«**Kompensasjon for merverdiavgift**» Refusjon av MVA-komp. er lavere enn budsjettet pga. lavere aktivitet i investeringsprosjektene enn budsjettet.

«**Tilskudd fra andre**» Avviket skyldes lavere investeringsaktivitet som har resultert i lavere tilskudd enn forventet. Blant annet på prosjektene Bjerklundsbakken gang-/sykkelvei, Haugdammen og Trafikksikkerhetstiltak.

«**Salg av varige driftsmidler**» Avviket skyldes salg av brannstasjonstomten på Krokeng.

«**Bruk av lån**» viser et positivt avvik på 57,7 mill. kroner. Skyldes lavere aktivitet på investeringsprosjektene enn lagt til grunn ved budsjettering.

«**Videreutlån (Startlån)**». Det er lånt ut 26,5 mill. kroner mer enn budsjettert. Dette skyldes i hovedsak resterende midler fra 2023 som er brukt i 2024. Dette er nærmere omtalt under overskrift «Husbankens lån- og tilskuddsordninger» lenger ned i årsberetningen.

«**Avdrag på lån til videreutlån**» viser et avvik på 0,5 mill. kroner. ift. mottatte avdrag på videreutlån. Dette er over lengre sikt et nullsumspill hvor vi i noen år mottar mer enn innbetalt og setter av på fond og i andre år som i 2024 bruker av dette fondet.

«**Mottatte avdrag på videreutlån**» må ses i sammenheng med «avdrag på lån til videreutlån».

«**Avsetninger til bundne investeringsfond**» skyldes i hovedsak renteavsetninger på fond.

«**Bruk av bundne investeringsfond**» skyldes i hovedsak lav investeringsaktivitet og derfor redusert behov for bruk av bundne investeringsfond. Dette gjelder hovedsakelig Haugdammen og Flatebytnet.

«**Avsetninger til ubundne investeringsfond**» gjelder avsetninger som er gjort til fond i forbindelse med salget av brannstasjon-tomten på Krokeng og kommunens andel i MVA-justeringsavtaler med utbyggere.

«**Bruk av ubundet investeringsfond**» Har vært redusert behov ettersom det ikke er gjennomført noe arbeid på EPC-prosjektet i 2024.

Finansiering:

Det ble ikke tatt opp nye lån (sett bort i fra startlån/formidlingslån) i 2024. Dette skyldes i hovedsak lavere aktivitet på investeringsprosjektene enn budsjettert, som gjorde at det var ubrukte lånemidler igjen fra forrige år.

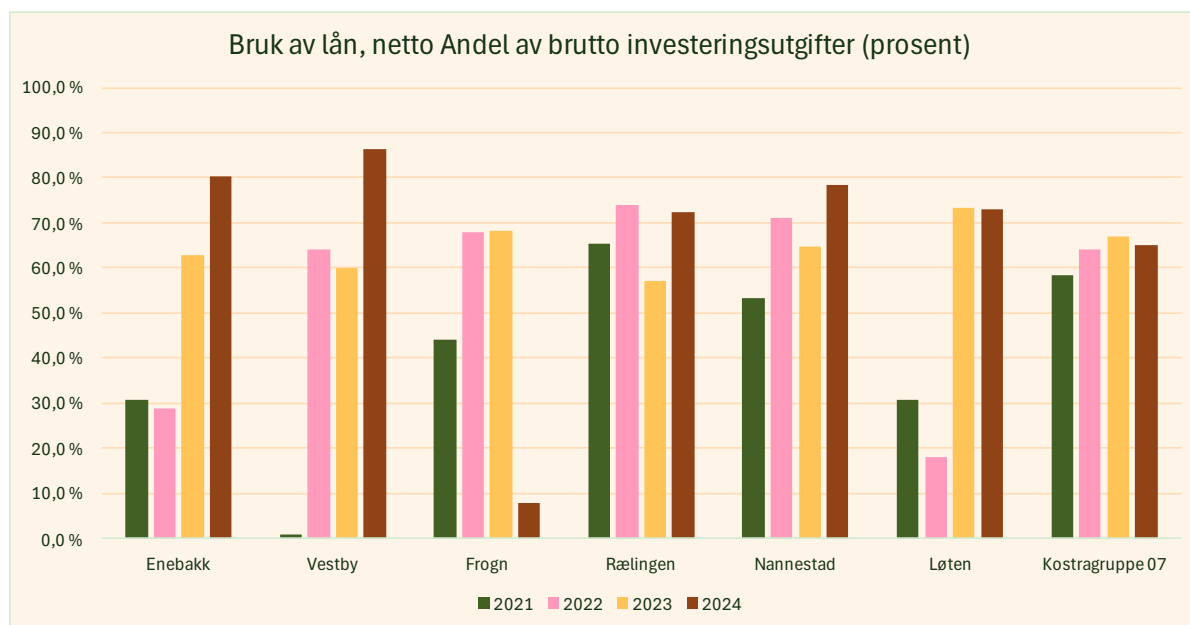
Investeringer

Tabellene nedenfor viser investeringsaktiviteten i perioden 2021 – 2024. Etter at skolen i Ytre Enebakk stod ferdig i 2018 har kommunen hatt et relativt sett lavt investeringsnivå sammenliknet med kommunene rundt Enebakk. Dette har vært svært viktig for å ikke øke den økonomiske belastningen for kommunen. I 2024 ble det gjort investeringer for totalt ca. 28 mill. kroner.

De største investeringene i 2024 er knyttet til fornyelse av ledningsnett avløp, sykesignalanlegg, Hagenveien, IKT og maskiner/biler.

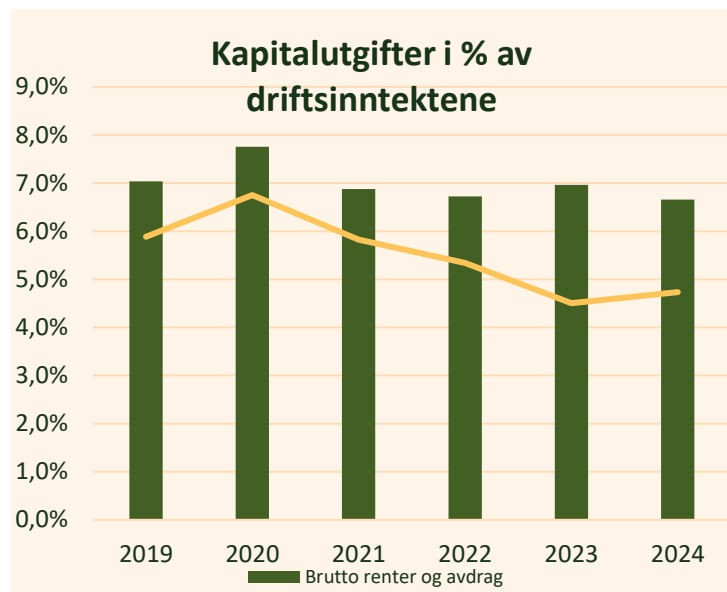
(Tall i 1000 kr)	2021	2022	2023	2024
1 Investeringer i varige driftsmidler	85 205	121 716	27 331	28 130
2 Tilskudd til andres investeringer	312	0	0	0
3 Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	1231	1438	1 481	1 618
4 Utlån av egne midler	0	0	0	0
5 Avdrag på lån	0	0	0	0
6 Sum investeringsutgifter	86 746	123 154	28 812	29 748

Diagrammet nedenfor viser bruk av lån (netto) i prosent av brutto investeringsutgifter. Indikatoren viser hvor stor andel av regnskapsårets investeringer som finansieres ved hjelp av lån (netto). I 2024 ble det benyttet ca. 22,4 mill. kroner av lånte midler som finansieringskilde, mens det i 2023 ble benyttet 16,5 mill. kroner. Andelen bruk av lån var lav i 2021 og 2022 da kommunen mottok et forsikringsoppgjør for å dekke gjenoppbyggingen av familiens hus.

Renter og avdrag

Netto renter og avdrag bør ikke overstige 7 % av driftsinntektene. Utgiftene for Enebakk kommune ligger under dette nivået (4,7 %) ettersom flere investeringsprosjekter er forsinket og som konsekvens av rentebindingsavtaler. Dersom Enebakk kommune bruker 7 % eller mer av driftsinntektene til renter og avdrag vil mindre midler kunne brukes til tjenester til innbyggerne. Grensen for en lavinntektskommune vil imidlertid ligge lavere enn for en kommune med høye frie inntekter dersom tjenestenivået for landets innbyggere skal holdes på et tilnærmet likt nivå.

Som det kommer frem i grafen nedenfor, har netto utgifter i prosent av driftsinntekter økt i 2019 og 2020. Kapitalkostnadene har hatt en nedgang med nesten 7,8 mill. kroner fra 2020.

Det er flere årsaker til at kapitalkostnadene målt mot inntektene er redusert fra 2020 til 2024. Inntektene har økt, det er ikke tatt opp nye lån samtidig som kommunen har innbetalt avdrag på lån og kommunen har sikret en svært høy andel av gjeldsporteføljen til fastrenteavtaler. Samtidig har kommunen fått høyere renteinntekter og avkastning på plasseringene. I tillegg er investeringsporteføljen redusert betydelig. Stigningen i netto renter og avdrag fra 2023 til 2024 er hovedsakelig på grunn av noe høyere rentebetalinger på delen av låneporteføljen som er flytende.

Pensjon

Den samlede kostnaden til pensjon og arbeidsgiveravgift ble høyere i 2024 enn i 2023.

Dette gjorde at det ble nødvendig å ta ut 7,5 mill. fra premiefond i KLP. Dette reduserte premieavviket tilsvarende, og har ikke resultateffekt i 2024, men effekten kommer påfølgende 7 år.

Total saldo på kommunens premiefond i KLP er etter dette 68,5 mill. kroner. Dette fondet inneholder tilbakeførte premier og overskudd fra kommunens eierandel i KLP.

Gjeld- og finansforvaltning

Kommunens låneportefølje:

Enebakk kommunes låneportefølje pr. 31.12.2024 er på ca. 1 074 mill. kroner hvorav startlån (formidlingslån) utgjør ca. 165 mill. kroner. Fratrullet startlån utgjør låneporteføljen 909 mill. kroner. Låneporteføljen blir forvaltet av Bergen Capital Management AS (BCM) i 2024.

Nøkkeltall	31.12.2024	01.01.2024	Forklaring
Total lånegjeld	Kr. 1 073 933 984	Kr. 1 093 712 250	Viser samlet lånegjeld ved utløpet av rapporteringsperioden. Inkluderer alle lån som er gjengitt i stamdataoversikten.
Rentebindingstid (inkl. rentebytteavtaler med fremtidig oppstart dersom det finnes slike i porteføljen).	3,47 år	4,2 år	Måltallet angir porteføljens vektete gjennomsnittlige rentebindingstid. Tallet viser hvor lenge renten på sertifikat, lån og obligasjoner i porteføljen er fast, hensyntatt alle kontantstrømmer (rentebetalinger, avdrag og hovedstol). Dersom en låneportefølje uten avdrag og årlige rentebetalinger har rentebindingstid på 1 betyr det at porteføljen i gjennomsnitt har en rentebinding på 12 måneder. Rentebindingstid er et kontantstrøm basert nøkkeltall og benyttes fremfor durasjon som er basert på markedsverdier.
Vektet gjennomsnittrente	2,89 %	2,89 %	Måltallet angir porteføljens vektete gjennomsnittlige kupongrente, effektiv rente vil avvike noe. Ved sammenligning mot referanserente må det tas hensyn til durasjon og rentesikringsstrategi.
Kapitalbinding	10,82 år	11,24 år	Måltallet angir porteføljens vektete gjennomsnittlige kredittbinding. Tallet viser hvor lang tid det i gjennomsnitt tar før renter, avdrag og hovedstol er nedbetalt eller forfalt til betaling. Desto høyere tall, desto mindre refinansieringsrisiko har porteføljen alt annet like.

I løpet av året har kommunens vektete gjennomsnittrente vært stabil på 2,89 %. Kommunens langsiktige lån er hovedsakelig tatt opp i Kommunalbanken. Videre er rentebindingstiden redusert fra 4,13 år til 3,47 år.

Økonomiavdelingen har arbeidet aktivt for å oppnå en god fordeling mellom premie og renterisiko på kommunens lån. Ettersom kommunen har høy gjeldsgrad og generelt stram økonomi, er kommunen avhengig av lav risiko for å kunne håndtere renteøkninger på kort og mellomlang sikt.

909 mill. kroner av gjelden er bundet med fast rentesats. Dette har vært svært viktig for kommunen i 2024 som følge av et vesentlig høyere rentenivå enn da lånene ble bundet. Uten disse rentebindingene ville rentekostnadene vært vesentlig høyere.

Nedenfor følger utvikling og status for lån til videreformidling (Startlån):

Husbankens lån- og tilskuddsordninger

(Tall i 1000 kr)	2021	2022	2023	2024
Utlån (kr)	20 400	21 021	30 020	46 448
Antall bevilgede lån	8	7	12	20
Aktive forhåndsgodkjenninger	10 075	14 391	4 575	10 035
Antall forhåndsgodkjenninger	4	9	2	4
Boligtilskudd	2021	2022	2023	2024
Utbedring/tilpasning (kr)	381	347	0	200
Antall tilskudd	2	2	0	1
Etablering (kr)	400	316	800	900
Antall tilskudd	2	4	4	3
Aktive forhåndsgodkjenninger	781	816	400	0
Antall forhåndsgodkjenninger	4	1	1	0

Det ble i 2024 behandlet 72 søknader om startlån. Det er bevilget midler til 20 lån. 16 av disse er utbetalt. 14 innvilgete lån er til enslige med barn. Øvrige er barnefamilier, og andre i målgruppen for å få startlån. Søknadene er vurdert iht. kriterier gitt i Husbankens forskrift og veileder for startlån. Det er gitt tilskudd til etablering av bolig, og tilpasning av bolig iht. Husbankens retningslinjer for tilskudd. Grunnet prisstigning, høyere renter og endringer i boligmarkedet, er det flere som har fått avslag fordi de ikke har betjeningsevne. Endringer i finansavtaleloven forplikter kommunene til å kredittvurdere alle søkere, og gi avslag der det ikke er betjeningsevne, selv om de fyller kriterier for startlån.

Ledig likviditet og andre midler beregnet for driftsformål

Tabellen under gir en oversikt over ledig likviditet og andre midler beregnet for driftsformål for hele 2024.

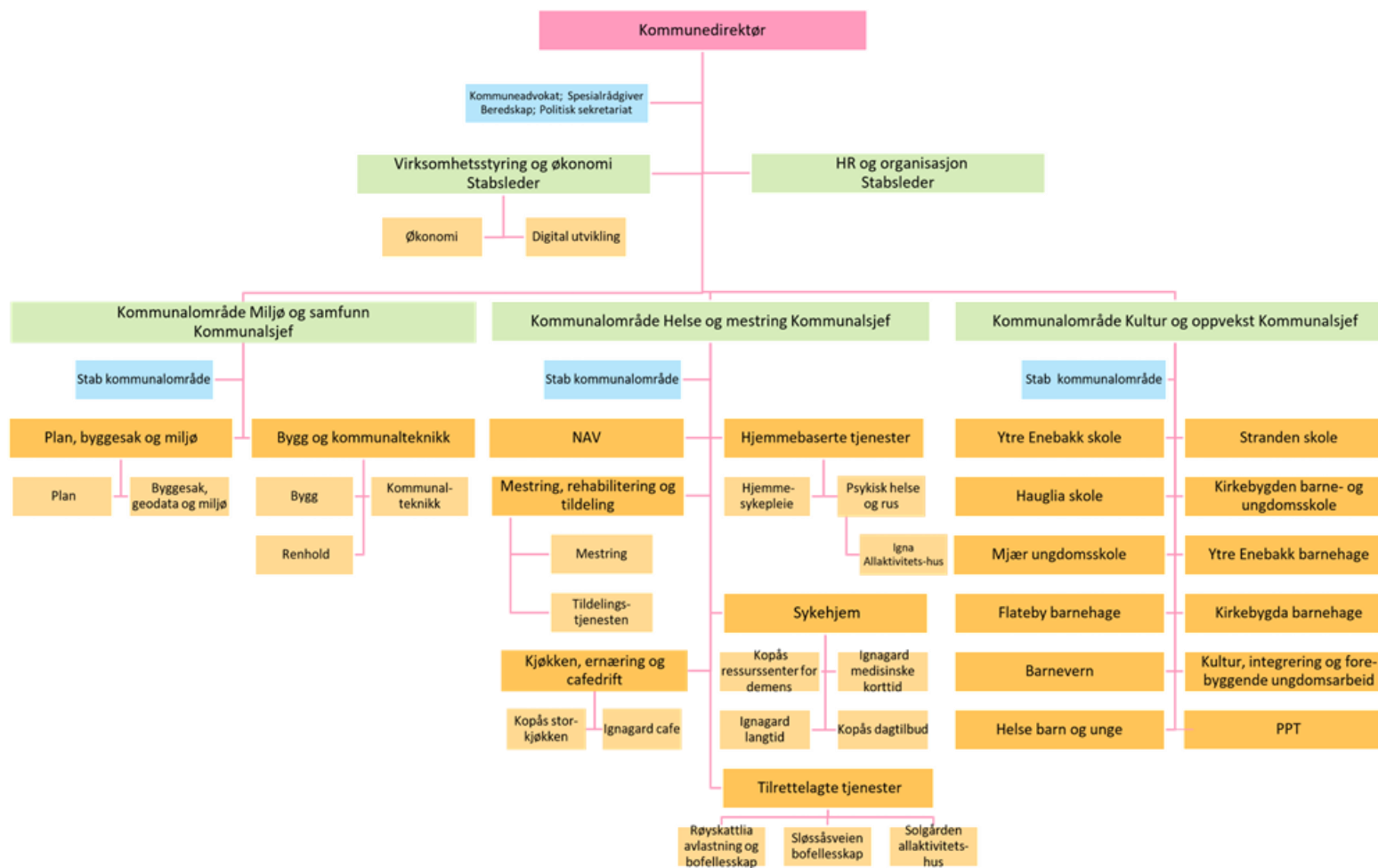
	31.12.2023		31.12.2024	
	Mill. NOK	%	Mill. NOK	%
Innskudd hos hovedbankforb.	201,9	100 %	108,3	100 %
Samlet driftslikviditet	201,9	100 %	108,3	100 %
Aksjer og rentefond				
Holberg Norge N	0	0 %	5,3	4,2 %
Holberg Likviditet	40,9	48 %	0	0 %
KLP AksjeGlobal Indeks S	0	0 %	16,5	13,2 %
Nordea Stabile Aksjer Global Fund A	0	0 %	4,4	3,5 %
DNB FRN 20 B	0	0 %	31,2	24,9 %
FIRST Yield	0	0 %	27,1	21,6 %
FIRST Yield (Firstfondene)	47,0	56 %	0	0 %
KLP Obligasjon 3 År S	0	0 %	18,3	14,6 %
PLUSS Obligasjon	0	0 %	22,4	17,9 %
Samlet overskuddslikviditet	87,9	100 %	125,2	100 %
Samlet likviditet	289,8		233,5	

Kommunen har pr. 2024 ca. 108,3 mill. kroner i driftslikviditet og 125,2 mill. kroner i overskuddslikviditet. Overskuddslikviditetene er vurdert til å være lett omsettelige. I oktober 2024 plasserte kommunen nye 30 mill. i aksjer og rentefond for å få bedre avkastning på

overskuddslikviditet plassert som bankinnskudd. I tillegg ble det gjort endringer i porteføljesammensetningen. Endringene er i henhold til vedtatt finansreglement og innenfor ønsket risikoprofil. Som følge av dette har avkastningen blitt bedre enn opprinnelig budsjettet. Enebakk kommune har hatt en avkastning på overskuddslikviditeten på ca. 7,3 mill. kroner i 2024. Dette er en økning på 2,5 mill. krone fra 2023, hvor plasseringen ga en avkastning på ca. 4,9 mill. kroner. I 2022 ble avkastning på til sammen 2 mill. kroner. Kommunens likviditet har vært tilfredsstillende i 2024.

Organisasjon og personale

Kommunedirektørens ledergruppe består av kommunedirektør, tre kommunalsjefer, stabsleder økonomi og virksomhetsstyring og stabsleder HR og organisasjon og prosjektleder for omstillingsprogrammer og LØP (langsiktig økonomisk plan.)

Tabellen under viser antall faste årsverk for 2023 og 2024.

Kommunalområde	31.12.2023	31.12.2024
Sentraladministrasjonen (SA)	22,00	23,00
Kultur- og oppvekst (KOS)	311,90	320,77
Helse- og mestring (HOM)	206,42	208,42
Miljø og samfunn (MOS)	82,20	82,90
Sum	622,52	635,09

Ansatte

Tabellen nedenfor viser kommunens kjønnsbalanse. Alle faste og midlertidige ansatte uavhengig av stillingsprosent er med.

Kjønnsbalanse	Menn	Kvinner	Totalt
Totalt	146	634	780
Kommunedirektørens ledergruppe	4	3	7

Likestilling

Enebakk kommune arbeider aktivt for likeverd og likestilling på alle nivåer i kommunen. Prosedyre for likestilling og mangfold ble vedtatt høsten 2020 av administrasjonsutvalget. Prosedyren er spesielt relevant for de som arbeider med rekruttering, lønnsforhandlinger og personalpolitikk. Alle ledere og tillitsvalgte har imidlertid et ansvar for det løpende likestillings- og ikke-diskrimineringsarbeidet. Alle arbeidstakere har plikt til å bidra til et godt arbeidsmiljø og til å hindre diskriminering. Som en del av rekrutteringspolitikken tilstrebes blant annet å rekruttere menn i de tradisjonelle kvinneyrkene under ellers like forhold. Enebakk kommune tilstreber lik lønn mellom kvinner og menn, der hvor arbeidet er av lik karakter.

Forvaltningsrevisjon

I 2024 ble det gjennomført to oppfølging av tidligere gjennomførte forvaltningsrevisjoner. Den første gjelder kommunal beredskapsplikt, som ble gjennomført i 2023. Rapporten fra 2023 hadde blant annet følgende anbefalinger:

- Sørge for at private aktører inviteres inn i utarbeidelsen av kommunens risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS)
- Evaluere kommunens håndtering av koronapandemien
- Vurdere å utbedre kommunens nettsider på beredskapsområdet
- Vurdere å involvere større deler av kommunens personell i øvelser.

Kontrollutvalget var fornøyd med kommunedirektørens redegjørelse om administrasjonens oppfølgingsarbeid etter forvaltningsrevisjon om kommunal beredskapsplikt, og avsluttet saken.

Videre ble det gjennomført en oppfølging om psykisk helse og rusarbeid for barn og unge, hvor det ble gjennomført forvaltningsrevisjon i 2021.

Kontrollutvalget var fornøyd med kommunedirektørens redegjørelse om administrasjonens oppfølgingsarbeid etter forvaltningsrevisjon om psykisk helse og rusarbeid for barn og unge og avsluttet saken.

Statlige tilsyn 2024

Det ble gjennomført 6 statlige tilsyn i 2024. Resultatene av tilsynene finner du i vedlegg 1.

Fagområde og utfører av tilsynet	Emne	Resultatet fra tilsynet	Oppfølging 2024
Arbeidsmiljø – Hjemmetjenesten Arbeidstilsynet	Muskel- og skjelettplager og psykiske plager - stedlig tilsyn	Det ble gitt seks pålegg fra arbeidstilsynet om retting knyttet til rutiner, dokumentasjon, oppfølging og veiledning	Alle avvik er lukket
Grunnopplæring Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus	Felles nasjonalt tilsyn med skolemiljø og internkontroll	Kommunen ikke sikrer plikten til å undersøke i skolemiljø saker. Kommunen sikrer ikke at plikten til å sette inn tiltak i skolemiljø saker blir oppfylt. Det ble gitt seks pålegg om retting knyttet til rutiner, dokumentasjon, oppfølging og veiledning	Skolen har sendt inn dokumentasjon på planer og rutiner som viser at påleggene er rettet. Tilsynet er avsluttet 19.12.24
Grunnopplæring Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus	Tilsyn med kommunens systematiske folkehelsearbeid med å fremme god psykisk helse hos barn og unge	Enebakk ble ikke valgt ut til dybdeintervjuer i det varslede tilsynet	
Landbruk Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus	Kontroll av tilskuddsforvaltningen i jord- og skogbruk	Statsforvalteren fant 10 avvik. Etter tilbakemelding fra kommunen ble 9 av de 10 avvikene avsluttet. Det gjenværende avviket gjelder usikre AR5-flater knyttet til fulldyrka jord. Frist for slutføre gjennomgang av de usikre AR5-flatene er 1. august 2025.	Avviket blir fulgt opp i 2025 på grunn av manglende ressurser. Forventet ferdig gjennomgang er juni 2025.
Arbeidsmiljø -Ytre Enebakk skole og SFO Arbeidstilsynet	Muskel- og skjelettplager og psykiske plager - stedlig tilsyn	Arbeidstilsynet har vurdert at det er behov for forbedringer i det systematiske HMS-arbeidet på Yes. Det ble gitt pålegg som er arbeidet med i 2024.	Skolen har sendt inn noe dokumentasjon som viser at pålegg er rettet. Det er bedt om utsettelse på frist for retting slik at arbeidet vil slutføres i 2025
Grunnopplæring Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus	Lærernorm	Tilsynet var basert på innrapporterte GSI-tall høsten 2023 som for Hauglia skole viste brudd på lærernorm. er avsluttet	Det ble gitt pålegg om retting, og det er mottatt brev fra Statsforvalter om at tilsynet er avsluttet

Statlig tilsyn fra 2023, hvor ikke alle påleggene ble lukket, er også fulgt opp i 2024. Dette gjelder arkivtilsynet og tilsyn av NAV gjennomført av arbeidstilsynet. Kommunen har arbeidet med å lukke avvikene fra arkivtilsynet i 2024, arbeidet fortsetter i 2025. Alle påleggene fra tilsynet av NAV ble lukket i 2024.

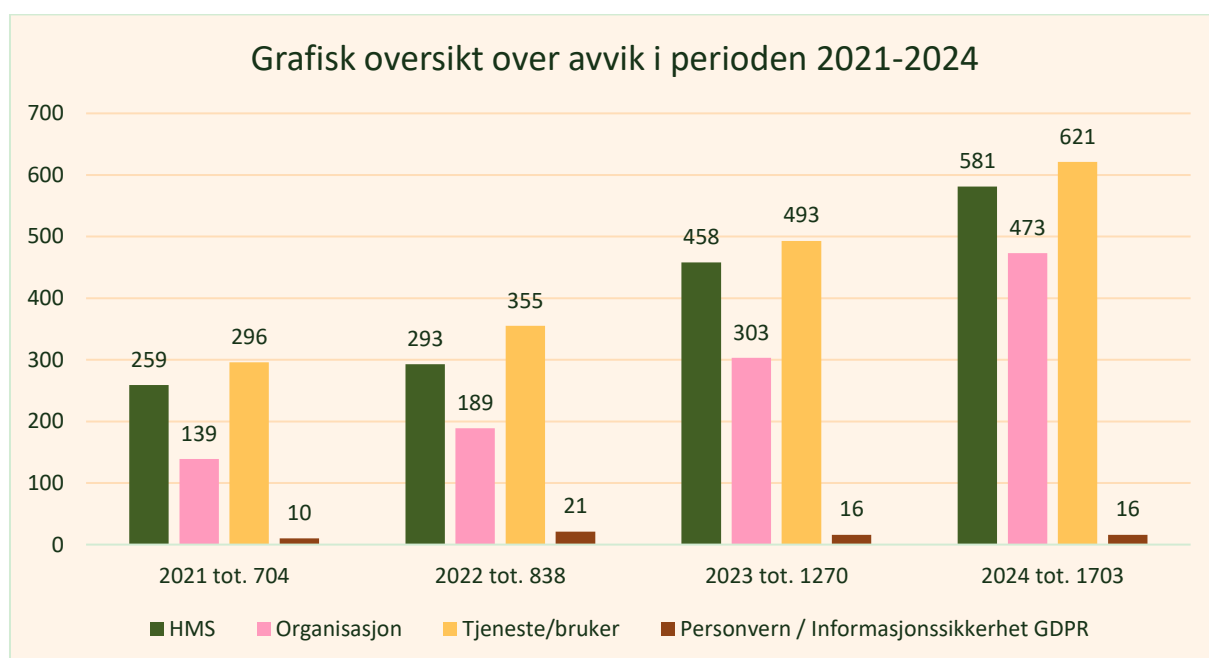
Internkontroll

Gjennom det elektroniske kvalitetssystemet Compilo jobber Enebakk kommune kontinuerlig med kvalitet innenfor alle tjenestoområder. Her finnes blant annet styringsdokumenter, prosedyrer samt et avvikshåndteringssystem. Opplæring i Compilo én gang i halvåret er en fast del av vårt internopplæringsprogram for å øke kunnskap om kvalitets- og avvikssystemet blant ansatte og ledere. Ledere skal gi nyansatte opplæring i Compilo om hvordan finne prosedyrer/retningslinjer som gjelder for enheten, personalhåndbok, HMS-håndbok samt hvordan melde avvik.

Avvik

Avviksrapportering er et sentralt ledd i kommunens internkontroll. Avvik meldes i Compilo. Hensikten med å melde avvik er å ivareta mennesker, materiell og miljø. Avviksregistrering og -håndtering skal fange opp brudd på rutiner og prosedyrer / lover og forskrifter, og identifisere forhold som kan bidra til læring, forebygging og forbedring.

Fordeling avvik i perioden 2021-2024:

Økning i antall avvik er en ønsket utvikling og et resultat av økt fokus og bevissthet på avviksrapportering. Som man kan se av grafen har avvikene i 2024 økt på kategoriene HMS og tjeneste/bruker. Det jobbes aktivt med å ha fokus på avviksrapportering i kommunens ledelse og vernetjenesten, og det gis opplæring i bruk av avviksrapporteringssystemet. Ansatte oppfordres til å melde avvik for å fange opp mulige utviklingsområder. Oppfølging av avvik blir blant annet tatt opp 3. partsmøter. Det arbeides med at det skal være kultur for å melde inn så mange avvik som mulig ved hendelser, og at avvik skal møtes med konkrete tiltak før de lukkes.

I kommunalområdene følges avvik opp på enhetsledermøter, personalmøter og i driftssamtaler. Enkelte hendelser/avvik brukes til refleksjon og læring på tvers av enhetene i ledermøtene. Det skal være en god kultur for å melde avvik, og avvikene brukes til forbedringsarbeid.

Varslingsrutiner

Enebakk kommune har varslingsrutiner som skaper forutsigbarhet og trygghet for alle som ønsker å varsle om kritikkverdige forhold. Retningslinjer for varsling i kommunen ivaretas av «Prosedyre for internvarsling om kritikkverdige forhold i Enebakk kommune», som er vedtatt av kommunestyret. Varsling skal i hovedsak rapporteres i kvalitetssystemet «Compilo». I 2024 har kommunen mottatt 5 varslinger. Varslingssekretariatet bestående av kommunedirektør, stabsleder HR og HVO har vurdert i hvorvidt de oppfyller kravene i arbeidsmiljøloven kap. 2 A og avklart videre behandling. Deretter ble varslene behandlet av HR og de berørte enhetene.

Etikk

Kommunens etiske retningslinjer er nedfelt i kommunens etikkplakat med kjerneverdiene:

Mot	Åpenhet
- Sier ifra om kritikkverdige forhold til den det gjelder eller varsler til noen som kan gjøre noe med det gjennom kommunens varslingssystem. - Tar ansvar for at egne handlinger er i samsvar med de etiske retningslinjene. - Overholder lover og regler, og forholder seg lojalt til vedtak og avgjørelser, når disse er i samsvar med kommunens etiske retningslinjer.	- Være åpen i arbeid og samhandling. - Ulike syn og kritikk blir hørt, vurdert og respektert. - Åpenhet og innsyn i forvaltningen slik at innbyggerne kan gjøre seg kjent med kommunens tjenester.
Redelighet	Respekt
- Er klar på egne roller og unngår dobbeltroller. - Opptrer upartisk og praktiserer likebehandling - Unngår gaver eller andre personlige fordeler som kan påvirke tjenestehandlinger, eller vekke mistanke om slik påvirkning	- Er tydelig på eget syn og har toleranse og respekt for andres syn - Møter publikum og brukere med vennlighet, respekt og omtanke - Viser respekt for personvernet og overholder taushetsplikten - Hos oss har alle mennesker lik verdi

Enebakk kommune er medlem i Transparency International (TI), den globale sivilsamfunnsorganisasjonen som står i spissen for kampen mot korrupsjon.

Kompetanse

Arbeidet med fagrettet kompetanseutvikling foregår i hvert av kommunalrådene, og tilpasses de ressursene det enkelte tjenestoområdet har. HR-enheten har ansvar for kompetansehevende kurs som er sektorovergripende, og har fått OU-midler til bruk av KS-konsulenter i opplæringen.

Kommunen samler aller enhets- og avdelingsledere cirka én gang i måneden til et lederforum, og tilbyr hver torsdag en internopplæring for ledere, eller andre ansatte som har behov for denne opplæringen med ulike temaer gjennom året. I tillegg tilbyr kommunene kurs til egenutvikling av medarbeidere med et helsefremmende perspektiv. Temaene har bl.a. vært i 2024:

Lederforum

- Tverrfaglig samarbeid
- Opplæring i Hovedtariffavtalen med KS
- HMS-opplæring sammen med verneombudene
- Tillitsbasert ledelse
- Mobiliseringsledelse

Internopplæring

- Visma HRM
- Elements som saksbehandlingssystem
- Ny lederhåndbok - hva finner du av rutiner og prosedyrer m.m.
- Digitalisering – hva har vi utført, og hva kommer
- Compilo – avvik og kvalitetssystem
- Hvordan skrive gode annonser
- Hverdagsjuss
- Skrivning av politiske saker
- Rekruttering og intervjueteknikk

Kurs for medarbeidere

- Hvordan livet setter seg i kroppen
- Hvordan snu negative tankemønstre
- Emosjonelle belastninger

Rekruttering

Kommunen opplever rekrutteringsutfordringer innenfor flere yrkesgrupper, ledere og visse typer fagpersoner. På denne bakgrunnen er det satt inn tiltak som kampanjer i sosiale medier som har ført til tilsetninger i stillinger som har vært vanskelig å rekruttere til. Eksempelvis har en kampanje «barnehagelærere med ambisjoner søkes» ført til tilsetting av pedagogiske ledere, en kampanje med flotte bilder og ansattesisiter i hjemmetjenesten ført til tilsetting av sykepleiere, og en snapchat kampanje førte til mange søkere på lærlingeplasser. Samtidig som kommunen innførte Webcruiter, som et mer tidsriktig rekrutteringsverktøy, ble det gjennomført internopplæring i annonseskriving, rekruttering og intervjueteknikk. Dette har bidratt til gode resultater. I tillegg har kommune begynt arbeidet med å utarbeide en tiltaksplan for å rekruttere og beholde ansatte.

Enebakk kommune ønsker å vise samfunnsansvar ved å ta imot lærlinger og dermed dekke sitt behov for dyktige fagarbeidere. Pr. 31.12.2024 hadde kommunen totalt 13 lærlinger. Vi har hatt en introduksjonsdag for 9 nye lærlinger høsten 2024, og opplæring for veiledere og fagansvarlige i regi av opplæringskontoret OKViken.

Lønnsoppgjør

Lønnsoppgjøret 2024 har vært både sentralt og lokalt oppgjør, dvs. at det ble lokale forhandlinger for alle ansatte etter HTA i kapittel 3, 4 og 5. Det ble i det sentrale oppgjøret i år avsatt pott til lokale forhandlinger i kapittel 4 på 1,1 % med virkningsdato 01.10. Kapittel 3 og 5 har ikke pott, men har orientert seg på resultat av frontfagene i industrien på 5,2 % med virkningsdato 01.05.

Heltid/deltid

Enebakk kommune har et mål om å redusere bruk av deltid for å beholde kompetent arbeidskraft og ivareta kontinuitet og god tjenestekvalitet for brukere. Ansatte med uønsket deltid jobber i hovedsak på sykehjem/boligene/hjemmetjenesten og skole/SFO. Ved ansettelser er det et fokus på å unngå deltidsstillinger så langt det er mulig for tjenesten.

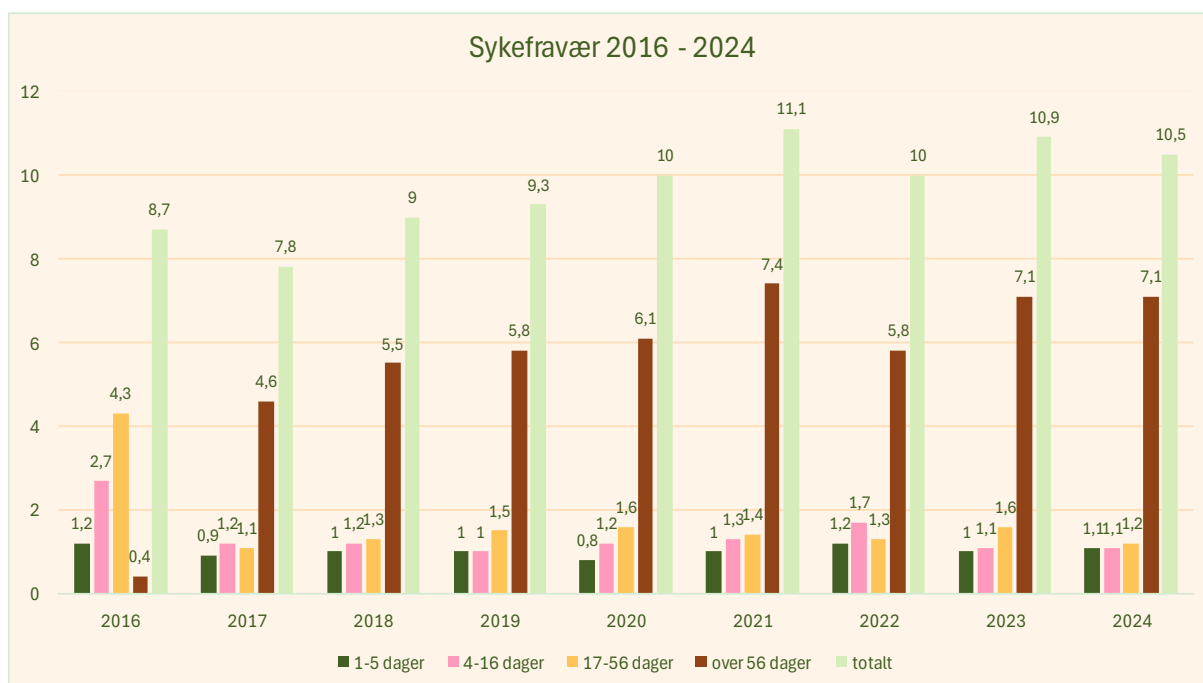
Kommunen er med i KS-prosjektet TØRN i helse som handler om å skape gode brukeropplevelser gjennom organisering av arbeidet med riktig kompetanse til riktig tid – og med heltidskultur i bunn. Videre ble det jobbet med innføring av årsturnus. I en årsturnus kan aktivitet og bemanning styres ut

fra faktiske og fremtidige behov i tjenesten, både når det gjelder kompetanse og ressurser. I dette arbeidet er det fokus på heltidskultur.

Seniorpolitikk

I 2024 har kommunen arbeidet med å gå over fra en seniorpolitikk til en livsfasepolitikk for å omfatte alle ansatte som har spesielle behov i ulike livsfaser. Arbeidet er i tråd med kommunens arbeidsgiverpolitiske plattform og bidrar til å utvikle moderne og attraktive arbeidsplasser, med et særlig fokus på å utvikle og beholde kompetente medarbeidere. Kommunen arbeider for å legge til rette for at seniorer kan stå lenger i arbeid. Leder skal gjennomføre en samtale med alle ansatte som fyller 58 år og inkludere et seniorperspektiv i sine medarbeidersamtaler. Ifølge Seniorpolitisk forskningsinstitutt er bruk av sin kompetanse en av de viktigste faktorer til å få seniorer til å stå lenger i jobben. Kompetanse og eventuelt behov for tilpasning av arbeidet kan være en del av denne samtalen.

Sykefravær 2016-2024

Sykefraværet i 2024 er på totalt 10,5 %. Dette er en nedgang fra 2023 med 0,4 %. Det er langtidsfraværet som er høyest i Enebakk kommune.

Noen av tiltakene for å øke nærværet og redusere sykefraværet har bl.a. vært:

- Samarbeid med NAV Arbeidslivssenter for å øke kompetansen blant ledere, VO og TV om sykefraværsoppfølging, og råd og veiledning i enkeltsaker.
- Arbeid med personalgrupper om tema nærvær i regi av NAV arbeidslivssenter.
- Ledere og HR bruker godt medarbeiderskap som konsept for å utvikle et godt arbeidsmiljø, skape tilhørighet til avdelingen/enheten og dermed øke nærværet.
- Egenutvikling for medarbeidere med et helsefremmende perspektiv
- Tettere oppfølging av langtidssykemeldte med fokus på nærvær og jobbmestring.
- Tilrettelagt arbeid med mål om tilbakeføring i fullt arbeid.
- Ergonomisk gjennomgang av utstyr og hjelpemidler.

Inkluderende Arbeidsliv

Enebakk kommune videreførte IA-arbeidet i 2024. Arbeidet med oppfølging av medarbeidere er lagt til enhetslederne med bistand fra HR. Dialogmøter blir gjennomført i samarbeid mellom enhetsleder, lege, NAV, den sykmeldte og HR-rådgiver ved behov. Høsten 2024 har kommunen inngått et samarbeid med NAV arbeidslivsenter, også for å styrke arbeidet med systematisk sykefraværsoppfølging i samarbeid med NAV lokalt.

Medbestemmelse

3-partmøtene mellom ledelsen, tillitsvalgte og verneombud er en annen viktig arene for medbestemmelse og gjennomføres regelmessig i enhetene eller avdelingene. Det har vært avholdt regelmessige møter mellom arbeidsgiver, hovedtillitsvalgte (HTV) og hovedverneombud (HVO). Her orienteres det om aktuelle saker som berører økonomi, omstilling, organisering og arbeidstakernes arbeidssituasjon samt at det gjennomføres lønnspolitiske drøftingsmøter mellom partene. HTV og HVO deltar også på aktuelle lederforum. I 2024 økte kommunedirektøren frikjøpsandelen midlertidig til frikjøp av HTV på grunn av omstillingsprosessen og økt arbeidsbelastning i den forbindelse. Dette ble videreført inn i 2025.

Helse-, miljø og sikkerhet

Kommunen arbeider systematisk med helse, miljø og sikkerhet. Det har i løpet av 2024 blitt vurdert de viktigste risikoforhold med hensyn til helse, miljø og sikkerhet. Det blir årlig foretatt lovpålagte helsekontroller, og det er lagt fram en handlingsplan for bedriftshelsetjenesten, HMS-plan og fremdriftsplan/tiltak. Disse planene inneholder forebyggende tiltak.

Bedriftshelsetjeneste

Enebakk kommune kjøper bedriftshelsetjenester gjennom samarbeidsavtale med Salutis HMS. Det var satt opp 90 timer i planen for 2024, og brukt totalt 118,6 timer. Det utarbeides en årlig aktivitetsplan som inneholder lovpålagte aktiviteter samt forebyggende helse, miljø og sikkerhetsarbeid. Denne planen vedtas, og det blir rapportert til Arbeidsmiljøutvalget.

Vernetjenesten

Enebakk kommune har hovedverneombud (HVO) som er frikjøpt i 20 % stilling og 27 verneombud. Det ble gjennomført 4-5 verneombudssamlinger per år, hvor HR bidro med opplæring i temaer som avvik, risikovurdering, varsling og samarbeid i sykefraværsoppfølging i samarbeid med NAV arbeidslivsenter.

Arbeidsmiljøutvalget

Arbeidsmiljøutvalget (AMU) består av 5 arbeidsgiverrepresentanter og 5 arbeidstakerrepresentanter, og en representant fra Bedriftshelsetjenesten. Alle medlemmer i AMU får opplæring i HMS-arbeid. I 2024 var det arbeidsgiversiden som ledet AMU.

Saker som blant annet ble behandlet i 2024 var blant annet:

- Sykefravær 2023
- Aktivitetsplan Bedriftshelsetjenesten (BHT) - 2024
- Årsrapport HMS-2023
- Avvik
- Samtykke byggeprosess ihht Arbeidstilsynets retningslinjer.
- Omstillingsprogram i Enebakk kommune

- Arbeidsmiljøpris
- Arbeidsreglement
- Nye rutiner for databriller
- Fremdriftsplan for nærværarbeid
- Rutiner for inkludering
- Rutiner for oppfølging av lærlinger
- Hjemmekontor – retningslinjer og avtaleskjema

Velferd

Bedriftsidrettslaget

Enebakk kommune har treningsrom i den nye delen på Ignagard og i Enebakkhallen som ansatte kan benytte. Bedriftsidrettslaget har i tillegg ballgruppe, skiturer og “sykle-på jobb” kampanje i 2024. Bedriftsidrettslaget fikk arbeidsmiljøprisen for sin innsats og engasjement tilknyttet til treningstilbud og sosialt samvær på tvers av avdelinger og enheter i organisasjonen.

Juleavslutning

Kommunedirektøren inviterte alle ansatte til julelunsj på rådhuset. Mellom 200-220 ansatte deltok på arrangementet.

Beredskap

Kommunedirektøren prioriterte i 2024 å sette inn ekstra ressurser på området. Dette har medvirket til at det har vært et aktivt år for beredskap, der mer systematikk, opplæring og dokumentasjon er kommet på plass i kommunen.

Det overordnede målet for beredskapsarbeidet i Enebakk kommune er å istandsette kommunen til å opprettholde drift under hendelser og kritiske situasjoner der normal drift må settes til side.

Kommunen fullførte miljørisikoanalysen i juni og oppdaterte ROS-analysen for helseberedskap i samarbeid med nabokommuner i Follo. Arbeidet med en helhetlig ROS-analyse startet i september og forventes ferdigstilt i april 2025. Den overordnede beredskapsplanen ble godkjent i oktober, og arbeidet med en kontinuitetsplan ble påbegynt.

Statsforvalteren arrangerte månedlige Rayvn-treninger, og kommunen gjennomførte interne scenarioøvelser, inkludert en krisehåndteringsøvelse i samarbeid med Ahus og andre kommuner.

Beredskapsrådet hadde sitt første møte i februar med bred deltakelse. Beredskapsnettverket i Follo har hatt regelmessige møter.

Kommunen markerte Egenberedskapsuka med informasjon på hjemmesidene og utstillinger ved arrangementer. Beredskap ble introdusert som tema på nyansattkurs, og det har vært informasjonsmøter med ulike utvalg og grupper.

Omstilling

I handlingsprogrammet for 2024 - 2027 ble det rapportert at omstillingsprosjektet var planlagt avsluttet ved utgangen av 2024. I 2024 ble det brukt 7,2 mill. kroner av omstillingsmidlene, og ved utgangen av året gjestod det 6,2 mill. kroner av den totale potten på 17 mill. kroner.

Som følge av at omstillingen er omfattende er det nødvendig å videreføre prosjektet.

Omstillingsprogrammene innenfor sentraladministrasjonen, helse og mestring, samt miljø og

samfunn, er nå avsluttet, men omstilling vil være et kontinuerlig arbeid i årene som kommer for å skape nødvendig bærekraft for kommunen som en del av linjeorganisasjonen.

Innen kultur og oppvekst ble omstillingsarbeidet startet i 2024, og dette vil fortsette inn i 2025.

Når det gjelder digitaliseringsprogrammet, har fokuset i 2024 vært å flytte IT-plattformen over til IKOMM AS, som kommunen gikk inn i som medeier høsten 2024. Å få den digitale plattformen i skyen er et av flere steg for å kunne gjennomføre den digitale transformasjonen som Enebakk, og andre kommuner, må klare for å imøtekomme fremtidens behov for tjenester og tilstrekkelig sikkerhet. Det er viktig at dette er på plass for å kunne ta i bruk nye digitale verktøy som kan forbedre prosesser og tjenester, og som på sikt vil gi store gevinster ute i tjenesteområdene.

I tillegg omfatter også omstillingsprosjektet et program for bolig og boligsosialt arbeid. Dette arbeidet er forsinket. Arbeidet startes i 2025, og er planlagt avsluttet i 2026 slik det også fremgår av vedtatt planstrategi.

Innkjøp - aktive rammeavtaler i 2024

Enebakk kommune hadde totalt 217 aktive rammeavtaler i løpet 2024 (inkl. overlapping av nye og gamle rammeavtaler, samt 1 dynamisk innkjøpsordning). Alle oppgitte tall under er eks. mva. Gjelder for kjøp av varer og tjenester over NOK 100.000 eks mva.

Ansvarlig for anskaffelser	Omsetning	Andel aktive rammeavtaler	Antall aktive rammeavtaler med avrop
Lillestrøm innkjøpssentral	4,36 mill. kroner	5,71 %	2 av 35
(Tidligere NRI) Lillestrøm innkjøpssentral rammeavtaler	36,78 mill. kroner	42,55 %	60 av 141
Enebakk rammeavtaler	21,40 mill. kroner	80,55 %	29 av 36
Nittedal rammeavtaler	143 548 kroner	100 %	2 av 2
Oslo rammeavtaler	302 753 kroner	100 %	1 av 1
Viken rammeavtaler	62 611 kroner	100 %	2 av 2
Totalomsetning	63,05 mill. kroner	44,23 %	96 av 217

Samlet sett var omsetningen eks mva. (avrop over rammeavtalen) 5,18 % lavere i 2024 sammenlignet med 2023.

Lillestrøm innkjøpssentral startet opp 01.11.2024 og består av følgende deltakerkommuner, Lillestrøm kommune (vertskommune), Rælingen kommune, Enebakk kommune og Aurskog Høland kommune.

Det arbeides kontinuerlig med å opprettholde høy avtalelojalitet mot våre eksisterende rammeavtaleleverandører. Videre jobbes det med å inngå gode rammeavtaler som best mulig dekker våre behov enten via lokale/Innkjøpssentralen eller andre innkjøpssamarbeid.

ÅRSRAPPORT 2024

Sentraladministrasjonen

Tjenesteområdebeskrivelse

Området sentraladministrasjon omfatter de administrative stabs- og støttetjenestene som inngår i sentraladministrasjonen. Kommunalområdet har ansvar for å tilrettelegge for god politisk og administrativ styring, samt ivareta en rekke fellesfunksjoner på vegne av hele organisasjonen.

Økonomistatus

Beløp i 1000

	Rev. bud. 2024	Regnskap 2024	Avvik i kr
Lønn	35 523	36 627	-1 104
Refusjon lønn	-19	-965	947
Sum Lønn	35 505	35 661	-157
Drift	10 050	13 043	-2 993
Kjøp av produksjon	13 132	13 069	63
Overføringer	5 532	5 764	-232
Finansutgifter	0	6	-6
Sum Utgifter	28 715	31 883	-3 168
Brukerbetaling	-164	-315	150
Refusjoner	-6 783	-6 150	-633
Overføringer	-1 000	-1 000	0
Finansinntekter	-9 533	-11 074	1 542
Sum Inntekter	-17 480	-18 539	1 059
Netto resultat	46 739	49 005	-2 267

Kommentar til status økonomi

Sentraladministrasjonen fikk totalt et merforbruk på 2,3 mil. kroner i 2024. Dette merforbruket skyldes flere faktorer, blant annet høy aktivitet i administrasjonen og for folkevalgte.

Nettokostnadene til lærlinger ble i 2024 høyere enn tidligere år. Dette skyldes blant annet at kommunen har inngått en avtale med opplæringskontoret OKViken (september 2024). Avtalen koster 30 % av lærlingetilskuddet. I tillegg er det økte kostnader til søndags-, helge- og helligdagstillegg og flere antall lærlinger. Kommunen har tatt imot 9 nye lærlinger i 2024, mens 3 sluttet høsten 2024. Blant de 9 nye lærlingene, er 6 i helsefag.

Det ble gjort geotekniske undersøkelser i Lotterud på grunn av observert erosjon langs bekken i bunnen av ravinen. Dette arbeidet inngår som en del av merforbruket.

Det har vært to ubesatte stillinger (vakanser) i administrasjonen deler av det første halvåret, noe som reduserer merforbruket. Begge disse stillingene er nå besatt. Det har imidlertid vært noe sykefravær i administrasjonen, hvor det har vært behov for å hente inn engasjementer, som ikke fullt ut er finansiert av sykelønnsrefusjon.

Premisser for budsjettet

Område	Kommunestyrets premisser for bruk av midler/bevilgninger	Premisser for 2024	Resultat 1.tertial	Resultat 2.tertial	Resultat 31.12.2024
Administrasjon	Oppetider på IKT-systemet	98 %	98,9%	99,2%	98,7 %
Administrasjon	Budsjett, lønn og regnskap og tertialoppfølging på tid med kvalitet	100 %	100 %	100 %	100 %
Politisk styring	Antall KST-møter pr år	9	9*	9*	9*

*Det er satt opp åtte kommunestyremøter i 2024, men det var også folkevalgtopplæring i januar hvor mange av kommunestyremedlemmene var deltakere.

Mål

Hovedmål for administrasjonen

Vi utvikler en tidsriktig kommune med fokus på kompetanse og bærekraft, slik at den enkelte opplever mestring og god livskvalitet.

Kommunalområdet skal være fremoverlent for å bidra til utvikling, og legge til rette for at ledere og ansatte skal lykkes med målsettingene i kommuneplanen. Sammen jobber vi med fokus på satsingsområdene våre; *oppvekst – bærekraftig samfunnsutvikling og livskvalitet*.

Øvrige mål for kommunalrådet

Sentraladministrasjonen skal skape gode styringsverktøy og forutsigbarhet for de tjenesteytende virksomhetene. Administrasjonen fortsetter arbeidet med:

- Brukervennlige løsninger
- Fokus på kompetanse, læring og utvikling
- Organisasjonsutvikling, ledelse og medarbeiderskap
- Virksomhetsstyring og internkontroll
- Planer, rutiner, varslingsystemer som ivaretar samfunnssikkerhet og beredskap
- Digitalisering, porteføljestyring og gevinstrealisering
- Informasjonssikkerhet og personvern
- IKT-sikkerhet

Viktige resultater og innsatser

Et sentralt satsningsområde i 2024 har vært ledelse og medarbeiderskap. Flere interne ledelsesutviklingsprogrammer har blitt innført med tanke på at gode, trygge ledere er nøkkelen til at medarbeidere trives og kan yte sitt beste for brukere og innbyggere. I 2024 ble programmet «Til topps» lansert, rettet mot nye ledere uten tidligere ledererfaring og medarbeidere med lederambisjoner. I lederforaene har det blitt gitt opplæring i endringsledelse, tverrfaglig samarbeid, sykefraværsoppfølging, HMS, hovedavtalen, tillitsbasert ledelse og mobiliseringsledelse.

Arbeidet med 10-faktor ble videreført etter medarbeiderundersøkelsen i begynnelsen av 2023, men godt medarbeiderskap anses som mer enn 10-faktor. Godt medarbeiderskap omfatter blant annet personlig utvikling og selvledelse. Temaer som dette har blitt tatt opp i enheter og avdelinger, i tillegg til tilbakemeldingskultur og psykologisk trygghet. Det ble også satt opp kursrekke høsten 2024 til egenutvikling som fagpersoner i kommunen har holdt for kollegaer på tvers av kommunalområdene.

I fremtiden vil vi trenge mer digital kompetanse, og det ble gjennomført opplæring i bruk av diverse systemer i kommunens «internopplæringsprogram» i 2024.

Kommunens postmottak ble effektivisert i 2024. Det er inngått avtale med Bypost AS for post- og frankeringstjenester, noe som gir økonomiske besparelser og frigjør tid for ansatte til andre viktige arkivoppgaver.

Et viktig arbeid har vært oppgaver knyttet til tilsynet ved arkivet i 2023. Dette har vært en utfordrende og nyttig prosess. Påleggene har omhandlet slutføring av registrering og listeføring av kommunens papirarkiver, lokaler for oppbevaring av papirarkiver, forbedring av rutiner og fornyelse av kommunens arkivplan.

Innenfor kommunikasjonsområdet er det gjennomført flere tiltak i 2024 for å nå målet om reelt digitalt førstevalg. Her kan det nevnes ny visuell profil for kommunen, innføring av ny løsning for besøksregistrering ved rådhuset, samt oppstart av arbeidet med ny kommunikasjonsstrategi.

Det er brukt mye ressurser på forbedring og fornying av innhold på nettsidene. En tydelig struktur, enkel navigasjon og brukervennlighet, er avgjørende for at nettsiden skal bli brukt effektivt. Når nettsiden er godt organisert og lett tilgjengelig, finner innbyggerne raskt den informasjonen og de tjenestene de trenger, og med fokus på selvbetjening er vi opptatt av at innbyggerne selv kan utføre handlinger og oppgaver.

Denne brukerorienterte strukturen kombinert med et vennlig og spennende design blir lagt merke til utenfor kommunegrensene. Vi får henvendelser direkte fra andre kommuner som ønsker at vi deler innhold eller erfaringer, vi har flere ganger blitt brukt som referanse, og vi blir invitert på konferanser og nettverkssamlinger for å dele vårt arbeid og gevinstene av gode nettsider. Blant annet tok Gloppen kommune kontakt i februar, og kommunen er invitert til å holde foredrag om nettsidearbeidet på en konferanse for norske kommuner og samarbeidspartnere i mai 2025 ved Radisson Blu Scandinavia Hotel i Oslo.

Å holde innholdet oppdatert og relevant, samt å følge opp tilbakemeldinger fra innbyggerne og utvikle nettsidene videre, vil fortsette å kreve kapasitet fremover.

Kommunen inngikk avtale med Lillestrøm innkjøpssentral, og er dermed del av et av Norges største innkjøpssamarbeid innen kommunal sektor. Dette gir tilgang til et stort kompetansemiljø, og volumet på anskaffelsene blir vesentlig større. På sikt kan dette bidra til bedre anskaffelser, og mer gunstige avtaler for kommunen.

Sommeren 2024 ble en vakant stilling i økonomiavdelingen besatt etter å ha vært ledig over en lengre periode. Dette vil på sikt styrke økonomi- og virksomhetsstyringen i kommunen, samt frigjøre tid for ytterligere profesjonalisering av økonomifunksjonen.

Folkevalgte

I 2024 ble det gjennomført opplæring for de nye folkevalgte, hvor KS bidro med sitt undervisningsprogram som fokuserte på folkevalgtes rolle og samspillet mellom politikk og administrasjon, samt mellom folkevalgte og innbyggere.

Gjennom 2024 har det vært et særlig fokus på å involvere folkevalgte i arbeidet med langsiktig økonomisk plan (LØP) og andre politiske saker av betydning for kommunens utvikling.

Status omstilling 2024

I 2023 ble det gjennomført flere parallelle omstillingsprogrammer i kommunen, blant annet omstilling av sentraladministrasjonen, som er et administrativt omstillingsprogram, og digitaliseringsprogrammet som berører alle kommunens tjenesteområder.

Det *administrative omstillingsprogrammet* førte til ny organisering av dagens administrative ressurser. I 2024 har fokuset vært å sette de nye avdelingene i sentraladministrasjonen og få oversikt over ansattes ansvarsområder og oppgaver. Det har også vært fokus på å legge mer til rette for tverrfaglig samarbeid og rigge hele administrasjonen for å møte framtidens behov og samfunnsutvikling.

Som en del av satsningen på omstilling er det blitt prioritert ekstra ressurser for å utvikle en langsiktig økonomisk plan (LØP) for kommunen. Hovedfokuset i planen er å legge til rette for en bærekraftig utvikling av kommunen og identifisere hvilke investeringer som blir nødvendig de neste 10-15 årene. For å oppnå dette må fremtidige behov identifiseres og strategiske grep tas. I 2024 har det blitt lagt ned betydelig arbeid i behovsfasen, som utgjør den mest ressurskrevende delen av LØP-prosjektet. Hovedfokuset har vært å se på de tjenesteområder som er mest ressurskrevende og som vil kreve store omstillinger på grunn av demografiske endringer de neste årene. Hovedfokuset har derfor vært framtidens behov for sykehjemsplasser og skolestruktur.

Digitaliseringsprogrammet arbeider på tvers av virksomhetene og er en pådriver for effektivisering gjennom digitalisering. Programmet ble satt i gang i september 2022, og ble arbeidet med i hele 2023 og 2024. Det ble satt inn ekstra ressurser i 2023, som har blitt videreført i 2024.

Enebakk kommune signerte september 2024 avtale med IKOMM AS om levering av IT-tjenester for de kommende 12 årene. Som en del av dette ble Enebakk kommune medeier i IKOMM AS og ansatte i Øyeren IKT ble overdratt til selskapet. Avtalen med IKOMM sikrer Enebakk kommune robust, fremtidsrettet og sikker drift av kommunens nye IT-plattform og infrastruktur. Arbeidet er underlagt prosjektet 'Skyreisen' som gjennomføres i samarbeid med Rælingen kommune. Prosjektet er underlagt omstillingsprogrammet for digitalisering, og er en viktig milepæl for å møte fremtiden med lavere risiko og høy grad av sikkerhet. En moderne og fleksibel IT-plattform i skyen, forberedt for KI-løsninger, vil gi samtlige enheter, ansatte og ledere muligheter for gevinster i form av spart tid, høyere kvalitet og økonomiske besparelser i årene som kommer.

Et viktig prinsipp for digitalisering i kommunene er å gi innbyggere og næringsliv et *digitalt førstevalg* i møte med kommunale tjenester. Forenkling og forbedring av innbyggerdialogen er et kontinuerlig løp, og er ikke bare nettsider med flere løsninger for selvbetjening. I 2024 er det derfor anskaffet ny digital løsning for utvikling av innbygggerskjema, integrert med kommunens nettsider og videre mot sak- og arkivsystem. Dette vil være et kontinuerlig satsingsområde fremover, og gevinstene kan økes ytterligere med utvidelse av systemet for å bygge arbeidsflyt og signering.

Innføringen av nye nettsider, tastevalg og en ny løsning for besøksregistrering på servicetorget har resultert i lavere aktivitet ved servicetorget. Ved å effektivisere besøkshåndtering og tilby digitale

løsninger, er det frigjort ressurser som brukes på andre viktige områder, noe som har gitt bedre muligheter for utvikling og tilpasning av kommunens tjenester.

Statistikk fra kommunens telefonisystem viser tydelig gevinster av tiltakene. Hovedsakelig med lansering av nye nettsider april 2023 og tastevalg september 2024. Antall innkommende telefonsamtaler har gått ned fra 41 860 i 2022 til 31 366 i 2024. Dette er en nedgang på 25 %. Dette har medført til store tidsbesparelser.

Sammenliknet med 2022, vil dette resultere i en årlig tidsbesparelse tilsvarende en gevinstrealisering på omtrent 0,84 mill. kroner fra og med 2024.

Som et ledd i å effektivisere og automatisere arbeidet med arkivet er det implementert en robot i kommunens sak- og arkivsystem. Allerede første år har den alene bidratt til bedre kapasitet og kvalitet i arkivet og for avdelingen. Fra 2025 er det forventet at denne roboten/aktiviteten vil gi gevinstrealisering på 0,34 mill. kroner i året. Målet er å få satt på kunstig intelligens i tillegg, og med det øke gevinstene ytterligere.

Det ble i 2024 kjørt en anskaffelse med hensikt å senke kostnader til frakt/porto, samt utsetting av oppgaver til frankering og behandling av utgående post. Tiltaket har både spart kommunen for penger, men også spart postmottaket ved arkivet for mye tid. Fra 2025 vil den økonomiske besparelsen være 0,1 mill. kroner og tidsbesparelsen regnet i kroner være ca. 0,06 mill. kroner. Som gir en gevinstrealisering på 0,16 mill. kroner

Dette jobber vi videre med

Kommunen har i høst inngått et samarbeid med NAV arbeidslivssenter med mål om å redusere sykefraværet.

I 2025 vil fokuset på ledelse og medarbeiderskap fortsette. Som i 2024, har kommunen fått OU-midler til dette.

Digitalisering vil i 2025 jobbe videre med reelt digitalt førstevalg, slik at innbyggerne i våre kanaler finner det de leter etter, forstår det de finner og får gjort det de skal på egenhånd.

I 2025 vil porteføljestyringen av kommunens digitaliseringsprosjekter få fullt fokus, og bli viktig i utvelgelse og prioritering av initiativer for å sikre gevinster, god risikohåndtering, og økonomisk forutsigbarhet og kontroll.

Året vil bli preget av mange endringer på IT-siden, hvor IKOMM gradvis innfører ny plattform og fornyelse av infrastruktur. Skyreisen prosjektet vil berøre alle ansatte i en eller annen form, men dette er en viktig endring for å sikre at kommunens tjenester kan leveres med samme kvalitet og tilgjengelighet i fremtiden, og for å øke kommunens sikkerhetsnivå mot digitale trusler. Dette er et tungt prosjekt som krever mye ressurser av administrasjonen, men er et helt nødvendig steg på veien mot en mer effektiv og fremtidsrettet drift.

Arbeid med arkivforvaltning, kommunikasjonsløsninger og prosessforbedringer vil naturlig få sin prioriterte plass, også i 2025. IKT-transformasjonen og tjenestetransformasjonen foregår parallelt, og sammen med fokus på virksomhets- og porteføljestyring danner arbeidet i sum den digitale transformasjonen kommunen er inne i.

På strategisk nivå vil digitalisering lede arbeidet med levering av kommunikasjonsstrategi og strategi for digital transformasjon, som begge vil legges frem for behandling i 2025.

Sentraladministrasjonen vil også legge til rette for å styrke fokuset på virksomhetsstyring i hele kommunen. I dette skal det vurderes implementering av flere moduler fra Framsikt, som et ledd i å styrke internkontroll og virksomhetsstyring, med mål om å få alle økonomiske prosesser i ett og samme system.

For å realisere det store gevinstpotensialet i kommunens tjenester og arbeidsprosesser, er det nødvendig med en målrettet satsing på tjenstedesign, prosessledelse og innovasjon. Gjennom å sette innbyggerne i sentrum, forbedre arbeidsflyt og utnytte ny teknologi, kan kommunen både effektivisere ressursbruken og forbedre tjenestene. En tydelig strategi for tjenesteutvikling og kompetanseheving vil sikre en mer smidig og fremtidsrettet organisasjon, som møter både dagens og morgendagens utfordringer på en bærekraftig måte.

I forbindelse med omstillingen har digital utvikling hatt prosjektledere til å drive kommunens største digitaliseringsprosjekter og -tiltak. Våren 2023 ble disse rekruttert, og engasjementene varer frem til 1.6.2025. Behovet for denne kapasiteten og kompetansen vil ikke bli mindre de neste årene. Gjennom en målrettet satsing på tjenstedesign, prosessledelse og innovasjon kan Enebakk oppnå bedre tjenester for innbyggerne, mer effektive arbeidsprosesser og en mer bærekraftig utnyttelse av ressurser.

Kommunalområde for kultur og oppvekst

Tjenesteområdebeskrivelse

Kommunalområdet ledes av kommunalsjef, og består av 13 enheter inkl. kommunalsjefens stab. Kommunalområdets virkeområde omfatter barnehager, skoler, SFO, PPT, helse barn og unge, barneverntjenesten, kultur, integrering og forebygging.

Økonomistatus:

Beløp i 1000	Rev. bud. 2024	Regnskap 2024	Avvik i kr
Lønn	293 676	299 422	-5 745
Refusjon lønn	-16 416	-23 225	6 810
Sum Lønn	277 261	276 196	1 064
Drift	31 115	38 377	-7 262
Kjøp av produksjon	92 175	101 287	-9 112
Overføringer	19 519	16 266	3 252
Finansutgifter	4 021	11 780	-7 758
Sum Utgifter	146 830	167 711	-20 881
Brukerbetaling	-13 070	-13 510	440
Refusjoner	-14 310	-23 726	9 416
Overføringer	-24 906	-27 363	2 457
Finansinntekter	-2 214	-1 534	-680
Sum Inntekter	-54 500	-66 132	11 632
Netto resultat	369 591	377 775	-8 185

Kommentar til status økonomi

Ved utgangen av 2024 viser regnskapet for kommunalområdet et netto merforbruk på 8,18 mill. kroner. Av dette utgjør 6,8 mill. kroner merforbruk i barneverntjenesten.

Årsaken til merforbruket i barneverntjenesten skyldes flere forhold. Blant annet skyldes det endret regelverk for avlønning/frikjøp og utgiftsdekning til ordinære fosterhjem. Dette medførte at budsjettet ble overskredet med 2,2 mill. kroner. Videre var det ved årets slutt 13 barn plassert i fosterhjem utenfor kommunen, og flere i en slik avstand fra Enebakk at fosterhjemmene ikke kunne veiledes/følges opp i tråd med regelverk av egne ansatte i barneverntjenesten. Dette medførte merkostnader for kommunen på 0,7 mill. kroner.

Barneverntjenesten er ikke budsjettet for kjøp av konsulenttenester for utredning, ettersom tjenesten skal være bemanningsmessig rigget for å kunne ivareta utredninger selv. Vakanser, sykefravær, saksmengden og kompleksiteten i sakene har imidlertid gjort det nødvendig å kjøpe konsulenttenester og sakkyndigbistand, merforbruk som en konsekvens av det utgjorde 1,6 mill. kroner.

Når det er prioritert å benytte mer enn avsatte ramme til kjøp av familieveilednings- og oppfølgingstjenester til familier for å unngå omsorgsovertagelser, er dette fordi dette er gjort en

vurdering om at barnets beste er å få være i hjemmet med familieveilednings- og oppfølgingstjenester. Dette har gitt et merforbruk 0,5 mill. kroner.

Det er utfordrende å rekruttere fosterhjem, noe som har resultert i at barn blir lenger i beredskapshjem. I tillegg har det vært flere unge med store og komplekse problemstillinger. Dette har økt behovet for institusjonsplasser. Dette har gitt et merforbruk 1,6 mill. kroner.

KOS-stab hadde ved årets slutt et merforbruk på netto 4,1 mill. kroner. Merforbruket skyldes:

Enebakk har mange elever med rett til spesialskyss. Spesialskyssen er kostbart og det jobbes kontinuerlig for å holde behovet for spesialskyss til et minimum. Merforbruket ble 1,6 mill.

Flere av elevene som er i fosterhjem utenfor kommunen har økte og sammensatte behov. Dette medfører økte kostnader til spesialundervisning og assistenter for denne gruppen elever. Merforbruket ble 1 mill. kroner.

Både kommunale og private barnehager har et økende antall barn med behov for tilrettelegging av medisinske og pedagogiske årsaker. Årstimetall som gis i disse vedtakene er på et minimumsnivå. Merforbruk 1,3 mill. kroner.

Tilskudd til private barnehager innbefatter kostnader knyttet til feil i beregningsgrunnlag for tilskuddssats og ekstra pensjonstilskudd til private barnehager i Enebakk. Merforbruk 0,7 mill. kroner.

Ved årets slutt har Enebakksskolene et samlet mindreforbruk på 1,9 mill. kroner. Mindreforbruket skyldes lavere pensjonskostnad enn beregnet til statens pensjonskasse, økte refusjonsinntekter og ansettelse/innkjøpskontroll. Gjennom hele høsten ble det kun kjøpt nødvendig undervisningsmateriell, og vikarbruken ble holdt på et minimumsnivå.

Helse barn og unge har ved årets slutt et mindreforbruk på 0,7 mill. kroner. Mindreforbruket skyldes økt refusjonsinntekt, innkjøpskontroll og økt brukerbetaling i forbindelse med vaksinerings.

Premisser for budsjettet

Område	Kommunestyrets premisser for bruk av midler/bevilgninger	Premisser for 2024	Resultat 1.tertial	Resultat 2.tertial	Resultat 31.12.2024
Administrasjon og fellestjenester	Antall elever ved FBU	5,5	6	5	5,5
Barnehager	Andel barn med rett til bhg.plass får tildelt plass	100 %	100 %	100 %	100 %
Barnehager	Antall barn i kommunale barnehager	180	181	181,2	178
Barnehager	Antall barn under 3 år i private barnehager	125	133,5	131	123
Barnehager	Tilskuddssats barn under 3 år i private barnehager	Kr 266 468	Kr 271 954	Kr 271 954	Kr 271 954
Barnehager	Antall barn over 3 år i private barnehager	216	210	212	216
Barnehager	Tilskuddssats barn over 3 år i private barnehager	Kr 131 814	Kr 137 020	Kr 137 020	Kr 137 020
Barnehager	Sats kapitaltilskudd til private barnehager	Kr 12 414	Kr 12 900	Kr 12 900	Kr 12 900

Område	Kommunestyrets premisser for bruk av midler/bevilgninger	Premisser for 2024	Resultat 1.tertial	Resultat 2.tertial	Resultat 31.12.2024
Barnehager	Barn med rett til gratis plass (3.barn)	3	0	2	1,66
Skoler	Pedagognorm: antall elever pr. lærer 1. – 4.trinn	15	Ikke klar	Ikke klar	Norm 15
Skoler	Pedagognorm: antall elever pr. lærer 5. – 10.trinn	20	Ikke klar	Ikke klar	Norm 20
Skoler	Antall elever i kommunal grunnskole	1 456	1 517	1 443	1466
Skoler	Antall barn pr. voksen i SFO	15	14,87	15,7	14,89
Antall elever ved forsterket	Antall elever ved forsterket	8	8	11	10,33
Barneverntjenesten	Antall barn/unge i fosterhjem	13	11	17	14,33
Barneverntjenesten	Antall barn/unge i institusjon	2	3,5	1	2,25
Barneverntjenesten	Antall barn/unge i beredskapshjem	2	3	2	2,5
Helse barn og unge	Hjemmebesøk av jordmor/helsesykepleier etter fødsel	100 %	100 %	100 %	100 %
Kultur, integrering og forebygging	Antall barn i kulturskolen	275	275	275	275
Kultur, integrering og forebygging	Antall dager med åpen fritidsklubb Flateby	2	2	2	2
Kultur, integrering og forebygging	Antall dager med åpen fritidsklubb Ytre	1	1	1	1

Resultat antall barn i barnehager (kommunale og private) ved 1. og 2. tertial er et gjennomsnitt per tertial. Resultat barnetall per 31.12.24 er gjennomsnittlig barnetall per måned gjennom hele 2024 og er sammenlignbart med premissene.

Tilskuddssats til private barnehager 2024 er høyere enn premiss som et resultat av avgjørelse på klage hos Statsforvalter. Differansen utgjør kr 5 486 i økt tilskudd per barn under 3 år og kr 5 206 i økt tilskudd per barn over 3 år.

Antall elever i forsterket er gjennomsnittlig for året høyere enn budsjett pga. opprettelse av ny forsterket avdeling ved KIBUS fra høsten 2024. Per 31.12.24 er det 12 elever i forsterket avdeling i Enebakk.

Antall barn/unge i ordinært fosterhjem, beredskapshjem og institusjon er gjennomsnittet for hele 2024 basert på antall fosterbarn ved 1., 2. og 3.tertial.

Kostnadsreduserende tiltak i drift fra HP 2024-2027

Tiltak	Kommentar	Budsjettert reduksjon 2024 (mill.)	Status 31.12.2024
Korttidsvikarer /tilkallingsvikarer	Det skal arbeides med nærværet på arbeidsplassen. Det forventes at arbeidet vil gi reduserte kostnader	-2 800	I skoler og barnehager har det vært fokus på nærvær på arbeidsplassen gjennom trivselsfremmende tiltak og oppfølgingssamtaler. Ansatte i skoler og barnehager er utsatte for sesongbetont smitte, og fraværet er derfor i perioder høyt. Det har vært jobbet med ulike løsninger for omdisponering av personell internt i enhetene for å unngå vikarbruk ved korttidsfravær. Det har ikke vært satt inn vikar for ansatte i administrative stillinger. Regnskap 2023 viser et netto merforbruk på 522'. I 2024 viser netto regnskap et mindreforbruk på 580'. Differansen mellom regnskap 2023 og regnskap 2024 utgjør en kostnadsreduksjon på 1,1 mil.
Bruk av vikarbyrå	Ved korttidsfravær har barnehagene benyttet Vikarbyrå/bemanningsbyrå. Med fokus på nærvær forventes det at kostnaden reduseres	-550	Barnehagene hadde i 2024 fokus på nærvær på arbeidsplassen, og samarbeid med NAV om å få langtidssykemeldte tilbake i arbeid gjennom tilpasning. Kostnadsøkningen er tilknyttet korttidsfravær og arbeidsgiverperioden ved sykemeldinger, og fraværet var generelt høyt i de 3 kommunale barnehagene høsten 2024. Regnskap 2023 viser et netto merforbruk på 368'. I 2024 viser regnskapet et netto merforbruk på 1,2 mill. Differansen mellom regnskapene utgjør en kostnadsøkning på 0,8 mill.
Spesialundervisning	Enebakkskolenes prosjekt om spesialundervisning og tidlig innsats forventes å gi reduserte kostnader	-1 000	Antall timer til spesialundervisning har gått ned fra 433,5 årstimer i 2023 til 420 årstimer 2024. Dette utgjør ca. 0,5 mill. kroner.
Tilrettelegging av barnehagetilbudet for barn med nedsatt funksjonsevne eller medisinske behov (het tidligere spesialpedagogiske tiltak i barnehage)	Gjennom observasjon av det enkelte barnet gjøres bedre kartlegging av hva som skal gjøres innenfor rammeplanens føringer om tidlig innsats og barnehagens egne rammer, og hva som må løses gjennom tilføring av ressurser.	-650	Merforbruket i 2023 og 2024 var 1,3 mill. Flere av barna med vedtak gikk over i skolen høsten 2024. Når tiltaket allikevel ikke har gitt kostnadseffekt totalt sett skyldes det at barna som fikk vedtak høsten 2024, og som ikke gikk over i skole, har større og mer sammensatte behov for tilleggsressurser.

Tiltak	Kommentar	Budsjettert reduksjon 2024 (mill.)	Status 31.12.2024
Endring i elevtall	Nedgang i elevtall vil gi redusert kostnad i form av lavere bemanning. Skoleåret 22/23 var det 1 537 elever i Enebakkskolene, skoleåret 23/24 er det 1 515. Reduksjonen tilsvarer ca. 1 årsverk lærer.	-800	Gjennomsnittlig elevtall i Enebakkskolene for 2024 var 1 466 elever. Kostnadsreduksjonen er gjennomført i sin helhet ved innarbeidelse i skolerammene for 2024.
Få barn/ungdom fortære ut av beredskapshjem og over i ordinært fosterhjem, samt unngå institusjonsplasseringer	Det er utfordrende å skaffe nok ordinære fosterhjem, men målet er å unngå plasseringer i beredskapshjem i størst mulig grad. I noen tilfeller vil det være nødvendig å institusjonsplassere barn/ungdom barnevernet overtar omsorgen for. Målet er kortest mulig opphold i institusjon	-3 000	Merforbruk i 2023 var 3,6 mill., merforbruk i 2024 var 1,6 mill. Kostnadsreduksjon 2 mill. Som beskrevet under kommentaren til tiltaket er det utfordrende å skaffe nok ordinære fosterhjem hvilket har gjort at 2 barn har blitt boende i beredskapshjem gjennom store deler av 2024. I tillegg var det våren 2024 flere unge i institusjon enn planlagt ved budsjettering.
Sum		8 800	

Mål

Kommunalområde kultur- og oppvekst har som overordnet mål at barn og unge i kommunen har en trygg og sunn oppvekst som gir grunnlag for god livsmestring. Dette skal bidra til at alle får et godt voksenliv med deltagelse i samfunns- og arbeidsliv.

For å nå målet har kommunalområdet valgt 3 hovedområder:

- **Forebygging og oppvekstreform:** Trygge og gode relasjoner med fokus på menneskeverd og kulturelt mangfold med mål og at alle skal forberedes på et godt voksenliv med deltagelse i samfunns- og arbeidsliv.
- **Tverrfaglighet og oppvekstreform:** Gode trygge overganger og samarbeid mellom alle tjenester som jobber med og for barn og unge, på system nivå.
- **Ledelse:** Kompetanseutvikling i alle avdelingens enheter med fokus på ledelse, rekruttering og økt kompetanse hos hele personalet.

Viktige resultater og innsatser

Enebakkskolene

Gjennom året har det vært fokus på fraværsoppfølging og forebygging av fravær blant elevene. Det har vært utbedret/fornytt strategier og tiltak for å få fraværet ned. Det har også blitt arbeidet med skolemiljø og læringsmiljø for å sikre at elevene føler seg trygge på skolen, har gode relasjoner mellom elever og lærere, og en høy grad av trivsel blant elevene.

Lesing som grunnleggende ferdighet er fremdeles et satsingsområde. Alle lærere er bevisstgjort rundt lesing i alle fag. Det er arbeidet med behovet for forsterket opplæring i norsk og fokus på det flerkulturelle klasserommet, arbeidet fortsetter i 2025.

Man har fortsatt arbeidet med å utvikle et sterkere profesjonsfellesskap internt på den enkelte skole, og som samarbeid mellom skolene. Man har også hatt fokus på mulighetene med KI – kunstig intelligens.

Det har blitt avviklet ulike aktivitetsdager for elevene som idrettsdag og turdag. Elevundersøkelsen viser at elevene i Enebakk scorer tilnærmet likt med nasjonalt snitt hva angår trivsel både for 7. og 10.trinn. Når det gjelder arbeidsforhold og læring scorer elever på 7. og 10.trinn i Enebakk noe lavere enn nasjonalt snitt, men ikke signifikant lavere. Elevundersøkelsen viser også at elevene i Enebakk scorer tilnærmet likt nasjonalt snitt hva angår trygge skolemiljøer. Nasjonale prøver for 5., 8., 9.trinn viser at elevene i Enebakk ligger tilnærmet nasjonalt snitt i fagene engelsk, lesing og regning.

Som premiss for Enebakkskolene i 2024 var det lagt inn både reduksjon av antall timer til spesialundervisning, og nedgang i antall elever. Begge tiltakene ble innarbeidet i den økonomiske rammen for grunnskole drift allerede i januar 2024. Som et tiltak for å redusere antall timer til spesialundervisning har det vært jobbet mye med tilpasset opplæring på individnivå i skolene. Nedgangen i antall elever som mottar spesialundervisning har vært fra 9,5 % til 9 % av elevmassen. Den vedtatte besparelsen knyttet til nedgang i antall elever fordeler seg mellom ulike poster i skolenes detaljbudsjetter fra antall lærertimer til innkjøpsbudsjetter.

Barnehagene

Ansatte har vært med på Regional kompetanseheving (REKOMP) ved OsloMet, og det har vært fokus på voksenrollen i lek med barn. Lærende ledernetttverk i regi av Oppvekst Akershus som har vært utviklende og samlende for ledergruppene i barnehagene.

En ny felles pedagogisk årsplan for de kommunale barnehagene er tatt i bruk, med satsingsområdene lek og språkutvikling. Det er blitt utarbeidet en egen rekrutteringsstrategi for å rekruttere flere barnehagelærere til de kommunale barnehagene.

Flere ansatte er i gang med ABLU-utdanning (arbeidsplassbasert barnehagelærerutdanning). Det er ikke gjennomført brukerundersøkelse mellom november 2023 og januar 2025. Brukerundersøkelsen i januar 2025 viser imidlertid gode resultater på områder som beskriver relasjon mellom voksne og barn, samt barnas trivsel og utvikling i barnehagen. Resultatet viser en noe lavere tilfredshet med bemanning og mattilbud.

Helse barn og unge

I 2024 har man fortsatt arbeidet med å bygge opp og etablere et solid tjenestetilbud i tråd med de lovpålagte oppgavene i helsestasjon- og skolehelsetjeneste.

Det har blitt arbeidet med tverrsektoriell samhandling i henhold til lovverk. Samarbeidet på systemnivå har vært sentralt for å sikre at barn, unge og deres familier får nødvendig hjelp og støtte til rett tid.

Prosjektet «Helseteamet» i det kommunale rusarbeidet for barn og unge forsetter å være i drift, og innebærer et utvidet helsetjenestetilbud ved begge ungdomsskolene, med særlig fokus på rusforebygging og psykisk helse.

Forebyggende psykisk helseteam gir et stabilt og godt lavterskeltilbud innen familiestøtte og psykisk helse til barn og unge.

I skolehelsetjenesten er det utdannet flere ansatte innenfor kognitiv atferdsterapi. Og det er utvidet samarbeid om helsestasjon for flyktninger med flyktningetjenesten.

Barneverntjenesten

I 2024 har det vært økt fokus på vurdering av tilbakeføring for barn som har måttet bo utenfor hjemmet i kortere eller lengre perioder. Det er jobbet med involvering av slekt og nettverk, blant annet gjennom tiltaket familieråd.

Utviklingsarbeidet fra 2023 med tiltaksplaner og evalueringer er fulgt opp i veiledning, og det er gjort et arbeid med å avslutte enkelte tiltak og barnevernssaker i de tilfellene der hjelpetiltak ikke har vist effekt.

Barnevernstjenesten har to egne veiledere som er under (Parent Management Training Oregon) PMTO-utdanning og som skal bidra inn i Tidlig innsats for barn i risiko (TIBIR). Det er et godt samarbeid med forebyggende helse i kommunen.

Barnevernstjenesten har vært igjennom en anbudsprosess, og skal over til nytt fagsystem i 2024/2025. Det er satt inn midlertidig ekstra ressurser i form av konsulenter som bidrar inn i drift, ettersom personalressurser i større grad enn tidligere er bundet opp i arbeid med nytt fagsystem.

Det er satt inn en veileder som jobber med hele personalgruppen for å styrke teamet, trygghet internt, og samarbeid.

Kultur, integrering og forebygging

Det har vært gjennomført ulike arrangementer som kulturdager, utstillinger, forfatterbesøk, sommerskole osv. Enheten har jobbet med tilrettelegging av nye møteplasser i Frivillighetens arena og Ungdommens KulturHus. Frivillighetskoordinatoren har i 2024 etablert god kontakt med frivilligheten i kommunen, med fokus på frivillighetens behov og hva kan det samarbeides om.

SLT har revitalisert SeMegBryDeg og etablert nytt forebyggende tiltak «Motkraft». Biblioteket har høynet sitt aktivitetstilbud med ulike prosjekter og andre kulturopplevelser. Kulturskolen har hatt fokus på utvidelse av tilbud og rekruttering av kulturskoleelever. Flyktningetjenesten har bosatt 67 flyktninger i gode boliger med nærhet til offentlig transport og lokale tilbud, samt videreutviklet lokalt introduksjonsprogram. Generelt har enheten hatt høyt fokus på møteplasser, kulturopplevelser, inkludering og samhandling med frivilligheten.

Pedagogisk psykologisk tjeneste

I 2024 har enheten deltatt i ulike utviklingsprosjekter som lærende ledernettverk, nettverkssamlinger med BUP, desentralisert ordning for kompetanseutvikling i skole (DEKOMP) og regional kompetanseheving ved OsloMet (REKOMP). Videre har det blir utarbeidet ny sakkyndig mal etter § 11 i ny opplæringslov om rett til personlig assistanse, rett til fysisk tilrettelegging og tekniske hjelpemidler, og rett til individuelt tilrettelagt opplæring. Det har blitt utarbeidet tiltaksmodell som veileder, og det er deltatt i faste fagdager, drøftingsmøter og samarbeidsmøter med interne og eksterne. All deltagelse i møter, opplæring og utarbeidelse av modeller og gode maler har som mål å gi god individuelt tilrettelagt undervisning samtidig som det skal gi mulighet for god ordinær undervisning slik at det ikke er flere enn nødvendig som mottar individuelt tilrettelagt undervisning.

Status omstilling 2024

I kultur og oppvekst gjennomføres det kontinuerlig omstillings- og endringsarbeid for å bedre prosesser og sørge for best mulig kvalitet i tjenestene innenfor de rammen som er lagt. Et eksempel på omstillings og endringsarbeidet som foregår kontinuerlig er overføring av stillingshjemmel innenfor digitalisering fra KOS-stab til digitaliseringsenheten.

I tillegg til det kontinuerlige omstillingsarbeidet er det startet en omstillingsprosess i lys av omstillingsprogrammet med vekt på ledelse og rammene for ledelse. Det ble høsten 2024 besluttet å legge til rette for en avdelingslederstilling i barnevernstjenesten, og for 2025 skal alle enheter gjennomgå for å se på organisering og effektiv oppgaveløsning.

I lys av oppvekstreformen vil det fremover være svært viktig at arbeidet «laget rundt barnet» som et tverrfaglig samarbeid i hele oppvekstavdelingen lykkes. Alle enheter innenfor KOS har i 2024 jobbet tettere sammen og med mål om å få på plass en sterkere grunnmur knyttet til hva som skal være grunnmuren i alt forebyggende arbeid i Enebakk.

Det er gjennomført et større arbeid i PPT med gjennomgang av alle maler for sakkyndige rapporter, tilmelding m.m. Det gjøres også grep knyttet til hvordan tilrådning av sakkyndige utformes. Det jobbes også kontinuerlig med forebyggende tiltak hvor ressursteam bestående av flere fagenheter er et viktig ledd i koordineringen av behov hos innbyggerne.

Videre digitalisering og systematisk arbeid med IKT, spesielt i skolene, skal gi gevinster knyttet til kvalitet og effektivitet. Elever og ansattes arbeidsverktøy må være optimale, og bruken må strømlinjeformes. Digitaliseringsprosjektet skal være en pådriver for dette arbeidet.

Kunstig intelligens har vært et viktig utviklingsområde, og det er gjennomført et prosjekt knyttet til dette hvor det er hentet inn kompetanse fra spesielt en ansatt for å kurse andre ansatte og for å lede arbeidet.

Det ble i 2024 opprettet en prosjektstilling for arbeid med frivilligheten. Stillingen har, sammen med frivillighetskoordinator hos helse og mestring, jobbet mye med kartlegging av frivillighetens behov og idéer, samhandling mellom frivilligheten og kommunen på frivillighetens premisser, og frivillighetsstrategien vært viktig.

I Familiens hus jobbes det med overordnet plan med felles tiltak på tvers av enheter. Det er igjen kommet i gang felles fagsamlinger og det har vært prioritert tid til å lære om hverandres tjenester. Det er også utarbeidet felles samhandlingsavtaler mellom enkelte av enhetene.

Dette jobber vi videre med

Kommunalområdet for kultur og oppvekst skal fortsette arbeidet med å oppnå enda større grad av tverrfaglighet og samhandling gjennom å tenke helhetlig oppvekst. Dette skal gjøres gjennom strategiarbeid, samarbeidsmøter på enhetsnivå og organisering.

Enebakkskolene skal jobbe for gode pedagogiske mål knyttet til trivsel, mestring og økt læring. Resultater fra trivselsundersøkelser, nasjonale prøver osv. skal benyttes i arbeidet. Alle skolene jobber kontinuerlig med å lage gode skole- og klassemiljøer som fremmer læring faglig og sosialt. Det må arbeides med rekruttering av faglærte lærere til alle stillinger, og å styrke lærernes kompetanse gjennom kontinuerlig faglig utvikling og veiledning.

Skolene vil fortsette å bidra sammen med andre enheter om å ha gode muligheter innad i kommunen for elever som trenger å ha praktisk tilnærming og andre oppgaver for å forhindre frafall. Skolene vil fortsette å prioritere økt fokus på samhandling og samskaping. Dette gjøres ved å involvere andre enheter, samt at det er fokus på å gjøre alle skolens ansatte kjent med samhandlingsmulighetene som ligger til rette for elevene og deres familier.

I **barnehagene** skal det være fokus på å gi alle barna tilpasset pedagogisk aktivitet, både som enkeltindivid og sammen som gruppe. Satsingen på språkutvikling og kommunikasjon vil fortsette dette året. De kommunale barnehagene skal fortsette å jobbe med ledelsesutvikling på tvers av barnehagene. Satsingen på rekruttering av ansatte med relevant utdanning skal videreføres.

Helse barn og unge skal i 2025 innføre DigiHelsestasjon, et program som gir økt tilgjengelighet i helsestasjonstjenesten. Jordmortjenesten skal ha økt fokus på NBO (Newborn Behavioral Observations) som skal gi foreldre bedre forståelse av spebarnets signaler og styrker tidlig tilknytning. Tilbudet om forsterket helstasjon for gravide og nybakte mødre skal videreutvikles.

Tilbudet om helsestasjon for ungdom skal utvides, utvikles og markedsføres for å gi et bedre lavterskeltilbud til ungdom. forebyggende psykisk helseteam skal utvikle en mer stabil organisering og strukturering av de foreldrestøttene tiltakene, bl.a. gjennom å tilby temakvelder til foresatte

innenfor ulik tematikk. Teamet skal også ha fokus på forebygging av frafall i videregående skole. Gjennom tildelte prosjektmidler fra Statsforvalteren skal arbeidet med «Helseteam» i det kommunale rusarbeidet for barn og unge videreføres på begge ungdomsskolene.

Barneverntjenesten vil ha fokus på å forebygge nødvendigheten av tiltak utenfor hjemmet. Det er av faglige grunner nasjonale føringer som forventer at kommunen skal investere i tiltak som fører til at flere kan bo i egen kommune, og at de som ikke kan bo hjemme kan bo hos noen de kjenner fra før.

Tjenesten skal se på effektiv bruk av ressurser i tiltakssaker. Det er krevende å avslutte kostnadsdrivende tiltak som har pågått over tid, der private aktører har etablert samarbeidsrelasjoner med familiene. Dette gjelder særlig i saker med høy bekymring fra flere instanser.

Det er et større behov for tiltak i hjemmet enn barnevernstjenesten har kapasitet til å drifte med egne ressurser, og barneverntjenesten har ikke kompetanse til å iverksette tiltak som kan bidra til å forhindre flytting i de mest alvorlige sakene. Det er fortsatt behov for kjøp av private tiltak, men det er et mål å redusere behovet for å kjøpe private tiltak på sikt gjennom å utvikle kommunens eget tiltaksapparat gjennom økt kompetanse i barneverntjenesten.

For å styrke internkontrollen er det opprettet en avdelingslederstilling i barnevernstjenesten. Dette vil gi bedre forutsetninger for effektiv og forsvarlig saksbehandling.

PPT har som mål å jobbe mer forebyggende på systemnivå, slik at PPT får færre henvisninger og får anledning til å jobbe mer med tilrettelagt opplæring innen det ordinære driften. Det skal også være fokus på tverrfaglig samarbeid/samhandling og kompetanseheving.

I 2025 skal enhet **kultur, integrering og forebygging** (KIF) revidere gamle og utdaterte retningslinjer innenfor enhetsområdet, og lage nye digitale søknadsskjemaer som kan forenkle saksbehandlingen for tilskudd til kulturformål. Tilbudene i Frivillighetens arena og Ungdommens KulturHus skal videreutvikles med spesielt fokus på høy aktivitet og gode tilbud.

Etter politisk vedtak skal KIF arbeide med etablering av BUA i Enebakk. KIF vil også ha særskilt fokus på å få flyktninger i arbeid.

Kommunalområde for helse og mestring

Tjenesteområdebeskrivelse

Kommunalrådet omfatter kommunale helse-, sosial- og mestringstjenester. Herunder habiliterings- og rehabiliteringstjenester, allmennlegetjenester, hjemmebaserte tjenester, psykisk helse- og rustjenester, tjenester til personer med funksjonsnedsettelse, heldøgnsomsorg og NAV.

Tjenesteområdet velferd har totalt syv virksomheter.

Økonomistatus

Beløp i 1000	Rev. bud. 2024	Regnskap 2024	Avvik i kr
Lønn	197 724	208 224	-10 500
Refusjon lønn	-255	-11 076	10 821
Sum Lønn	197 469	197 148	321
Drift	16 302	16 700	-398
Kjøp av produksjon	51 843	56 366	-4 522
Overføringer	16 585	25 072	-8487
Finansutgifter	0	1 277	-1 277
Sum Utgifter	84 730	99 415	-14 685
Brukerbetaling	-15 067	-16 112	1 045
Refusjoner	-8 598	-12 844	4 246
Overføringer	-16 441	-15 462	-979
Finansinntekter	-767	-2 509	1 742
Sum Inntekter	-40 873	-46 927	6 054
Netto resultat	241 327	249 637	-8 310

Kommentar til status økonomi

Kommunalområdet for helse og mestring avsluttet året med et merforbruk på 8,3 mill. kroner ved årets slutt.

NAV har et negativt avvik på 7,2 mill. kroner. Dette er i sin helhet knyttet til økt behov for utbetalinger til økonomisk sosialhjelp. Det har vært en stor økning i antall sosialhjelpsmottakere de siste årene for hele landet (I de 12 største kommunene i landet har utbetalt sosialhjelp per mnd./innbygger økt 21 % fra 2023 til 2024, hentet fra KS). Høye priser på leve-, bo -og strømudgifter har bidratt til dette. I tillegg er barnetrygden tatt ut av den økonomiske beregningen av sosialhjelp. Sosialhjelpsnormen for levekostnader har økt både i 2023 og 2024 utover det som er kompensert. Ventetiden på tiltak har også ført til en lengre periode med mottak av sosialhjelp. Enheten jobber tett på for å stanse denne utviklingen.

Ved årets slutt viser enheten Enebakk sykehjem et merforbruk på 1,9 mill. kroner. Dette skyldes et for lavt budsjett for lønnstillegg og en kostbar sommer, blant annet fordi det var behov for en sykepleier som må være på vakt hele døgnet uten unntak. Dette førte til bruk av vikarer og overtid for å opprettholde forsvarlig drift. Stram økonomistyring, lavere forbruk på innkjøp av medikamenter og medisinsk forbruksmateriell, merinntekt langtidsplasser, samt ingen bruk av kjøpsplasser eller institusjonsopphold, har imidlertid bedret resultatet.

Totalt endte enhet for Hjemmebaserte tjenester (som består av avdeling psykisk helse og rus og hjemmesykepleie) med et merforbruk på 1,7 mill. Kroner.

Hovedårsaken til merforbruket skyldes et negativt avvik på 1,5 mill. kroner i avdeling for psykisk helse og rus. Hovedårsaken til dette er økt antall kjøpsplasser gjennom året, fra 2 i opprinnelig budsjett (premiss) til 5 kjøpsplasser. I tillegg har prisene på plassene gått opp. Vakanse på lønn og restriktiv innleie ved fravær bidrar til å forbedre resultatet.

Kjøkken, ernæring og kafedrift har et merforbruk på 0,9 mill. kroner. Grunnen til dette er lavere salg enn hva som var forventet, og høyere kostnader på matvarer. Det er iverksatt ulike tiltak som blant annet oppgradering av kantinen til Kafe, samt redusert porsjonene på mat for å spare inn på matsvinn. Etter åpning av et nytt kafe-konsept ser man en økning i salgsinntekter på slutten av året.

Enhet for tilrettelagte tjenester har et mindreforbruk på 2,7 mill. kroner ved årets slutt. Bakgrunnen for mindreforbruket er at enkelte stillinger er holdt vakant, samt målrettet jobbing med enhetens økonomi. Overtid er kun benyttet ved absolutt behov. Omlegging av den statlige ordningen "Ressurskrevende tjenester" ga Enebakk noe mindre refusjon enn budsjettet.

Premisser for budsjettet

Område	Kommunestyrets premisser for bruk av midler/bevilgninger	Premisser for 2024	Resultat 1.tertial	Resultat 2.tertial	Resultat 31.12.204
Sykehjem	Antall langtidssykehjemsplasser	41	41	41	41
Sykehjem	Gj.sn. pleiefaktor korttid	0,98	0,98	0,98	0,98
Sykehjem	Gj.sn. pleiefaktor langtid	1,2	1,2	1,2	1,2
Sykehjem	Gj.sn pleiefaktor Kopås	1,17	1,17	1,17	1,17
Sykehjem	Antall liggedøgn overliggere A-hus gj.sn pr mnd.	1,5	0	0	0
Sykehjem	Antall liggedøgn kjøpsplasser gj.sn. pr måned	32	0	0	0
Sykehjem	Gj.sn botid døgn langtid	365	907	898	789
Sykehjem	Antall brukere dagsenter	39	43	40	43
Hjemmebaserte tjenester	Antall vedtakstimer gj.sn. pr måned	1330	1428,4*	1584,7*	1902,2
Hjemmebaserte tjenester	Antall trygghetsalarmer	145	172	166	179
Hjemmebaserte tjenester	Antall medisindispensere	20	19	18	19
Tilrettelagte tjenester	Antall personer i omsorgsboliger med heldøgnsomsorg	11	12	12	13
Tilrettelagte tjenester	Antall avlastning i institusjon	7	7	8	8
Tilrettelagte tjenester	Antall mottakere brukerstyrt personlig assistent	3	4	6	6
Tilrettelagte tjenester	Heldøgns kjøpsplasser	3	3	3	3

Område	Kommunestyrets premisser for bruk av midler/bevilgninger	Premisser for 2024	Resultat 1.tertial	Resultat 2.tertial	Resultat 31.12.2024
NAV	Antall ungdommer under 30 gj.sn pr mnd.	11	13,75	14,5	12
NAV	Antall sosialhjelpsmottakere over 30 år gj.sn pr mnd.	90	99*	101,25	103,75
NAV	Antall stønader levekostnader gj.sn pr mnd.	105	140,25*	133,75*	116,25
NAV	Antall stønader husleie gj.sn pr mnd.	60	73,75*	76,5*	61,25
NAV	Antall stønader strøm gj.sn pr mnd.	32	37,5*	34*	36,75
NAV	Antall stønader tannbehandling gj.sn pr mnd.	4	5,75	6,75	7,75
NAV	Antall stønader midlertidig bolig gj.sn pr mnd.	5	3,5*	6,6*	6,6
Rus og psykiatri	Antall brukere	140	161	141	203
Rus og psykiatri	Antall kjøpsplasser	2	3	3	5
Rus og psykiatri	Vedtakstimer totalt	140	145	159	190 t og 22min.
Rehabilitering	Nye henv. hjemmebasert rehab, fysio og ergo. Gj.sn. pr mnd.	24	25	21	23
Rehabilitering	Aktive brukere, hjemmebasert rehab, ergo og fysio gj.sn pr mnd.	115	75	85	93
Rehabilitering	Utleverte hjelpemidler gj.sn pr mnd.	37	40	25	34
Rehabilitering	Antall fysioterapeuter med driftsavtale med Enebakk kommune	4,35	4,35	4,35	4,35

*Det har vært utfordringer med å finne de riktige tallene for vedtakstimer hjemmebaserte tjenester, noe som har ført til uoverensstemmelser mellom tidligere tertialer og nåværende data. Tallene er nå riktige. Det samme gjelder NAV.

Målet for sykehjemmene knyttet til gjennomsnittlig botid døgn langtid er satt til 365 dager. Dette er et mål som det jobbes aktivt mot med ulike tiltak, som å se på alternative plasseringer innenfor institusjonsdriften, gjennomgang av tildelingskriterier samt tett samarbeid med hjemmesykepleien og bruk av ulike lavterskeltilbud slik at innbyggeren kan bo lengst mulig i eget hjem.

I andre halvdel av 2024 har hjemmesykepleien opplevd en betydelig økning i antall brukere som trenger hyppigere og lengre besøk. Dette skyldes at flere brukere blir utskrevet fra sykehus og sykehjem med mer komplekse og tidkrevende behov. En av årsakene er samfunnstrenden og kommunens mål om at flere innbyggere skal få tjenester hjemme, inkludert muligheten til å avslutte livet i eget hjem. Antall timer som ble levert til brukerne overstiger premissene for 2024.

Brukere med innvilget BPA økte fra 3 til 6 i løpet av 2024.

Premissene til NAV viser antall stønader og ikke totale utbetalinger (utenom ungdommer og sosialhjelpsmottakere). Det vil si at en bruker kan ha fått utbetalt en stønad flere ganger, og at det

ikke nødvendigvis er flere brukere. Det vil si at oversikten sier noe om økte arbeidsoppgaver. Likevel er det riktig at antall brukere har økt i 2024. Årsaken til økningen er:

- Økt antall sosialhjelpsmottakere
- Dyrtid: Høye priser på leve, bo- og strømuttergifter
- Barnetrygden er tatt ut av økonomisk beregning av sosialhjelp
- Ventetid på tiltak bidrar til lenger periode med mottak av sosialhjelp

I avdeling for psykisk helse- og rus har det på slutten av året blitt et økt trykk med flere innvilgede vedtak. Det er kommet til 3 nye kjøpsplasser i 2024. En av kjøpsplassene ble redusert over en lengre periode, men ble økt igjen mot slutten av året.

Kostnadsreduserende tiltak i drift fra HP 2024-2027

Tiltak	Kommentar	Budsjettreduksjoner 2024 (1000 kr)	Status 31.12.2024
Korttids- vikarer/ tilkallings- vikarer og overtid på sykehjemmet	Det gjennomføres mange tiltak i forbindelse med omstillingsprogrammet i HOM, blant annet kalenderplan, stort fokus på nærvær på arbeidsplassen og systematisk sykefraværsoppfølging i samarbeid med NAV. Det forventes gevinstrealisering knyttet til innføring av nytt pasientvarslingsanlegg med RoomMate i 2025.	-4 100	Merforbruk lønn i 2024 ble 4,47 mill. kroner. I 2023 var det et merforbruk på lønn på 6,77 mill. Endringen fra 2023 til 2024, er en reduksjon på 2,3 mill. kroner. Årsturnus/kalenderplan ble innført fra mars 2024, omdisponering av personalet har ført til forsterket bemanning og at innleie unngås. Vakant stilling avd. leder stilling i fire måneder uten vikar. Stort fokus på sykefraværsoppfølging. Avdelingsledere er tett på, og tilrettelegger for å få ansatte raskere tilbake i jobb.
Bruk av vikarbyrå	Det gjennomføres mange tiltak i forbindelse med omstillingsprogrammet i HOM, blant annet kalenderplan, stort fokus på nærvær på arbeidsplassen og systematisk sykefraværsoppfølging i samarbeid med NAV.	-3 500	Mindreforbruk i 2024 ble 0,23 mill. kroner. I 2023 var det et merforbruk på 3,5 mill. Endringen er 3,52 mill. i reduksjon fra 2023 til 2024. Kostnadsreduksjonen er gjennomført i henhold til plan.
NAV utbetalinger økonomisk sosialhjelp	Tett og tidlig oppfølging, sette inn flere tiltak for å forsøke å redusere stønadstid, og få klientene over på andre tiltak	-3 500	Merforbruk på 7,16 mill. kroner i 2024. I 2023 var det et merforbruk på 7,5 mill. Endringen er reduksjon på 0,33 mill. Høsten 2024 fikk team sosial 3 nye medarbeidere, 2 vikarer og 1 prosjektstilling med midler fra Statsforvalter. Dermed er det 3 nye ansatte under opplæring. Team sosial er i endring med opplæring, kompetanseløft, og bruk av nye rutiner/metoder/verktøy.
Psykisk helse lønns- kostnader	Endre turnus og deler av driften slik den er i dag.	-700	Mindreforbruk på lønnskostnader ble -1,21 mill. kroner i 2024. I 2023 var det et merforbruk på 1,32 mill. Endringen er en reduksjon på 2,53 mill.

Tiltak	Kommentar	Budsjettreduksjoner 2024 (1000 kr)	Status 31.12.2024
			Avdelingen har hatt vakante stillinger samt en del sykefravær hvor det ikke har vært leid inn vikarer, hvilket har medført reduksjon av lønnskostnadene.
Kjøkken, ernæring og kafedrift	Det foretas gjennomgang av produksjonen ved kjøkkenet med tanke på å finne rimeligere løsninger. I dette inngår gjennomgang av avtalene med leverandører, med kontinuerlig forhandlinger om priser.	-600	Merforbruk 0,87 mill. kroner i 2024. I 2023 var merforbruket 0,85 mill. Endringen er en økning på 0,02 mill. Merforbruket skyldes økte råvarekostnader pga. prisstigning og økt etterspørsel av spesialkost, og har av den grunn ikke oppnådd målsatt kostnadsreduksjon.
	SUM	-12 400	

Mål

Hovedmål

Kommunalområdet helse og mestring skal yte tilrettelagte og faglig forsvarlige helse- og mestringstjenester tilpasset de tildelte økonomiske rammene for kommunalområdet. Kommunalområdet for helse og mestring skal i planperioden, gjennom et målrettet utviklingsarbeid planlegge og tilrettelegge for et vesentlig økende behov for helse- og mestringstjenester i befolkningen når antallet eldre øker betydelig i årene fremover.

Øvrige mål for kommunalområdet

Kommunalområdet for helse- og mestring skal i planperioden jobbe aktivt for å styrke den enkelte innbyggers mulighet til å kunne bo og leve lengst mulig i eget hjem. Mestringstrappen med definerte tiltak, aktiviteter og prioriteringer skal på ulike måter og nivåer bygge opp under denne profilen. Målene støtter oppunder satsingsområdet livskvalitet i ny samfunnsdel, hvor målsettingen er at innbyggere i Enebakk skal kunne mestre eget liv, føle seg inkludert og ha god livskvalitet.

Viktige resultater og innsatser

HOM administrasjon og fellestjenester

For å bidra til å holde merforbruket nede har kommunalsjef valgt å holde et årsverk i stab vakant gjennom 2024. Fag- og kvalitetsrådgiver stab tiltrådte sin stilling i september 2024. Dette er en sentral stilling knyttet til blant annet å skape en tydelig kompetanseprofil for kommunalområdet, og lede relevante prosjekter. Kommunen ved ordfører har signert en avtale med Nasjonalforeningen for folkehelse om demensvennlig samfunn og opprettholdt samtalegrupper for pårørende.

Enhet rehabilitering, mestring og tildeling

Spesifikke satsningsområder har vært saksbehandling og tjenestetildeling, med fokus på gode samhandlingsrutiner og trygge pasientforløp. Målet om å unngå overliggerdøgn og behov for korttidsplasser utenfor kommunen er nådd. Forebyggende tiltak for alle aldersgrupper, spesielt eldre, har vært prioritert. Tema- og dialogmøter ble tilbudt til 78- og 79-åringer, med utvidet innhold om ernæring og psykisk helse. Prosjektet "fall-prevent" ble gjennomført på tvers av enhetene. Videre har enheten fått en frivillighet- og aktivitetskoordinator, som arbeider med en frivillighetsstrategi. "Leve hele livet"- arrangementet fokuserte på frivillighet og helse.

NAV

Team sosial er i endring med opplæring, kompetanseløft og bruk av nye rutiner, metoder og verktøy. Høsten 2024 fikk team sosial 3 nye medarbeidere, 2 vikarer og 1 prosjektstilling med midler fra Statsforvalter. Fra april 2025 vil det også en jobbspesialist inngå i teamet, som et tiltak for å få flere raskere ut i jobb og mulighet for tettere oppfølging av mottakere.

Hele landet opplevde stor økning i utgifter til sosialhjelp i 2024, ingen andre tjenesteområder hadde sterkere vekst (ref. regnskapsundersøkelsen gjort av KS). Som en konsekvens av høy aktivitetsvekst følges utviklingen svært tett opp gjennom virksomhetsstyringen.

Enebakk sykehjem (Kopås og Ignagard)

Ekstra innleie av legeressurser og vikarbyrå ble brukt i liten grad. Medisinsk korttidsavdeling økte kapasiteten med 10 plasser, totalt 23 pasienter. Målet om å unngå kjøpsplasser og overliggerdøgn ble nådd, med kun ett overliggerdøgn på Ahus i 2024 og ingen kjøpte plasser i andre kommuner. Kapasiteten på Kopås ble avviklet etter planen, og 5 nye langtidsplasser for pasienter

med demenssykdom ble åpnet. Pleiere flyttes mellom avdelinger etter behov for å unngå innleie ved fravær. Det har vært økt fokus på oppfølging av sykemeldte for å få ansatte raskere tilbake i jobb.

Hjemmetjenester

Enheten for psykisk helse- og rus er slått sammen med enhet for hjemmetjeneste. Samarbeidsmøter er etablert for bedre pasientflyt og kompetanseoverføring. Tre teamledere i psykisk helse og rus er slått sammen til en fag- og tjenestekoordinator, noe som gir bedre oversikt over ressursbruk. Nye turnuser er etablert i begge avdelinger, og bemanningen i boligen for psykisk helse og rus er endret. Alle de vakante sykepleierstillingene i hjemmetjenesten er nå besatt. Aktivitetshuset har ansatt en aktivitetskoordinator og har etablert samarbeid med frivillighetskoordinator og friskliv. Fallprevent-prosjektet i hjemmetjenesten har bidratt til nye rutiner for fallforebygging. Nye biler til hjemmesykepleien kom i desember, med bedre fremkommelighet. Samarbeid om trygghetsalarmer og responsentertjenester fra Lillestrøm er etablert, og arbeidet fortsetter i 2025. En samarbeidsavtale mellom Lillestrøm og Enebakk kommune er etablert for responsentertjenester og velferdsteknologiske løsninger.

Tilrettelagte tjenester

Røyskattlia bofellesskap har totalt 8 omsorgsboliger, som nå alle er bebodde. I tillegg gis det avlastning i to leiligheter hvor forskjellige brukere rullerer. Dagsentertilbudet til brukergruppen økte fra én til tre brukere høsten 2024. Enheten har økt fokus på aktivitet.

Kjøkken, ernæring og kafedrift

Café Ignagard åpnet høsten 2024. Den gamle kantinen på Ignagard ble pusset opp, omprofilert og åpnet opp som Café Ignagard-Et levende midtpunkt i nærmiljøet. Ny daglig leder ble ansatt, tilbudet videreutviklet og konseptet ble omgjort. Det har gitt positive utslag i form av økte salgsinntekter og et bedret arbeidsmiljø for ansatte.

Status omstilling 2024

Etablering av flere korttidsplasser som ble gjort i 2024 har bidratt positivt til mindreforbruk på budsjettposten knyttet til kjøpsplasser og overliggerdøgn, dette fordi kommunen har kunnet ta imot utskrivningsklare pasienter raskt fra spesialisthelsetjenesten. Det har dermed ikke vært behov for kjøpsplasser. Man har gjennom denne etableringen hatt et jevnt stort trykk på korttidsplassene og har i store deler av 2024 måttet ta ut maks kapasitet på de plassene man har tilgjengelig. Dette har også medført bruk av dobbeltrom på medisinsk korttidsavdeling.

Som et resultat av omstillingsarbeidet i 2023 valgte man å dele hjemmesykepleie og institusjonstjenesten i to enheter. Ny kommunalsjef og enhetsleder for institusjon ble ansatt i 2023. Som følge av dette, og et særskilt fokus på “tett på ledelse” ser man at innleie av vikarer er redusert kraftig de siste årene.

Kostnad for vikarkjøp i 2022 var på 10 mill. kroner. I 2023 på 3,6 mill. kroner og regnskapstallene er redusert helt ned til 0,1 mill. kroner. I 2024. Kostnad til overtid er redusert fra 5,2 mill. kroner i 2022, 2,7 mill. kroner i 2023 til 1,2 mill. kroner i 2024. Timevikarer er omtrent som i 2023, som vist i tabellen nedenfor.

Enebakk Sykehjem (i 1000 kr)	Regnskap 2022	Regnskap 2023	Regnskap 2024	Differanse mellom 23 og 24
Kjøpsplasser og overliggerdøgn	3 812	1 671	16	1 655
Vikarkjøp	9 997	3 624	100	3 524
Timevikarer	3 701	3 123	3 252	-129
Overtid	5 204	2 735	1229	1 506
Sum	22 714	11 153	4 597	6 556
- Sykelønnsrefusjoner	-2 960	-2 527	-2 398	-129
Netto	19 754	8 626	2 199	6 427

Dette jobber vi videre med

HOM administrasjon og fellestjenester

Arbeidet med LØP knyttet til fremtidens institusjonstjeneste, reduksjon av dekningsgrad, utvikling av andre lavterskeltilbud, og videreutvikling av mestringstrappen for å avdekke ulike botilbud som gjør at innbyggerne kan bo lenger i eget hjem, vil være områder kommunalområdet vil jobbe aktivt med.

Enhet for rehabilitering, mestring og tildeling

Implementering av nye rutiner fra "fall-prevent"-prosjektet og deltakelse i prosjektene "mestringstrappen" og "alders- og demensvennlig samfunn" er prioritert. Videre tjenesteutvikling og bruk av velferdsteknologi vil involvere alle ansatte, med fokus på kartlegging, rehabilitering, mestring og forebygging.

NAV

Innsparingsmuligheter kan oppnås ved å hjelpe sosialhjelpsmottakere ut i arbeid, trygd eller utdanning gjennom strategisk og systematisk arbeid. Dette innebærer å styrke ledelsesperspektivet, innføre restriksjoner ved godkjenning av vedtak, og bruke nye verktøy for porteføljestyling. Fokus rettes også mot barnefamilier og ungdom, forebygging av utkastelse og restanser, samt økt kompetanse innen markedsarbeid og arbeidsinkludering. Ekstra ressurser til flyktningarbeid og jobbspesialist i 2025 har mål om å frigjøre tid til oppfølging, og få flere brukere ut i arbeid. Tilskudd til prosjektstillinger søkes for å utforske nye metoder. Kvantitative tiltak inkluderer økning av plasser i Kvalifiseringsprogrammet, deltakere vil få utbetalt kvalifiseringsstønad fra sosialhjelpsbudsjettet, men forplikte seg til et fulltidsprogram med mål om å komme ut i arbeid. Andre tiltak er økt bruk av statlige tiltak, samt prioritering av plasser i «Arbeid med støtte».

Enebakk sykehjem (Kopås og Ignagard)

Det jobbes med å redusere overtidbruk. Avdelingsledere følger tett opp, og flere tilkallingsvikarer med helsefaglig kompetanse rekrutteres. Kalenderplan starter i februar 2025 på Kopås, og andre avdelinger forbereder årsturnus. Tørn-prosjektet startet i 2024 i langtids- og skjermet avdeling. Nye ressurser er på plass, og resultater forventes i 2025. Oppgavefordeling justeres for å avlaste sykepleiere. Helsefagarbeidernes kompetanse styrkes, og ufaglærte benyttes riktig. Tett samarbeid med drift, forpleining, bolig og hjemmesykepleie fortsetter for bedre ressursutnyttelse. I 2025 er det planlagt leasing av en dagsenterbuss med elektrisk løftelem, som vil gjøre det mulig for flere å benytte dagsenteret. En koordinerende sykepleier er ansatt og startet i januar 2025 for å bidra til utviklingen av tjenesten.

Hjemmetjenester

Evaluering av vedtak i hjemmesykepleien gjennomføres for å kunne avslutte de vedtak som ikke lenger er nødvendige. Nye trygghetsalarmer etableres. Digital vaktbok innføres, og kalenderplanturnus skal iverksettes i 2025. Tjenesteutformingen i rusteamet gjennomgås, og det arbeides med å vurdere behovet for rusboliger eller andre tilbud i kommunen. Det vurderes også om rask psykisk helsehjelp og/eller drop-in kan bli en del av tjenestetilbudet. Tilbudet ved aktivitetshuset for psykisk helse og rus utvikles videre.

Tilrettelagte tjenester

Det forventes at brukere på dagsenteret vil øke fremover. Det vil jobbes med å etablere deler av dagsenterdriften til Solgården (Kopåsveien 3). Begge bofellesskapene får årsplanturnus fra 2025.

Kjøkken, ernæring og kafedrift

Enheten jobber med å holde matsvinn nede og dette vil fortsatt vektlegges. Kafé Ignagard vil utvikle tilbudet som samlingspunkt i enda større grad. Enheten ser på dreining av personalressurser slik at bemanningen i kaféen kan styrkes, åpningstider kan justeres, og det vil enklere la seg gjennomføre ulike arrangementer. Samarbeid med frivillighetskoordinator og frivillige organisasjoner vil styrkes fremover.

Kommunalområde for miljø og samfunn

Tjenesteområdebeskrivelse

Kommunalområde miljø og samfunn ledes av kommunalsjef, og består av to enheter: enhet for plan, byggesak og miljø, og enhet for bygg og kommunalteknikk. Kommunalområdet har ansvar for å utvikle kommunens fysiske bygg og anlegg, som formålsbygg, kommunale boliger, veier og avløpsanlegg. Byggene og anleggene legger til rette for store deler av kommunens øvrige tjenesteproduksjon. Kommunalområdet yter saksbehandlingstjenester innen byggesak, mindre avløpsanlegg, landbruk, kart og delesak. Kommunalområdet har ansvar for kommuneplanarbeidet og legger til rette for boligutvikling for alle livsfaser, næringsutvikling gjennom behandling av arealplanforslag og dialog med utbyggere. Kommunen leier ut boliger til leietakere med økonomiske eller sosiale utfordringer, noe som håndteres av miljø og samfunn. Kommunalområdet har også ansvar for kommunens arbeid innen klima, miljø og natur, og forvalter tilskuddsordninger innenfor landbruk og friluftsliv.

Økonomistatus

Beløp i 1000	Rev. bud. 2024	Regnskap 2024	Avvik i kr
Lønn	55 712	57 775	-2 064
Refusjon lønn	-50	-2 672	2 622
Sum Lønn	55 662	55 103	559
Drift	38 074	39 447	-1 372
Kjøp av produksjon	13 942	13 414	528
Overføringer	7 926	8 893	-967
Finansutgifter	0	430	-430
Sum Utgifter	59 942	62 183	-2 242
Brukerbetaling	-33 842	-28 412	-5 430
Refusjoner	-7 981	-10 784	2 804
Finansinntekter	-2 723	-2 282	-440
Sum Inntekter	-44 545	-41 479	-3 066
Netto resultat	71 058	75 807	-4 749

Kommentar til status økonomi

Kommunalområdet endte året med et merforbruk på omtrent 4,75 mill. kroner. Hovedårsakene til dette er:

- lavere gebyrinntekter enn forventet innenfor selvkostområdene plan, byggesak og oppmåling og delesak
- avslutning av investeringsprosjekt før igangsettelse
- lav investeringsaktivitet
- korreksjon av feilføring av strømkostnader som har medført at 13 måneders strømforbruk er ført i 2024

Det har vært mindreinntekter for selvkostområdene innen plan, byggesak og miljø som følge av lavere aktivitet i bygg- og anleggsbransjen. Årsaken til dette er blant annet relativt høyt og stabilt rentenivå

kombinert med høy prisvekst. Inntektssvikten gjelder særlig innen oppmåling og arealplanlegging. For oppmåling er inntektene ca. 2,9 mill. kroner lavere enn budsjettet og for arealplan er inntektene ca. 2,0 mill. kroner. Inntektene fra byggesaksbehandling er også lavere, men avviket er redusert til ca. 0,3 mill. kroner ved bruk av resterende selvkostfond.

Saksmengden gjenspeiler ikke det reduserte inntektsnivået. På byggesak behandles det saker som ikke gir like mye inntekter, og på arealplan foreligger det ved årsslutt plansaker som ikke har kommet så langt at de har generert inntekter. Kommunalområdet har likevel valgt å holde stillinger vakante, og ikke hente inn vikarer ved lengre sykdom der det er mulig. Dette har medført et mindreforbruk på lønnskostnader på nesten 2,0 mill. kroner. Innen plan, byggesak og miljø er det brukt ca. 0,5 mill. kroner mindre enn budsjettet, hovedsakelig knyttet opp til mindre bruk av konsulenttjenester.

I kommunalområdet for bygg og kommunalteknikk veier mindreforbruk innen ett område opp for merforbruket i et annet. Dette er styrt gjennom året. Boligkontoret hadde et mindreforbruk på 1,1 mill. kroner, mens renhold, vei, bygg og fellesfunksjoner samlet hadde et merforbruk på 1,2 mill. kroner. Årsaken til merforbruket på vei er knyttet til lønnskostnader (overtid/vaktordning) samt endring av en stilling som var 50 % finansiert med investeringsmidler som nå belastes driftsbudsjettet. Dette er endret fra 2025.

Resultatene for stab og utbygging i miljø og samfunn viste et merforbruk på ca. 1,0 mill. kroner. Årsaken ligger primært innen prosjekt. Avslutningen av ENØK-prosjektet før oppstart har medført at prosjektkostnadene ikke kan føres i investeringsbudsjettet og heller må tas inn i driftsrammen. Dette har medført ca. 0,7 mill. kroner i merforbruk i 2024. Mesteparten av utgiftene er knyttet til lønn til prosjektledere ført på prosjektene. Det har også vært merforbruk knyttet direkte til lønn av prosjektledere på grunn av lav investerings- og prosjektaktivitet. I budsjettet for 2024 ligger det inne at prosjektlederen finansieres gjennom bevilgning til prosjekter. Når det er lite aktivitet betyr det at lønnen må føres i driftsbudsjettet, noe som medfører et merforbruk. I 2024 medførte dette et merforbruk på 1,2 mill. kroner til lønn for prosjektledere som måtte tas over drift. Denne praksisen er endret og kostnadene knyttet til prosjektlederne er inkludert i driftsbudsjettet til miljø og samfunn for 2025. Merforbruket i stab og utbygging er kompensert (0,7 mill. kroner) ved å holde stilling som fagsjef eiendom vakant siste halvår.

Kommunalområdet hadde et regnskapsteknisk merforbruk på strøm i 2024 på ca. 0,5 mill. kroner. Dette var et resultat av at strømregningen for desember 2023, som utgjør ca. 1,3 mill. kroner, ble ført i januar 2024. Videre har strømregningen for desember 2024 blitt ført i desember 2024. Altså er det ført 13-måneders strømforbruk i 2024. Dette er nå rettet opp og det forventes ikke en lignende problemstilling i årene som kommer.

Premisser for budsjettet

Område	Kommunestyrets premisser for bruk av midler/bevilgninger	Premisser for 2024	Resultat 1.tertial	Resultat 2.tertial	Resultat 31.12.204
Eiendom	Samlet areal formålsbygg	55 000 m2	55 000 m2	55 000 m2	55 000 m2
Renhold	Samlet areal formålsbygg, kvalitet iht. Insta800	55 000 m2	55 000 m2	55 000 m2	55 000 m2
Kommunale boliger	Antall utleieboliger	116	116	116	116
Samferdsel	Kommunale veier og gang-/sykkelveier til drift og vedlikehold	70 km	70 km	70 km	70 km
Byggesak	Andel gebyrfinansiering av tjenesten*	100 %	Foreløpig ikke nådd	Foreløpig ikke nådd	93 %
Oppmåling og delesak	Andel gebyrfinansiering av tjenesten*	100 %	Foreløpig ikke nådd	Foreløpig ikke nådd	30 %
Klima og miljø	Kommunale planer som har fått innarbeidet miljøaspekt, konsekvensanalyser og vurderinger for natur*	100 %	100 %	100 %	100 %
Strøm	Gjennomsnittlig kraftpris	80 øre	62,17 øre	59,30 øre	64,73 øre

*Dekningsgraden er etter eventuelt fondsbruk/avsetning.

Det er vesentlig lavere gebyrinntekter på byggesak og oppmåling og delesak enn budsjettet. Dette har medført et merforbruk innenfor kommunalområdet. Se status økonomi for mer informasjon.

Mål

Hovedmål

Miljø og samfunn (tidl. Teknikk og samfunn) skal legge til rette for en bærekraftig samfunnsutvikling med attraktive tettsteder og bevaring av naturmangfold og kulturlandskap. Bærekraftig samfunnsutvikling ble vedtatt som ett av tre satsingsområder i ny samfunnsdel i 2023.

Virkemidler for å nå målene

Kommunalområdets viktigste virkemidler er kompetente ansatte, funksjonelle bygg og anlegg, gode rutiner og gode støttefunksjoner, samt et tilstrekkelig budsjett til å gjøre nødvendige innkjøp. Det vil også være viktig med riktig prioritering for å levere så gode tjenester som mulig utfra den kapasiteten som er tilgjengelig.

Viktige resultater og innsatser

Kommunalområdet miljø og samfunn har i 2024 jobbet hardt med budsjettstyring og kontroll, med fokus på å redusere merforbruket man har sett tidligere år. Dette har gitt resultater, men det er fortsatt en vei å gå for at kommunalområdet skal gå i null ved årets slutt.

Teknisk stab og utbygging

Ny kommunalsjef miljø og samfunn ble tilsatt i mars 2024 for å jobbe med strategisk ledelse av kommunalområdet med tilhørende fagområder. Prosjektledelse og eiendomsforvaltning er tillagt staben. Sentralt er utviklingsområder, bærekraft og teknologi.

I 2025 ble den gamle brannstasjonen i Kirkebygda solgt for 2,0 mill. kroner. Videre har arbeidet med beredskap fått et nytt fokus og det jobbes aktivt med å bygge en enda mer robust beredskap i kommunen. Det ble blant annet arrangert en «Beredskapsdag MOS», hvor eksisterende planverk ble gjennomgått, og videre behov for oppgaver fordelt. Det ble også gjennomført befarings av kommunens beredskapsmaterieil med mer.

Det ble avholdt tre allmøter/personalmøter for alle ansatte i kommunalområdet. Møtene har flere funksjoner, som å dele viktig informasjon fra kommuneledelsen og mellom enheter og avdelinger. Å samle alle medarbeiderne har også som mål å bygge en helhetlig organisasjon hvor det er enkelt å samarbeide på tvers. Det ble gjennomført en work-shop på ett av møtene, hvor ett av spørsmålene var hvordan ansatte i miljø og samfunn ønsker å bli oppfattet, og flest ønsker å bli oppfattet som imøtekomende, pålitelige og profesjonelle. Dette er verdier som vi jobber videre med internt, sammen med #laget.

Som følge av Kopås-rapporten, «Intern kontroll Kopås sykehjem» av Viken kommunerevisjon, ble det fremlagt to politiske saker i 2024, hvor man redegjorde for det videre arbeidet og det ble bevilget midler. Alle punkter som omhandler bygningstekniske avvik, er gjennomgått og vurdert. Det ble innhentet uavhengige rapporter for rådgivende ingeniører knyttet til brann (RIBr), ventilasjon (RIV) og miljø (RIM). Rådgiver miljø har i tillegg gjennomført en ombrukskartlegging. Det ble tatt prøver av bygningsmaterieil som vil bli påvirket ved lukking avvik. Alle prøver er analysert i laboratorier og alle prøvesvar er negative. Ett avvik i rapporten gikk på manglende rens av ventilasjonskanaler. Dette ble gjennomført i 2024. Kommunen bestreber å lukke avvikene med minst mulig ressursbruk.

I tillegg er det igangsatt et betydelig arbeide i byggdriftsavdelingen, hvor det bl.a. er nedsatt en arbeidsgruppe som ser på dokumenthåndteringsprogrammet «LAFT» på nytt.

Enhet for bygg og kommunalteknikk

Mye arbeid er gjort innenfor bygg og kommunalteknikk for å unngå et merforbruk som i 2023. Dette har vist resultater ved at enheten bare har et regnskapsteknisk merforbruk i 2024. Enheten har jobbet hardt i 2024 med langsiktige planer og gjennomføring av flere prosjekter.

Boligkontoret har samarbeidet på tvers av kommunalområder gjennom boligsosial gruppe, et arbeid som vil videreføres. Videre har renholdsavdelingen startet arbeidet med å kartlegge hvordan renholdet utføres i formålsbyggene, et arbeide som vil fortsette i 2025. Kommunalteknikk gjennomførte feiing i egenregi innen 17. mai med god kvalitet, og mer kostnadseffektivt enn ved bruk av eksterne leverandører. I likhet med feiing har prosjektet i Gjeversrudveien også blitt gjennomført i egenregi. Av andre viktige tiltak gjennomført i 2024 må også fornyelse av maskinpark og kjøretøy fremheves.

Avdeling for bygg gjennomførte i 2024 mange viktige energibesparende reparasjoner av tekniske anlegg og utstyr, samt har startet gjennomgang av energistyringssystemene. Det er arbeidet med årshjul og planer for kritiske områder for byggdriften som vil føre til mer oversiktlig og langsiktig planlegging, og forutsigbar drift.

Enhet for plan, byggesak og miljø

Etter omorganisering ble ny organisasjonsmodell satt 01.01.2024. Enheten ble da utvidet med arealplan i tillegg til fagområdene byggesak, skog, miljø, jordbruk, kart, delesak og oppmåling. I ny organisasjonsmodell er det en egen avdeling for arealplan. Ny avdelingsleder plan ble rekruttert med med oppstart 3. februar 2025.

Den lave aktiviteten i byggebransjen har påvirket byggesak, arealplan, oppmåling og delesak. Det er særlig oppmåling som har hatt lavere aktivitet. Ved anledning har derfor arbeidet med kvalitetsheving av matrikkelen, beskrevet og vedtatt i geodatastrategien, blitt prioritert. Matrikkelloven- og forskriften er imidlertid ganske streng på hva man kan matrikkelføre uten oppmålingsforretning i terreng. Dette medfører at det kun er kvalitetshevet grenser der hvor det er rekvidert klarlegging av grunneieren eller avholdt oppmåling ved fradeling/arealoverføring. Ca. 25 eiendommer har fått kvalitetshevet hele eller deler av eiendommens grenser ved oppmålingsforretning i løpet av 2025. Det er arbeidet betydelig mer med kategorien eiendommer som finnes i grunnboka, men som mangler i matrikkelkartet. Det er lagt ned mye arbeid for å innhente grunnlagsmateriale for å finne ut av disse eiendommenes beliggenhet. Det har i tillegg blitt kvalitetshevet noen eiendommer med flere gnr/bnr ved at de er blitt splittet opp eller sammenslått.

Lavere aktivitet i byggebransjen har ikke i like stor grad påvirket byggesak. Det er behandlet 152 ferdigattester i 2024, mens det i 2023 ble behandlet 198 ferdigattester. Det ble behandlet 176 byggesaker i 2024 mot 196 byggesaker i 2023. Med midlertidig brukstillatelser, ferdigattester og igangsettingstillatelser ble det totalt sett behandlet 360 søknader i 2024.

Planavdelingen mottok 7 planinitiativ for nye reguleringsplaner i 2024. Én reguleringsplan ble førstegangsbehandlet, og det ble fattet to planvedtak (hvorav én endring etter forenklet prosess). Det ble behandlet to klager på vedtak av reguleringsplan. Kommuneplanens arealdel er under rullering. Ny kommunal planstrategi ble også vedtatt. Det er forventet økt aktivitet i 2025, med blant annet flere førstegangsbehandlinger av reguleringsplaner.

I 2024 behandlet enheten 72 søknader om produksjonstilskudd (PT) og 67 søknader om regionalt miljøtilskudd i jordbruket (RMP). Det ble tildelt 2,8 mill. kroner fordelt på 20 søknader om spesielle miljøtiltak i jordbruket (SMIL), mens det i 2023 ble tildelt 1,5 mill. kroner. Det ble også behandlet 9 dreneringssaker.

I 2024 ble det avvirket 39 736 m³ skog og utført ungsogpleie på 358 dekar i Enebakk. I kommuneskogen ble det avvirket 2260 m³ og utført ungsogpleie på 51 dekar. Målet i flerbruksplanen er årlig avvirkning på 1600 m³ og ungsogpleie på minimum 70 dekar i kommuneskogen.

Status omstilling 2024

Fra januar 2024 ble det iverksatt ny organisering for miljø og samfunn (MOS), tidligere Teknikk og samfunn (TES). Målet med omstillingen var økt samhandling og samskaping for å sikre bærekraft og kvalitet innen kommunalområdets satsingsområder. Ny kommunalsjef ble tilsatt i mars for å jobbe med strategisk ledelse av kommunalområdet med tilhørende fagområder. Sentralt i oppdraget til kommunalsjefen var samfunnsutvikling, geografiske utviklingsområder, bærekraft og teknologi, og ikke minst ledelse av et kommunalområde med 80 dyktige medarbeidere.

2024 er det første regnskapsåret etter omorganiseringen for miljø og samfunn, og mye tid og innsats er gått med til å sette organisasjonen. Arbeidet har pågått på tvers av kommunalområdets enheter for å sikre at arbeidet som er lagt ned i forkant av og under omorganiseringen skal gi resultater. Kommunalområdet er på vei i riktig retning og har greid å ha kontroll på kostnadsdrivende effekter som kommunalområdet har styring over. Nå som størsteparten av arbeidet med omstillingsprosessen er ferdig jobbes det aktivt med å finne muligheter for effektivisering av driften innfor den nye strukturen. Det gjenstår fortsatt noen justeringer på omstillingen som ikke er kommet på plass, som boligkontoret, men som skal prioriteres i 2025.

Dette jobber vi videre med

Kommunalområdet vil fortsette det viktige arbeidet med å ivareta kommunens infrastruktur og bygg på en sikker og bærekraftig måte. Samtidig vil kommunalområdet arbeide videre med å tilrettelegge for en bærekraftig utvikling i kommunen.

I 2025 vil boligkontoret, i tillegg til daglig drift, ha fokus på revidering av dokumentasjon og rutiner. Renholdsavdelingen vil jobbe videre med å kartlegge hvordan renholdet utføres og hvordan det skal organiseres. Avdeling for bygg vil ha et hovedfokus på internkontroll og systematisk tilnærming av arbeidet ved bruk av digitalt verktøy for forvaltning av bygg, i tillegg til ordinær drift. Byggdrift vil videre jobbe med fordeling av ansvar og oppgaver blant fagarbeiderne, da det er mye kompetanse i avdelingen som kan og bør benyttes bedre.

Innen selvkostområdene vil det i 2025 bli gjort en kvalitetssikring av kostnadsfordeling og gebyrberegning. I lys av denne gjennomgangen vil man vurdere om prinsippene i gebyrforskriften for byggesak, arealplan, oppmåling og delesak skal oppdateres, slik at gebyrene best mulig gjenspeiler tidsbruk for de ulike sakene.

Arbeidet med tilsyn og ulovlighet vil bli prioritert i kommende periode. Etter nedleggelse av felles tilsynskontor skal alle tilsyn gjennomføres av enhet for plan, byggesak og miljø. Enheten har ikke gjennomført tilstrekkelig antall tilsyn i 2024, da søknader er blitt prioritert. Videre vil det arbeides med jordvernstrategi for de kommende årene. I tillegg skal flerbruksplanen for kommuneskogen og beredskapsplaner revideres. Etterslep med oppdatering av Nibios arealressurskart skal også prioriteres. Dette behovet er påpekt under tilsyn fra Statsforvalteren.

Selvkost (avløp, renovasjon, og feiing og branntilsyn)

Tjenesteområdebeskrivelse

De lovpålagte selvkostområdene består av tjenestene avløp, renovasjon, og feiing og branntilsyn. Tjenestene er i sin helhet gebyrfinansierte i henhold til selvkostregelverket. Kommunen eier og drifter to avløpsrenseanlegg som mottar og renser avløpsvannet fra de aller fleste innbyggerne. Husstander som ikke er tilknyttet de kommunale renseanleggene har egne renseanlegg der kommunen er tilsynsmyndighet. Det har gjennom årene blitt gjort store investeringer i avløpsnett og renseanlegg på vegne av innbyggerne.

Renovasjonstjenestene ivaretas av Romerike Avfallsforedling IKS (ROAF) som eies og finansieres av syv kommuner i fellesskap. På samme måte ivaretas feiing og branntilsyn i boliger av Follo Brannvesen IKS.

Status økonomi:

Beløp i 1000	Rev. bud. 2024	Regnskap 2024	Avvik i kr
Lønn	8 387	7954	434
Refusjon lønn	0	-293	293
Sum Lønn	8 387	7 661	726
Drift	11 517	11 098	419
Kjøp av produksjon	20 334	20 860	-526
Overføringer	0	520	-520
Finansutgifter	1 066	3 461	-2 395
Sum Utgifter	32 917	35 939	-3 021
Brukerbetaling	-59 462	-59 564	102
Refusjoner	0	-354	354
Finansinntekter	-354	-711	357
Sum Inntekter	-59 816	-60 629	813
Netto resultat	-18 511	-17 029	-1 483

Kommentar til status økonomi

Selvkostgebyrene skal dekke de faktiske kostnadene ved å levere tjenesten, uten å generere overskudd. Et eventuelt overskudd avsettes i fond, og et eventuelt underskudd avregnes mot avsatt fond. Et mindreforbruk på selvkostområdene betyr et merforbruk på rammen til kommunen. Det er her rapportert fra tjenesteområdenes selvkostregnskap, og ikke utfra kommunens ramme.

De lovpålagte selvkostområdene endte året med et mindreforbruk, noe som har ført til større avsetninger til fond enn budsjettet. Dette er hovedsakelig resultat av mindre aktivitet innenfor områdene og en lavere selvkostrente enn budsjettet. Lavere selvkostrente betyr at selvkostområdene avløp, renovasjon og feiing har et redusert finansieringsbidrag til kommunen.

Enkelte kostnader innenfor selvkostområdet blir ført i regnskapet etter at selvkostkalkylene er utarbeidet. I budsjettet for 2024 er antall administrative årsverk lagt til grunn 4,28, mens reell tidsbruk av årsverk var 3,88. Dette utgjør ca. 0,5 mill. kroner av mindreforbruket.

Selvkostrenten endte i 2024 på 4,35 %, mens den budsjetterte renten var 4,77 %. Dette medførte at finansieringsbidraget fra selvkostområdet ble redusert med ca. 0,8 mill. kroner og slår derfor positivt ut på fondsavsetninger, spesielt innenfor avløpssektoren.

Innenfor renovasjonsområdet var det behov for å bruke 0,5 mill. kroner fra selvkostfondet for å oppnå 100 % selvkostfinansiering, dette som et resultat av lavere driftsinntekter og høyere driftsutgifter enn budsjettert.

Et mindreforbruk på selvkostområdene er positivt for innbyggerne, da overskuddet settes av på fond som kan brukes til å redusere veksten av gebyrene i årene som kommer. Mindreforbruket betyr derimot at finansieringsbidraget fra selvkostområdene til kommunen blir mindre enn budsjettert og må dekkes inn på andre måter over rammen til kommunen.

Premisser for budsjettet

Det ligger som et premiss i budsjettet at hvert av områdene skal være 100 % gebyrfinansierte. Dette er ivarettatt for de lovpålagte selvkostområdene i 2024.

Viktige resultater og innsatser

Oppsummering:

- Det vært god drift på renseanlegg og ledningsnett med høy aktivitet. Statsforvalteren i Oslo og Viken har gitt pålegg om søknad om ny utslippstillatelse for Enebakk kommune. Denne ble sendt før fristen 31.12.2024.
- Det er et godt samarbeid med ROAF, spesielt om innføring av fellesbeholdere i områder identifisert av ROAF som utfordrende.
- Det er også et godt samarbeid med begge vannverkene. Ledelsen i miljø og samfunn har i 2024 besøkt begge vannverkene.
- Tjenesten med feiing og branntilsyn er også levert som forventet.

Kommunalt avløp

Det har vært gjennomført flere prosjekter innen kommunalt avløp, blant annet utskiftning av offentlig ledningsnett i Hagenveien på Flateby. Området hadde høyeste prioritet i 2024, basert på målinger av fremmedvann utført i 2022/2023. Prosjektet var avgrenset til den kommunale delen av veien.

Prosjektet ble senere utvidet noe i Bakkeveien på grunn av nødvendig tilrettelegging for framtidig veiprojekt i Bjerklundsbakken. Et mindre prosjekt med utskifting av alle kummer langs Ekebergveien ble avsluttet i 2024. Det var tidligere en del innlekkasje av grunnvann i alle kummene, og man ser allerede forbedring på pumpestasjonene etter oppgraderingen.

Renseanleggene hadde flere utfordringer i 2024. På tross av færre alvorlige nedbørshendelser klarte ikke Enebakk sentralrenseanlegg sekundærrensekravet (biologisk rensing). Anlegget klarte renskravet for rensing av total-fosfor. Flateby renseanlegg hadde en rensegrad på 89,7 % for fosfor, mot et krav på 90 %. Andelen overløp på Flateby renseanlegg falt fra 11,7 % i 2023 til 5,41 % i 2024. Dette skyldes i all hovedsak været.

De store tallene for vannmengde og beregning av fremmedvannsandel viser at vi på tross av en høyere vannmengde ikke har en like stor økning i andel fremmedvann året sett under ett. Det er et svært positivt signal, men vi ser også at andelen fremmedvann for sentralrenseanlegget er vesentlig høyere enn på Flateby renseanlegg. Det er også mer overløp på pumpestasjoner i Ytre Enebakk. Fremmedvannsandelen er med andre ord høyere enn man kan måle og beregne. Tiltak for å redusere andel fremmedvann er videre beskrevet i «dette jobber vi videre med» litt lengre ned i rapporten.

Renovasjon

Miljø og samfunn har i 2024 videreført arbeidet med å øke antall felles renovasjonsstandplasser. Med fellesløsninger reduseres antall stoppesteder og transport med renovasjonsbiler inn i nærmiljøene. Dette har en positiv påvirkning på både kostnader og miljø. Antall standplasser er identifisert som kritisk punkt i ROAF sin egen risikovurdering. Samarbeidet med ROAF er godt og kommunalområdet jobber tettere med selskapet enn hva som har vært tilfellet tidligere år.

Å leverer gode renovasjonstjenester er en forholdsvis komplisert oppgave. Det ble brukt 95 % av et årsverk på renovasjon i 2024. For å levere en god tjeneste i samarbeid med ROAF videreføres innsatsen i 2025, hvor arbeidet med planlegging av innføring av henteordning for glass- og metallemballasje blir svært viktig.

Spredt avløp

Avløpsslam som transporteres via det kommunale avløpsnettet slik at det kommer inn til kommunens renseanlegg blir behandlet på best mulig måte for miljøet. Det er derfor et mål at flest mulig abonnenter tilknytter seg avløpsnettet som kommunen har. Mange boliger ligger imidlertid slik til at avstanden til det offentlige nettet gjør at det blir altfor kostbart å koble seg til. Det er viktig at de private avløpsanleggene fungerer godt slik at ikke miljøbelastningen blir for stor. Alle helårsboliger som ikke er tilknyttet offentlig nett har i 2024 mottatt enten varsel eller både varsel og pålegg om oppgradering av sitt avløpsanlegg. Det er gledelig at omtrent halvparten av anleggseierne dette gjelder har svart at de allerede har oppgradert sine anlegg, og de aller fleste rapporterer at de er i rute. En lav andel anleggseiere har fått purring med varsel om tvangsmulkt. De fleste boligeiere etterkommer kravene og kommunen forventer at andelen som blir ilagt tvangsmulkt blir lav.

Feiing og branntilsyn i bolig

Det har vært normal drift i levering av tjenesten for feiing og branntilsyn i 2024. Det jobbes med å effektivisere fakturering av gebyrene, hvor målet er at brannvesenet skal sende fakturagrunnlag fra sin database direkte til utfaktureringsfirmaet. Dette vil fjerne behovet for at både kommunen og brannvesenet har hver sin database med informasjon om pipeløp.

Dette jobber vi videre med

Kommunalt avløp

I 2025 fortsetter arbeidet med å utrede nytt anlegg for avløpsrensing for kommunen etter pålegg fra Statsforvalteren, og av hensynet til behov for forbedring av vannkvaliteten i Oslofjorden. Som et resultat av dette ønsker kommunen å jobbe tett med Statsforvalteren angående søknaden om ny utslippstillatelse for kommunen. Det er igangsatt flere samarbeidsfora for utveksling av kompetanse og utredning av muligheter, og kommunen deltar i disse.

Arbeidet med å hindre innlekking av fremmedvann videreføres blant annet ved å installere mengdemålere på pumpestasjoner som ikke har dette, og sonemåling ved hjelp av maskinlæring. Innhenting av bedre data om vannmengdene skal brukes til å kontinuerlig følge med på fremmedvannet i hele kommunen.

I 2025 vil kommunen sammen med Flateby vannverk gjennomføre del 2 av Hagenvei-prosjektet.

Kommunen har som mål å oppgradere driftskontrollen for avløp for å oppnå bedre sikkerhet og funksjonalitet. Arbeidet med driftsoptimalisering vil fortsette ved Enebakk sentralrenseanlegg.

Det vil også arbeides med effektivisering av gebyrene etter hvert som husstander får installert vannmålere. Ved å installere vannmålere og å ta i bruk dette mer aktivt i faktureringen kan gebyrene tilpasses det faktiske avløpsforbruket, noe som gir en mer rettferdig fordeling av kostnadene og oppmuntrer til bevissthet rundt vannforbruk.

I 2025 skal kommunen starte levering av slam til nytt biogassanlegg ved Krogstad miljøpark. Prosjektet eies av Nedre Romerike Vann- og avløpsselskap (NRVA) og det skal etter planen starte prøvedrift våren 2025. Dette vil være et godt bidrag til å oppnå energinøytralitet for avløpssektoren sammenlignet med dagens løsning. I dag går alt slam til jordforbedring i landbruket.

Renovasjon

I ROAFs handlings- og økonomiplan er det innarbeidet store økninger i driftstilskuddet i årene som kommer. Eierkommunene ønsker å se på muligheter for å påvirke kostnadsutviklingene hos de interkommunale selskapene for å begrense veksten i de kommunale gebyrene. Dette planlegges ivarettatt i samarbeid med eierstyringssekretariatet. Den lokale renovasjonsforskriften skal også oppdateres i 2025.

Spredt avløp

Arbeidet med oppgradering av de mindre avløpsanleggene er godt i gang og vil pågå i årene som kommer. Man er i rute med anlegg for helårsboliger, men arbeidet med fritidsboliger er ikke påbegynt ennå.

Etter hvert som en høyere andel av anleggene er modernisert er det nødvendig at kommunen øker sin innsats innen tilsyn og kontroll, slik at det påses at anleggene renser godt.

Avtalen om slamtømming hos eksternt firma skal i 2025 ut på anbud.

Feiing og branntilsyn i bolig

Det er behov for tett dialog med Follo Brannvesen for å sikre at alle abonnentene som mottar tjenesten blir riktig fakturert og for at de som skal ha tjenesten blir innrullert i systemet. Per i dag fører kommunen og brannvesenet hver sin base over henholdsvis gebyr og aktiviteter, noe som gir risiko for avvik. Det vil derfor være et fokus på effektivisering av gebyrene sammen med Nordre Follo brannvesen.

I 2025 starter et arbeid som tar sikte på like lokale forskrifter for enklere fakturering og risikobasert tilsyn og feiing i alle kommuner tilsluttet Follo Brannvesen.

Investeringsprosjekter

Forklaring til kolonnene i tabellen nedenfor

- **RSK tom. 2024** viser hvor mye som er regnskapsført på prosjektet tom 31.12.24. Kolonnen viser regnskapstall for flere år, ikke bare 2024.
- **BEV tom. 2024** viser bevilgning/budsjetttramme for det aktuelle prosjektet. Kolonnen viser bevilgninger for flere år, ikke bare 2024 (fremtidige bevilgninger vedtatt i HP er ikke med i rammen til prosjektet).
- **Rest tom. 2024** viser avvik mellom regnskap og bevilgede midler. Dette er hva som gjenstår av budsjetttrammen pr 31.12.24.
- **RSK 2024** viser hvor mye som er regnskapsført på prosjektet i 2024.
- **BUD 2024** viser hvor mye budsjettmidler prosjektet hadde i 2024.
- **Avvik 2024** er avviket mellom RSK 2024 og BUD 2024. Minus betyr mindreforbruk.

Prosjekt		RSK tom. 2024	BEV tom. 2024	Rest tom. 2024	RSK 2024	BUD 2024	Avvik 2024	Kommentar/tiltak
112102	1125 - Ny nettside	1 475	1 500	-25	300	325	-25	Status: 2 av 3 delprosjekter er ferdigstilt. Kun slutføring av kommunikasjonsstrategi gjenstår. Framdriftsplan: Prosjektet vil avsluttes i Q1 2025. Økonomiske forhold: Det forventes innenfor budsjett ved avslutning av prosjektet.
112305	1125 - Infoskjermer til møterom	0	200	-200	0	200	-200	Status: Ikke påbegynt. Framdriftsplan: Prosjektet planlegges med oppstart februar 2025. Økonomiske forhold: OK.
112401	1125 - IKT-utstyr	2 534	4 000	-1 466	2 534	4 000	-1 466	Status: Det ble i 2024 levert iPad til nye førsteklassinger i hele kommunen, PC til alle elever ved 7.trinn, og oppgradering av elektroniske tavler i flere undervisningsrom ved alle skoler. Framdriftsplan: Det planlegges for samme behov i 2025, og kommunen er nå i god flyt med å få en hensiktsmessig standard og nivå av digitale enheter for elevene i kommunen. Økonomiske forhold: OK.
211602	2130 - Nærmiljøtiltak (kun budsjett)	40	326	-286	0	286	-286	Status: Etablering av streetbasketbane på Mjær er forsinket, men det forventes at banen etableres sommeren 2025. Økonomiske forhold: Det forventes ikke merforbruk i prosjektet.
225	2221 - Ny skole Ytre Enebakk	317 742	317 742	0	0	0	0	Status: Prosjektet fullført. Sluttrapport er ferdig og er forventet behandlet i kommunestyret april 2025.
302101	3061 - Sykesignalanlegg sykehjem	4 010	6 805	-2 795	4 010	6 805	-2 795	Status: Pågår Framdriftsplan: Prosjektet er forsinket fordi nettverket/LAN/brannmuren ikke er klar. Det pågår nå å få løsningen konfigurert og testet etter kravspesifikasjoner. Opplæring er avtalt med leverandøren i uke 12 og 13. Økonomiske forhold: Forsinkelser som er nevnt medfører også reallokering av ressurser hos Atea, som

Prosjekt		RSK tom. 2024	BEV tom. 2024	Rest tom. 2024	RSK 2024	BUD 2024	Avvik 2024	Kommentar/tiltak
								medfører økte kostnader. Det forventes likevel at kostnadene er innenfor tilbudet fra Atea. Ingen økte kostnader nå utover det som er nevnt i tidligere rapporter.
403	4100 - Trafikksikkerhetstiltak	15 460	17 554	-2 094	350	2 444	-2 094	Status: I 2025 skal det etableres droppsone ved Stranden skole. Tiltaksplan må revideres, sammen med hovedplan vei, før ytterligere tiltak igangsettes. Økonomi: Det er ingen større trafikksikkerhetstiltak i utbyggingsfasen, noe som har medført mindre behov for lånte midler.
452441	4510 - Veilys skoler trafikksikkerhet (fra 403)	215	350	-135	215	350	-135	Prosjekt med etablering av nye lys ved skoler. Prosjekter er ikke ferdig. Økonomi ok.
409001	4000 - Befaring avsluttede prosjekter	169	163	7	12	12	0	Status: Midler i 2024 er benyttet til årlige befaringer i reklamasjonstiden for prosjektet Røyskattlia og Familiens Hus.
411102	4100 - Realisering av tiltak i hovedplan vei (13/569) kun budsjett	23 376	24 982	-1 606	0	1 606	-1 606	Status: Hagenveien ble startet opp i august 2023 og ble ferdigstilt i 2024. Gjennomført utvidelse, grøfterensk og nytt dekke i Gjeversrudveien i egenregi med eget mannskap, se eget prosjekt Framdriftsplan: For 2025 er det ikke planlagt noen tiltak med midler fra dette prosjektet. Tiltaksplan må revideres, sammen med trafikksikkerhetsplan, før ytterligere tiltak igangsettes.
411609	4100 - Sulerudveien (HP vei)	14 195	14 195	0	0	0	0	Status: Oppgraderingen er ferdig, men arbeidet med grunnnerverv er ikke sluttført. Det vil påløpe ytterligere kostnader til dette arbeidet, men omfanget er uklart. Når omfanget av tiltaket er tydeliggjort vil politisk sak bli lagt fram. Midlene hentes fra 411102 ved behov.
412202	4100 - Oppgradering Røyskattveien lys og solcelle (HP vei 411102)	575	699	-124	59	183	-124	Status: Prosjektet er ferdigstilt, og kan avsluttes. Gjenstående midler som følge av mindreforbruket tilbakeføres budsjettpost hovedplan vei.
412301	4100 - Hagenveien (HP vei)	3 317	4 000	-683	2 758	3 440	-683	Status: De fysiske arbeidene med Hagenveien ble ferdig gjennomført i 2024. I prosjektet samarbeidet samferdsel med avløp og Flateby vannverk om utskifting av rør, bedre overvannshåndtering samt oppgradering av veien. Det gjenstår asfaltering av lag 2. Økonomi: Det er nok midler til asfaltering av lag 2.
452440	4510 - Breddeutvidelse	1 115	3 000	-1 885	1 115	3 000	-1 885	Status: Gjennomført utvidelse, grøfterensk og nytt dekke i Gjeversrudveien. Utført i egenregi med eget mannskap.

Prosjekt		RSK tom. 2024	BEV tom. 2024	Rest tom. 2024	RSK 2024	BUD 2024	Avvik 2024	Kommentar/tiltak
	Gjeversrudveien (fra 411102)							Reklamasjon om kvalitet på nytt dekke som medfører at det er holdt tilbake 2,2MNOK. Det er dialog og saken løses vår 2025.
411303	4110 - Fornyning ledningsnett	50 557	49 041	1 516	5 035	3 519	1 516	Status: Hagenveien ble ferdigstilt i 2024. Det gjenstod noe strømpereovering som tas i 2025. Hagenveien del 2 (i privat vei) planlegges utført i 2025. Framdriften i 2024 var god, men arbeidet med VA i den kommunale Hagenveien var mer kostnadskreven enn antatt. Det skyldtes blant annet høyere andel fjell og sprenging enn planlagt samt at avløpsrørene måtte senkes dypere enn eksisterende rør for å ikke skape problemer i tilliggende områder. Økonomi: Prosjektet viser et merforbruk i 2024, men det er bevilget nye midler til prosjektet i 2025 som dekker merkostnadene. Det kan bli behov for å omdisponere midler fra andre selvkostprosjekter i 2025 for å dekke forventet aktivitet på prosjektet. Dette legges i så fall fram i tertialrapport.
411308	4110 - Utvidelse Flateby renseanlegg	3 734	13 354	-9 621	74	9 695	-9 621	Status: Søknad om ny utslippstillatelse for Enebakk kommune ble sendt inn innen fristen. Det har vært lite aktivitet som har utløst kostnader ført på prosjektet. Noe midler er brukt til ekstern ekspertkompetanse og innhenting av beslutningsgrunnlag.
411407	4110 - Oppgradering pumpestasjoner	3 645	8 537	-4 892	0	4 892	-4 892	Status: I 2024 ble det ikke gjennomført tiltak med midler fra dette prosjektet. Framdriftsplan: Det er flere pumpestasjoner identifisert med behov for oppgradering. Gjennomføring flyttes til 2025. Årsak til lite aktivitet er vakanser og høy arbeidsbelastning hos avdelingsleder. Videre plan er beskrevet i tiltaksplan
411504	4100 - Bjerklandsbakke n gang-/sykkelvei	2 751	24 518	-21 767	1 121	22 889	-21 767	Status: Geoteknisk undersøkelse og rapport foreligger. Prosjektet skal vurderes på nytt. I 2024 er det gjennomført nye trafikktegninger for bedre beslutningsgrunnlag. Framdriftsplan: Revideres når politisk vedtak foreligger. Politisk sak er planlagt lagt frem før sommeren.
411701	4100 - Overvannstiltak - Flom	10 659	13 496	-2 838	1 059	3 896	-2 838	Status: Serie med mindre tiltak gjennomført og gjennomføres etter behov. Tiltakene er i tilknytning til flomproblemer langs kommunal vei hvor det oppstår skade enten på eget eller annen eiers anlegg/grunn. Gjennomførte tiltak i 2024: - Ny kulvert Brevigsveien pga. utvasket vei - Bedre overvannshåndtering i krysset Ekornveien/ Tiurveien Framdriftsplan: Kjente framtidige tiltak: Bedre overvannshåndtering Årsrudveien, Hammerenveien og Skåkaveien

Prosjekt		RSK tom. 2024	BEV tom. 2024	Rest tom. 2024	RSK 2024	BUD 2024	Avvik 2024	Kommentar/tiltak
412401	4110 - Ny overvannsledning fra Familiens Hus	1 007	1 007	0	1 007	1 007	0	Status: Prosjektet er ferdig og skal avsluttes.
411921	4110 - Fremføring av offentlig avløpsnett	185	4 167	-3 983	160	4 142	-3 983	Status: Midlene brukes til å tilrettelegge for flere abonnenter som ikke er tilknyttet fra før. Bruk av midler avhenger av ekstern aktivitet, og i 2024 er det etablert en kum ved Lotterudveien 9 som gjør det mulig med 4-5 nye tilkoblinger. Det er normalt at et tiltak på kommunalt nett kan gjøre det mulig for 1 eller helst flere å kobles til.
412310	4100 - G/S-vei Gneisveien - Glimmerveien	74	175	-101	0	101	-101	Status: Prosjektet med ny gang- og sykkelvei langs fylkesveien mellom Gneisveien og Glimmerveien er ferdig. Det gjenstår noe dokumentasjon som skal oversendes Akershus Fylkeskommune, men det ser ikke ut til å være ytterligere kostnader i prosjektet.
441302	4411 - Haugdammen	2 559	7 321	-4 762	170	4 932	-4 762	Status: Det har ikke vært annet arbeide i prosjektet i 2024 enn en opprydning etter trefelling. Fremdrift: Det blir lagt frem en politisk sak vedr. videre arbeider i 2025.
442301	4411 - Friområder ved Rennabekken	395	600	-205	387	591	-205	Status og fremdrift: Det er gjennomført et erverv i prosjektet. For de to øvrige eierne er det dialog, men uavklart om de krever innløsning eller ikke. Det kom ikke en avklaring i 2024. Økonomi: OK
451301	4520 - EPC - Energibesparende tiltak - kommunale anlegg	49 244	49 244	0	0	0	0	Prosjektet er ferdig. Sluttrapport er under arbeid.
451708	4520 - Støtmatter lekeapparater bhg.	142	418	-276	0	276	-276	Status: Arbeider pågår. Det er etablert nye støtunderlag på Flateby barnehage. Det arbeides med plan for bruk av resterende midler. Det er pga kapasitet blitt forsinkelse på ferdigstilling av denne posten. Det vil bli utført arbeider med utbedring av støtunderlag sommeren 2025. Dette på Ytre Enebakk bhg, Kirkebygden bhg ,og YES. Det forventes balanse på denne posten.
451712	4523 - Forprosj. utb. omsorgsboliger og sykehjem	750	2 071	-1 321	0	1 321	-1 321	Prosjektet er satt i bero, og skal sees i sammenheng med LØP / framtidsløsning sykehjem.
451933	4523 - Salg BY 20/21	193	150	43	0	-43	43	Status: Salg av den del av BY 20/21 som kommunen eier, bør avvete opparbeidelse av infrastruktur før den legges ut for salg.

Prosjekt		RSK tom. 2024	BEV tom. 2024	Rest tom. 2024	RSK 2024	BUD 2024	Avvik 2024	Kommentar/tiltak
								Det har vært dialog med Bakke gruppen om kjøp av parseller ved inngangen til området, men dialogen er satt i bero i påvente av en ny regulering av området.
452004	4520 - Mjær U-skole heis	0	207	-207	0	207	-207	Status: Det vil bli sendt ut anbud med angivelse av sum og anmodet om tilbud på hva man kan få for summen.
452007	4520 - Rådhuset - ny heis	0	518	-518	0	518	-518	Status: det vil bli sendt ut anbud med angivelse av sum og anmodet om tilbud på hva man kan få for summen.
452099	4520 - Oppgradering bygg ihht. vedlikeholdsplan (kun budsjett)	0	3 001	-3 001	0	3 001	-3 001	Prosjektet fungerer som budsjettpost for vedlikeholdsplan. Midler overføres etter behov til underprosjekter som følger vedlikeholdsplanen. Se prosjektene 452212, 452214, 452306, 452413, 452414 og 452411.
452212	4520 - Brannforebyggen de tiltak Mjær u-skole (fra 452099)	432	500	-68	0	68	-68	Status: Prosjekt pågår. Framdriftsplan: Ferdigstilles 2. kvartal 2025. Økonomi: Forventet balanse
452214	4520 - Lysvarsling Kopås (fra 452099)	29	200	-171	8	179	-171	Prosjekt avsluttes. Utbedringer dekket av driften.
452306	4520 - Nye elektrotavler Kopås (fra 452099)	0	130	-130	0	130	-130	Status: Prosjekt startet. Økonomi: Det må påregnes et merforbruk på 80.000,- som dekkes av hovedprosjektet 452099 Oppgradering bygg ihht. vedlikeholdsplan. Framdriftsplan: Forventet ferdigstilt 2.kvartal 2025.
452413	4520 - Ny varmegjenvinner Mjær U-skole (fra 452099)	593	700	-107	593	700	-107	Status: Ferdigstilt.
452414	4520 - Ombygging og brannsikring Bjerkely (fra 452099)	18	18	0	18	18	0	Status: Under arbeid. Økonomi: Det forventes merforbruk på 100.000.- som dekkes av hovedprosjektet 452099 Oppgradering bygg ihht. vedlikeholdsplan.

Prosjekt		RSK tom. 2024	BEV tom. 2024	Rest tom. 2024	RSK 2024	BUD 2024	Avvik 2024	Kommentar/tiltak
452411	4520 - Skifte lyskilder til LED (fra 452099)	442	442	0	442	442	0	Status: Det er ikke lenger tillatt å produsere lysstoffrør. Alle kommunens lyskilder må derfor byttes. Økonomi: Prosjektet finansieres av hovedprosjekt 452099 – Oppgradering bygg.
452111	4520 - Utvidelse Kopås sykehjem	3 068	3 200	-132	0	132	-132	Status: I forlengelse av prosjektet vil det bli kjøpt inn noe utstyr til pasientrommene. Økonomi: Forventer balanse.
452303	4520 - Ventilasjon Heier veistasjon	22	2 000	-1 978	9	1 987	-1 978	Status: Det er foretatt befaringsrapport på Heier veistasjon. Det er utarbeidet en intern befaringsrapport og grov kostnadskalkyle for aktuelle tiltak. Det vurderes videre tiltak på bakgrunn av dokumentene.
452401	4520 - Legionellasikring sykehjem	281	531	-250	281	531	-250	Status: Ytterligere legionellasikring vil utføres 2025. Økonomi: Forventet balanse.
452402	4520 - Carport- hjemmesykepleie n	0	375	-375	0	375	-375	Status: Behovsfase – Vurdering og forankring. Behovet bør kartlegges i mer detalj. Framdrift: Prosjektet vurderes i sammenheng med langsiktig økonomisk plan (LØP). Videre fremdrift og behovsdekning avklares. Økonomiske forhold: Avsatt ramme i økonomiplan vurderes til å ikke være tilstrekkelig for å realisere prosjektet.
452403	4520 - Nytt vaktrom og enhetslederkontor på Ignagard	106	225	-119	106	225	-119	Status: Noe arbeider gjenstår. Framdrift: Utføres 3.kvartal 2025 Økonomi: Forventer balanse.
452404	4520 - Bytte av låssystem	0	150	-150	0	150	-150	Status: Arbeider bestilt og ferdigstilles 1.kvartal 2025. Økonomi: Forventer balanse.
452405	4520 - Nødstrøm - Tilrettelegging for tilknytning.	0	600	-600	0	600	-600	Prosjektet er midlertidig satt på pause inntil en ny ROS-gjennomgang er gjennomført for beredskap og behovet som følger av dette.
452406	4520 - Oppgr. alarmsystem heiser	16	200	-184	16	200	-184	Status: Arbeid pågår. Økonomi: Forventer mindreforbruk da det er belastet driften.
452407	4520 - Nye varmepumper rådhus	16	150	-134	16	150	-134	Status: Arbeider ferdig avventer faktura. Økonomi: Forventer balanse.

Prosjekt		RSK tom. 2024	BEV tom. 2024	Rest tom. 2024	RSK 2024	BUD 2024	Avvik 2024	Kommentar/tiltak
452408	4520 - Nye varmpumper YE bhg.	0	250	-250	0	250	-250	Status: Arbeider startet og ferdigstilles 1.kvartal 2025. Økonomi: Forventer balanse.
452409	4520 - Styresystem innklimastyring	32	650	-618	32	650	-618	Status: Pågående arbeider. Økonomi: Forventer balanse,
452410	4510 - Maskiner og biler	2 003	4 300	-2 297	2 003	4 300	-2 297	Status: Det ble i 2024 anskaffet en hjullaster. I henhold til orienteringen i PS 8/2025 planlegger kommunen å gå til innkjøp av en lastebil og en traktor i løpet av 2025. Økonomi: Anskaffelsene forventes gjennomført under budsjett.
452412	4520 - EC vifter ventilasjonsanlegg Stranden skole	192	200	-8	192	200	-8	Status: Ferdigstilt, og avsluttes.
452430	4523 - Flyktningeboliger	0	4 700	-4 700	0	4 700	-4 700	Status: Det var i 2024 ingen aktuelle boliger som oppfylte kriteriene som var satt - bolig med tre soverom eller mer, fortrinnsvis flere boenheter i samme bygg, ikke boligrom under bakkenivå om mulig og lite vedlikeholdsetterslep.
452431	4523 - Melgårdshagan 85 c oppgradert flyktningbolig	3	300	-297	3	300	-297	Status: Prosjektet er under arbeid, og vil ferdigstilles innen 1. april 2025. Økonomi: Prosjektet vil ferdigstilles under budsjett.
462301	4600 - ENØK kommunale bygg	0	0	0	-655	-655	0	Status: Det er besluttet at prosjektet avsluttes. Framdrift: Avsluttes. Økonomiske forhold: Påløpt intertid og konsulenthonorar ifm. behovsfase hvor det tidligere ble utredet ulike aktuelle tiltak. Påløpte kostnader er belastet driftsregnskapet.
462401	3080 - Ombygging Ignagard Cafe	1 265	1 550	-285	1 265	1 550	-285	Status: Prosjektet er ikke ferdigstilt. Ferdigstilles i 2025. Framdriftsplan: Café Ignagard startet prosessen i januar 2024, ombyggingen startet i september. Byggeperiode på ca 7 uker. Offisiell åpning 01.11.24 Ingen avvik fra plan. Økonomiske forhold: Det gjenstår fortsatt noe innkjøp av utemøbler, beplantning. Dette gjøres etter planen frem mot sommeren 2025.
462402	4600 - Solceller	0	5 000	-5 000	0	5 000	-5 000	Status: Behovsfase – Det er tidligere utredet ulike aktuelle tiltak. Det er besluttet at omfanget nedskaleres og behovet vurderes på nytt.
462403	4600 - EPC-prosjekt	0	5 000	-5 000	0	5 000	-5 000	Status: Behovsfase – Det er tidligere utredet ulike aktuelle tiltak. Det er besluttet at omfanget nedskaleres og behovet vurderes på nytt.

Prosjekt		RSK tom. 2024	BEV tom. 2024	Rest tom. 2024	RSK 2024	BUD 2024	Avvik 2024	Kommentar/tiltak
462404	4600 - Rehabilitering Kopås sykehjem (investering)	788	3 700	-2 912	788	3 700	-2 912	Status: Eksterne rådgivere levert rapporter fra brannrådgiver, miljøingeniør og ventilasjonsingeniør. Rapportene påpekte nødvendige brannsikkerhets- og ventilasjonstiltak. Søknad rammetillatelse er innvilget. Arbeidstilsynet har innvilget samtykke. Deler av konkurransegrunnlag for totalentreprise er utarbeidet, mangler ferdigstillelse kravspesifikasjon og utarbeide kostnadskalkyle. Fremdrift: Revidert tentativ milepælsplan, Det siktes på ferdigstillelse siste kv. 2025, Ferdigstillelse av prosjektet avhenger av kontrahering entreprenør. Økonomi: Politisk saksfremlegg 2024/692 anført at kostnader vil kunne øke. TNM vedtak 19.09.2024, KST vedtak 22.04.2024. Etter søknad om støtte til Husbanken (HB) er det av klart at HB ikke gir støtte til tiltaket. Kalkyle for prosjektet er ikke ferdigstilt av prosjektenheten og kostnadene er fortsatt litt usikre. Etter avslag på tilskudd fra HB er det usikkert om man må øke budsjettrammen.
462405	4600 - Rehabilitering folkebadet	51	1 000	-949	51	1 000	-949	Status: Arbeid pågår. Framdriftsplan: Forventes ferdigstilt 2. kvartal 2025. Økonomi: Det forventes balanse
501503	5000 - Flatebytnet	4 384	5 000	-616	1 292	1 908	-616	Status: Det ble i 2024 arbeidet med å følge opp verbalvedtak fra KST 11.12.2023: «Flatebytnet. Forstudie av Flatebytnet startes opp i 2024 slik at prosjektet er klart til oppstart i 2025. Studien skal gjennomføres med interne ressurser og midler allerede øremerket til prosjektet» Det ble opprettet en arbeidsgruppe bestående av kirkevergen og prosjektledere. Det er avholdt jevnlig møter og er utarbeidet utkast til romprogram, milepælsplan, PA-bok med mer. Det ble gjennomført en mini-konkurranse for anskaffelse av arkitekt og landskapsarkitekt via rammeavtale. De har utarbeidet forslag til tegningsskisser. Det ble skrevet et saksfremlegg som ble fremmet til politisk behandling. Pga. kommunens anstrengte økonomi innstilte kommunedirektøren på å utsette og vurdere prosjektet på nytt ifm. langsiktig økonomisk plan frem mot 2035 (LØP 2035). Kommunedirektørens innstilling ble vedtatt. Framdrift: Prosjektet settes i bero og beslutning om videre arbeid bør tas i forbindelse med LØP 2035. Økonomiske forhold: Bevilget budsjett fjernes fra økonomi- og handlingsplan og vurderes på nytt ifm. LØP 2035.
6403	4411- Tilrettelegging for friluftsliv	1 058	2 498	-1 440	249	1 689	-1 440	Status: Fullføring av turvei til Bjørnholt. Den er nå finansiert via driftsmidler på kommuneskogen. Oppstart reparasjon av turvei langs Tangenelva. Arbeidet fullføres i 2025.

Prosjekt		RSK tom. 2024	BEV tom. 2024	Rest tom. 2024	RSK 2024	BUD 2024	Avvik 2024	Kommentar/tiltak
442401	4411 - Badebrygger Vik (fra 6403)	126	126	0	126	126	0	Status: Det ble kjøpt inn to badebrygger i 2024. Begge bryggene har vært i bruk i løpet av sommerperioden.
709901	Brann familiens hus - fortsatt drift	17 521	16 364	1 156	0	-1 156	1 156	Status: Prosjektet er ferdigstilt. Sluttrapport er utarbeidet og fremmet til politisk behandling
709902	Brann familiens hus - bygg	98 031	70 200	27 831	35	-27796	27 831	Prosjektet er ferdigstilt. Sluttrapport er utarbeidet og fremmet til politisk behandling
709909	4600 - Inventar Familiens Hus	4 902	7 800	-2 898	298	3 196	-2 898	Prosjektet er ferdigstilt. Sluttrapport er utarbeidet og fremmet til politisk behandling

ÅRSBERETNING 2024 ENEBAKK UNGDOMSRÅD

Ungdomsrådet Enebakk har i 2024 gjennomført tre møter på våren og to møter på høsten, totalt fem møter. Dette året var det siste i dette rådets periode.

Møtene i ungdomsrådet har i 2024 som forrige år blitt ledet av leder Nanna Elvedal. Hun har blitt en dyktig møteleder med god møtestruktur som inkluderer alle medlemmene. Ungdomsrådets nestleder har vært Moez Ulhaq, en god støtte for leder og med gode bidrag inn i rådets møter.

Saker som har vært satt på agenda i Ungdomsrådets møter er ulike fordelinger av rammer, grunnstønader og tilskudd innenfor kultur, ulike saker knyttet til kvalitetsutvikling i skoler og barnehager, andre skolesaker som permisjonsreglement, skoletilhørighet, skoleregler og integrering av elever med annet morsmål enn norsk.

Videre har ungdomsrådet behandlet saker som Frivillighetens arena, Ungdommens kulturhus, fritidsklubbtilbud og opprettelse av BUA i Enebakk. Medlemmer i ungdomsrådet har også bidratt inn i arrangement til Enebakk kulturfest.

Fokuset på ungdomsmiljøet i Enebakk har vært med rådet gjennom hele året.

Ordfører Christopher Leiknes har deltatt på alle møtene i ungdomsrådet. Medlemmene i ungdomsrådet fremstår for koordinator May-Ellen Borge, som engasjerte og reflekterte ungdommer. Dette er ungdom som brenner for å sette søkelys på godt ungdomsmiljø i Enebakk.

Høsten var det utlysning etter nye medlemmer til neste periode i ungdomsrådet. Det gledelige er at det kom inn mange flere søknader enn det er plasser til. Kommunestyret kunne dermed gjøre sin utvelgelse med 7 faste medlemmer, samt 7 søkere som ble tilbudt verv som varamedlem denne perioden.

Det nye rådet vil få mange muligheter til å bidra inn med ungdommens stemme gjennom ulike arrangement som for eksempel Enebakk kulturfest, Follo Pride og opprettelsen av BUA.